SEP 19 1913

Russian

The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukszlis ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Pauksztis & Co.(Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 38. Brooklyn, N. Y. 17 d. Rugsėjo (September) 1913 m. Metai XXVIII

Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

RUOŠKIMĖS PRIE DARBO.

Nėra reikalo kalbėti apie mums nesuprantamus arba nereikalingus darbus. Taipgi nemanau kalbėti nei apie mums nepakeliamus ir nepanešamus amatus, geriau sakysiu, — tokie klausimai tenepainioja musų minčių. Geriau mes visi ruoškimės prie kasdieninių darbų, kurių pas mus netruksta. Ypač dabar, kada jau artinasi laikas, kuriame turime, taip sakant, „pajudinti žemę".

Ruduo, žiema — musų rugiapjutė. Tai gal pasivelysime savęs pasiklausti: Ar esame atsakančiai prisiruošę darban stoti? Kokiais faktoriais vadovausimės savame darbe? Ar musų įnagiai, kuriuos manome vartoti, yra pakaktinai nusmailinti ir smigs visuomenės sąmonėn? Kaip esame suorganizavę - susistematizavę tą darbą? Pagaliaus, kokįgi darbą dirbsime?

Rudens ir žiemos laike pa rankiausiai apšvietą platinti. Jos lietuviams, iš visų atžvilgių, neklysiu pasakęs, daugiausiai stinga. Išlenda aiškus išvedimas: lietuvio-inteligento žiemos laike, atliekamo laiko užsiėmimas — tai apšvietos platinimas. Reikia mums jau išanksto ruošties prie šio darbo.

Toliaus atskrenda į mintį paklausa: kokią apšvietą platinsime? Be abejo, tokią, kokią mums reikalingiausia? Manding, turime atsakyti, jog toji, kuri rišasi su musų kasdieniniu gyvenimu.

Šiek-tiek pažvelgę į musų visuomenę, berods turime pripažinti, kad tik tas žmogus yra jau, taip sakant, šiek-tiek apsišvietęs, kuris supranta, jei nedaugiau, tai nors pamatines draugijos ir gyvenimo taisykles. Tas, kuris jų nesupranta, galima sakyti, yra paukštelis, paleistas nežinomoj girioje. Tarp lietuvių daug randasi ir tokių, kurie nesupranta nei elementarinės draugijos tvarkos. Reiškia, lietuvis-inteligentas turėtų skaityti savo priederme išguldinėti savo vientaučiams visokias gyvenime reikalingas, kaip draugijines, taip ir naturalio mokslo taisykles. Tečiau, ar esame prisiruošę prie to taip sunkaus ir keblaus darbo? Ar galėsime jį taip lengvai atlikti, kaip, anot to pasakymo, riešutą krimsti? Jeigu ne, tai jau metas apie tai pamintyti bei pagalvoti ir ruoštiesi.

Davėsi patėmyti, kad tulų miestų lietuviai jau dabar ruošiasi prie rudens ir žiemos sezonų — mokinasi teatralinius veikalus, planuoja paskaitų, prakalbų ir diskusijų serijas. Bet taip *tik* tegalima kalbėti apie *tulas vietas;* kodel ne apie visas, lietuvių apgyventas? Gal susigriebę atsakysime, kad tulose vietose truksta apšviestesnių elementų, kurie sėtų tą pavyzdingą apšvietos sėklą. Taip, galima patvirtinti, kad tai teisybė. Tečiau ten, kur randasi šviesuomenės burelis, tesistengia skleisti šviesos susipratimo ir padoresnio žmoniškumo spindulius. Taipgi jų priderystė kariauti su alkoholiumi ir kitais nepavyzdingais įpratimais, kurie žmogaus dorą žemina.

Pirmon vieton kiekvienas inteligentas turi dėti savo pareigą parupinti vieną-du referatu. Referatai bus tai įnagis apšvietos platinimui. Visi mes beveik iš praktiško prityrimo žinome, kad ukininkas, jeigu jau žiemos metu pradeda rengties dirbti, tai pirmų-pirmiausiai apžiurinėja-apčiupinėja įrankius, kuriais mano vadovauties. Panašiai ir mums, Amerikos lietuviams, reikia ruošties, idant galėtume tinkamai šviesą sėti rudens ir žiemos sezonais. Parupinkime net kelis šimtus referatų, o rudens ir žiemos laike galėsime juos paskleisti po visus Suvienytų Valstijų lietuvių apgyventus miestus ir taip platinsime „tiesą ir šviesą".

Sunku pasakyti, ką mano veikti: „Aušra", „Liaudies mokykla", „Liaudies universitetas" ir kitos apšvietos platinimui įstaigos bei organizacijos. Šiuo kartu tiek galima pasakyti, jog ateinančiais rudens ir žiemos sezonais mano pasirodyti ant visuomeniškos arenos da vienas, beveik iki šiol negirdėtas faktorius — tai moksleiviai.

Jie dabar prakaituoja-rašo referatus, paskaitas ir da kitokiais budais ruošiasi sutikti rudens ir žiemos sezonus, idant pasidarbuoti tarp savo vientaučių prakilnioj apšvietos srityje. Tik nežinia, kaip juos visuomenė pasitiks. Reikia manyti, kad pagal darbą, bus ir užmokestis.

Da mes neturime mokyklų nei kitokių žymesnių mokslo platinimui įstaigų, iš kurių parankiai galėtumime skleisti pageidaujamas mintis. Mums pasilieka vienas į liaudį kelias, tai estrada—paskaitos, vaidinimai, prakalbos, diskusijos, etc. Tik turime viską tinkamai suplanuoti, idant viskas tinkamai, švelniai, it ledu slinktų ir neštų naudą.

Didesniųjų organizacijų kuopos turi taip tvarkyties, kad jos savo susirinkimuose netik užsimokėtų mėnesinę arba metinę mokestį, bet kad prakilnesnės kuopos sąnarys da turėtų susirinkusiems šį-tą pasakyti. T. M. D. obalsis skamba labai pavyzdingu tonu, tik nežinia, kokios priežasties delei, nieko neveikiama. Tylu, ramu. Taip jau viskas ramiai gludi, kadir organe bijo prabilti. Gal visi draugijos sąnariai, o ypač valdyba, 'esti persiėmę lietuvių priežodžiu, butent—„ir akmuo gulintis samanoja". Taip išrodytų, kad visa draugija tuni, gludi, ir laukia ligi apsamanos — subręs ir sustiprės. Tečiau, anot tos pasakos, katė iš klėties, pelė jos vieton. Bijau, kad nors tuliems neprisisapnuotų prasti vaizdai. Jeigu jau leisime perilgai samanoti, tai kad neišeitų kaip tam ukininkui, kuris, sučiupęs čigonę vištas bevagiančią, jau pasiryžo ją savaip nubausti, bet ji pradėjo maloniais žodžiais mal dauti: „ką darysi, tai daryk, tik per tvorą nemesk, nes savo amato nustosiu — čigone nebusiu!" Ukininkas, griebė čigonę su vištomis, tik šust per tvorą! ir sako: „Na, nors vieną nedorėlę prašalinau!" Čigonė atsikėlusi, įsėdo vežiman ir sako: „Ponulyti, kvailą ir bažnyčioj muša". Ir be bausmės nuvažiavo savais keliais. Taip, neleiskime progai išsprusti iš musų rankų. Stengkimės sunaudoti ją apšvietos platinimui ir sąnarių skaičiaus didinimui. Rodos, tik reikia lietuvius plačiau supažindinti su šios draugijos tikslu ir idėja, o kiekvienas jų, kuris tik supras apšvietos svarbą, stengsis tapti draugijos sąnariu ir pavyzdingiausiu jos ribų platintoju. Yra tai nepavyzdinga, kad šioji draugija neturi 20—30 tukstančių sąnarių. Juk Amerikoje priskaitoma lietuvių apie į 500,000, reiškia, į pusę milijono; bet argi butų prasižengimas, kad iš tų šimtų tukstančių jaunų lietuvių, ši draugija turėtų nors penkesdešimts tukstančių?

Neminėdamas kitų mažesnių draugijų, da prilipinsiu žodelį, kad SLA. ir LSSA. kuopos turėtų kaip gyvos ruošties prie žiemos sezono darbų, idant tą taip patogų laiką veltui nepraleidus.

Pagaliaus, suglaustoj formoj, viskas taip turi buti. Inteligentai turi parupinti referatus, rengti prakalbas, diskusijas, etc. Referatai tur but praplatinti-praskleisti po T. M. D., LSS. ir SLA. kuopas, kurios savo susirinkimuose galės juos perskaityti. Šiuo darbu (referatų išsiuntinėjimu ir tvarkos pridabojimui) turi rupintis draugijų viršininkai. Kuopos ir draugijos savo susirinkimuose turi butinai platinti, užrašinėti laikraščius. Tiek turiu pažymėti, kad už laikraščius neturi buti varoma agitacija. Pasakei laikraščio turinį ir kalbink užsirašyti, užsirašė — gerai, neužsirašė — nepeik kitų laikraščių.

Kuopos turi išsirinkti vieną ypatą, kuri skaitytų kuopai prisiųstus referatus. Gal bus ne prošalį čia žodelį prikabinti ir apie musų busiančius lektorius. Pirmon vieton pažymiu, kad nerašau jokių pamokų, bet tik, anot pasakymo „taip sau" šį-tą pasakysiu. Jie neturi nuduoti „didelius mokslinčius". Geriausiai buti tokiuo, kokiuo esi, paprastu žmogumi. Berods pas tulus lietuvius pavydėjimo elementas plačiai apsireiškia, bet, galima sakyti, tai žinoma musų silpnybė.

Reikia gerai įsitėmyti musų gabaus rašytojo mintis, kuris jas išreiškė veikale *Musų uždavinys.* Tarp daugybės kitų gerų pasakymų, jis ten sako: „Nekanta gimsta tik pas silpnesnį". Reiškia, silpnesnis, pats negalėdamas darbą dirbti, stengiasi kenkti tam, kuris tą darbą dirba. Berods ir pas tulus inteligentus panaši tendencija egzistuoja. Bet neužsimoka energiją ir laiką aikvoti, kaip vienas pasakė, suaugusių vaikų mokinimui.

Pagaliaus, tebuva pas mus sutikimas, harmonija ir draugiškumas. Visi, petys į petį, varykime progresinį darbą pirmyn. Atminkime musų poetos žodžius: „Vienas žodis — ne šneka, vienas vyras — ne talka; kur du stos, visados, greičiau darbą padarys". Dirbkime darbą, tik kiltą ir augštą.

Z. Vitkauskas.

Peržvalga.

// Laikraštininkų suvažiavimas.

Kokiomis dienomis bus IV-asis lietuvių laikraštininkų susivažiavimas, to tai bent tuo tarpu nei patįs laikraštininkai negalėtų pasakyti. „Vien. Liet." N36 jau buvo paskelbtas oficialinis Lietuvių Spaudos Draugijos pranešimas, kuriame pažymėta, kad šis laikraštininkų susivažiavimas bus spalio 7, 8 ir 9 dienomis. Delei to tai paskelbimo „Darbininkų Vilties" N36 p. Shenandoah'rietis štai ką rašo:

„Mums, shenandoah'riečiams, daug geriau patiktų, jei laikraštininkų susivažiavimas butų pačioje pradžioje spalio mėnesio, o tai delto, kad iki 6 spalio Shenandoah'ryje bus p. M. Petrauskas, taigi mums butų daug lengviau palinksminti svečius su koncertais ir muzikališkais perstatymais. Buvo paprašyta ir svečių iš Lietuvos, kad ir jie pasiskubintų su atvažiavimu, t. y. kad butų Shenandoah'ryje ne vėliau, kaip 6 spalio. Ar negalima butų taip sutaikyti, kad svečiai iš Lietuvos ir laikraštininkai truputį paskubintų atvažiavimą pas mus, tad ir jie turėtų smagesnius laikus ir mums palengvintų jų priėmimą. Tą; rodos, kaip vieniems, taip ir kitiems nebutų sunku padaryti, reikia tik L. S. D. vyriausybei susižinoti su svečiais iš Lietuvos ir paskirti **tikrą** laiką, sakykime, 1, 2 ir 3 spalio, ar 2, 3 ir 4 arba 3, 4 ir 6 spalio — kad tik nebutų vėliau kaip 6 spalio".

Mums jau teko girdėti, kad delei to yra manoma paleisti krivulę į Liet. Spaudos Dr-jos valdybą, kuri tat ir nutars kokiomis dienomis turės buti šiuo metu laikraštininkų suvažiavimas. Priegtam, nežiurint to, kad jau buvome paminėję, mes dar atkartojame tą faktą, jog šitan laikraštininkų suvažiaviman yra kviečiami ir kiti lietuviai veikėjai. Geistina, kad kuodaugiausia jų atvyktų ir pagelbėtų išrišti butinuosius šių dienų kalusimus, kurie stovi musų, amerikiečių, kilimo priemenėn.

*

// Komisija Duonelaičio paminklo statymui.

„Birutės" N34 rašo, jog viename Mažosios Lietuvos lietuvių susirinkime, kuris buvo viešbutyj „Hotel de Russie", Tilžėje, išrinkta komisija statymui Duonelaičio paminklo delei jo 200-metinių sukaktuvių nuo gimimo dienos. Ton komisijon išrinkti — pirmininku d-ras Steputaitis, jo pagelbininku d-ras Gaigalaitis, raštininku prof. Kuršaitis, jo pagelbininku M. Kiošis ir kasininku. pirklys Kromaitis.

Be to išrinktos ir kitos mažesnės komisijos, kurios pagelbės tą sunkųjų darbą vesti. „Naujioji Lietuvių Ceitunga" pranešus, jog trumpu laiku ant jos skilčių bus išspausdinta trumpa Duonelaičio biografija, idant žmonės galėtų šiek-tiek susipažinti su musų poetu.

*

// Lietuvių socialistų taktika.

„Lietuvoș" N36 tilpo p. J. M. Danieliaus korespondencija iš Brooklyno, N. Y. Toje korespondencijoje rašoma apie buvusią rugpjučio 29 d. Taut. Name konferenciją, kurioje vietinis Lietuvos svečių priėmimo komitetas ir draugijų delegatai tarėsi apie tų svečių priėmimą. Korespondencijos užbaigoje p. Danielius štai ką rašo: „...Prieš skaitysiant protestą (Tas protestas jau tilpo laikraščiuose. — Red.), p. V. K. Račkauskas štai ką dar pranešė:

„Po išrinkimui Liet. Mokslo ir Dailės Draugijų susivažiavime delegatų, Dr. J. Basanavičiaus ir p. Yčo, Lietuvos social-demokratų partija atsiliepė į Amerikos Lietuvių Socialistų Sąjungą, kad ši šiai idėjai jeigu ir nepritartų, bet kad ir nekenktų. Taigi kad neeitų su agitacija priešais. Bet „Kovos" rėdystė parodė ką kitą".

Nekartą buvo rašyta bei sakyta ir dabar tai prisieina atkartoti, butent — kad musų socialstų vadovams stinga logikos. Ir delei to, delei stokos logikos, jie visur ir visada ir visame kame mato darbininkų priešus, darbininkų judėjimo trukdytojus, net persekiotojus, etc. Atvažiavo Amerikon Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų išrinkti atstovai rinktų aukų Tautos Namams Vilniuje, ir tie pasirodė esą taip negeistinais, kad, sulig jų nuomone, butinai reikėjo ir reikia rašyti čielos tyrados užmetinėjimų tiems pasiuntiniams nei neatsižvelgiant, jog tai kenkiama ne kam kitam, kaip vienui vienam busiančiam Tautos Namui.

Bet yra žinoma, kad žmonės, kurie besikarščiuodami, besisielodami taip suardo savo nervus, daeina net ligi manijos laipsnio ir net savo šešėlio baidosi. Dabartinė lietuvių amerikiečių socialistų kova su Lietuvos svečiais, — d-ru Basanavičiu ir p. Yču, — jei taip galima tą jų bruzdėjimą, tą jų savotišką sujudimą pavadinti, tai ne kas kita, kaip tik — tikra donkišoterija. Ir šitos donkišoterijos musų tautos historija niekuo budu nepamirš. Tai bus ant historijos lapų padėtas, kaipo tikras historinis dokumentas, nušviečiantis musų šių dienų nekulturingumą. Juk daugelis tų užmetinėjimų, prikaišiojimų, kurie teikiami d-rui Basanavičiui, tai **lapsus linquae** vaisiai.

Gyvename mes Amerikoje, turime neužginčytiną progą susidurti su kulturiškais žmonėmis ir niekas musų žingsnių nevaržo, jei pasiryžtame tapti kulturingais

demokratais, bet neįstengiame nieka daugau sučiupti, kaip tik civilizacijos blizgučius bei jos padarus. Pasipuošę tais blizgučiais, tais jos padarais, manome esą kulturos paragavę. Bet taip nėra. Mes ne kulturos mokykloje mokinamės, bet — kalvėje. Pas kalvį ir mandagumo mokomės ir logiką studijuojame. Tatai musų argumentai nuo priekalo imami.

Grįžkime dar prie Liet. Socialistų Sąjungos. Sąjunnga, kaip matome iš p. Račkausko pranešimo, ignoravo Lietuvos social-demokratų partijos atsiliepimą, neatkreipė į jos patarimą domos. Ir nenuostabu tai, kad ji domos į tą anos partijos patarimą nekreipė. Mes, gerai žinodami apie amerikiečių lietuvių socialistų vadovų taktiką ir jų žemą kulturos laipsnį, nei trupučio nesistebime. Bet nuostabu mums, ir ne juokais stebimės, kad ir du Lietuvos laikraščiu pametė logiką arba tyčia kampan nukišo, idant nelystų į akis. Pridėsime dar ir tai, kad, tiesa, jau Amerikos lietuvių laikraščiai abelnai nebe su tokia didžia pagarba žiuri į Lietuvoje leidžiamuosius laikraščius, kaip keletas metų atgal žiurėdavo. Ir tai reiškia, kad Lietuvos laikraščiai vis dažniau žudo tą savo įtekmę, kurią į Amerikos lietuvių laikraščius buvo padarę. Bet „Liet. Žinios'' ir „Liet. Ukinin.'' tuo tarpu padarė didelę įtekmę į lietuvių socialistų laikraščius, Amerikoje leidžiamus. Kiekvieną tiedviejų Lietuvos laikraščių pranešimą, kiekvieną žodį, kuris tik paliečia d-rą Basanavičių, o ypač p. Yčą, su didžiausiu džiaugsmu jie cituoja ir priešingai laikraštijos daliai stačiog pasako: „Mes tai paėmėm iš „L. Žin.'' arba „Liet. Ukininko''; jeigu jie taip rašo, tai gryna tiesa''. Taip, tuodu Lietuvos laikraščiu suteikia musų socialistų laikraštijai „apsčiai'' medžiagos. Ant tos medžiagos pamato pasiremdama ta dalis laik raštijos daro įvairiausius priekaištus Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų pasiutiniams ir kenkia aukų rinkimui, bet prie to neprisipažįsta ir sakosi, kad tiktai „kritikuoja'' tų atstovų-pasiuntinių pažvalgas, su kuriomis principialiniai nesutinką. Tai bent, ištiesų, puikus pasiteisinimas! Gali pereit per visą pasaulį skersai ir išilgai, bet vis delto naivesnio pasiteisinimo niekur nesurasi. Jų gudrios galvos, kurios įsigilinusios į ekonominį žmonijos klausimą, kurios taip užimtos sociologijos ir filosofijos studijavimu, mat, niekuo budu negali suprasti, kad tarp renkamų Tautos Namams aukų ir pasiuntinių asmeninių pažvalgų nič nieko bendro nėra. Ir kur-gi jų gudrioms galvoms tokiuos niekus suprasti. Nei amerikiečių socialistų laikraščių redaktoriams nei tiedviejų Lietuvos laikraščių ponams redaktoriams ar ponioms redaktorienėms net ir į galvą neatėjo pagalvoti: kas rašoma ir kokiuo laiku yra rašoma? Užtenka to, kad moki rašyti, kad gali sugraibyti vieną kitą mintį, tai rašyk. Tokių keistų apsireiškimų svetimų tautų publicistikoje betgi nematyti. — Kaip ten nebutų, bet, sulig musų nuomone, taip kaip dabar anuose laikraščiuose yra rašoma („Liet. Žiniose'' ir „Liet. Ukininke'' rašoma vien tik apie p. Yčą, kaipo Rusijos Valstybės Dumos atsovą ir kokiuo budu jis į ją pateko, gi tie rašinėjimai suteikia musiškiams socialistams pragumą su p. Yču sujungti ir d-rą Basanavičių ir į abudu įnesti savo išmetinėjimų žiupsnius) apie d-rą Basanavičių ir p. Yčą begu tegalėtų rašyti tik tuomet, ir tai tik politikierius priešas, jei jiedu butų Amerikon atkeliavę politikiniais tikslais, kokių-nors rinkimų kampanijos tikslais. Tokiuo momentu, žinoma, reikėtų atsižvelgti į asmenų pažvalgas, stengties patirti ir visuomenei parodyti tų asmenų budą; galima apie jų pažvalgas prakalbose aiškinti ir kalbėti, laikraščiuose rašyti ir jas kritikuoti. Tuomet asmeninių pažvalgų kritika turės savo pamatą. Bet dabar tatai daroma stačiog be jokio pamato. Ir todel kiekvienas, kuris tik rimtai žiuri į musų amerikiečių socialistų laikraščius ir į tuodu Lietuvos lakiraščiu bei jų „rašinėlius'', kuriuos jie su tokiu pamėgimu platinta apie Liet. Mokslo ir Dailės Draugijų pasiuntinius, turi pasakyti, kad tie jų rašinėliai yra naivųs, be logikos.

*

// Musų korespondentai.

Ant musų korespondentų gana dažnai nusiskundžiama. Ir yra už ką ant jų skųsties. Paimkime kadir šitą faktą prirodymui, kad tuli lietuvių laikraščių korespondentai renka žinias iš visur, bet tik nerenka jų iš tenai, iš kur jos turėtų buti renkamos. Ne labai senai lietuvių laikraščiuose tilpo žinios-korespnodencijos apie iškilusį vienoje lietuvių kolonijoje skandalą. Viename lietuvių laikraštyje išspausdinta korespondencija, kuri stačiog inkriminuoja Scrantono neprigulmingosios parapijos kunigą, vieną jauną merginą ir vieną moterį. Šituos pastaruosius žodžius rašydamas turiu mintyje kokio tai Prano Marijonaičio korespondenciją iš Scrantono, kuri tilpo „Kovos'' N36. Visi žinome, kad gyvenime atsitinka įvairių įvairiausie atsitikimai. Laikraštis yra visuomenės informuotojas, todel ir visus atsitikimus, nežiurint to kokia jų spalva nebutų — šviesi ar tamsi — visuomenės žiniai paskelbia. Bet tie paskelbimai, o ypač gi kurie paliečiai bent kokį asmenį, butinai turi buti pamatuoti, turi buti teisingi. Šitame atvejyje nesistengta korespondento sužinoti tikra teisybė. Taip, štai „Laisvės'' N72 jos korespondentas S. P. Shonas rašo, kad visa tai, kas pirmiau laikraščiuose buvo apie tą kunigą ir apie tą jauną merginą pasakyta, yra gryna neteisybė, kurią buk tai kai-kurie antrosios parapijos šalininkai su to kunigo gaspadine, gudriai suplanavę ir svietan paleidę. Tą neteisybę išplatinęs ir plačiai paskleidęs vietinis anglų kalba leidžiamas laikraštis vardu „Scrantonian''.

Be to, kiek yra žinoma, minėtoje Pr. Marijonaičio korespondencijoje, kuri tilpo „Kovoje'', inkriminuota moteris nėra buvus ir dabar nėra to kunigo gaspadine. Kiek tos korespondencijos dvasia parodo, tasai korespondentas inkriminuodamas tą moterišką dar stengiasi ir lietuvius laisvamanius kadir „Kovos'' skaitytojų akyse diskredituoti. Neatkartosiu to korespondento neteisybės žodžių, neturiu tikslo kąnors apginti (geriausia gali apsiginti patįs inkriminuotieji), bet pasakysiu tik tiek — tokie korespondentai, kaip Marijonaitis, turėtų rastiesi ne tarpe draugijos, bet pataisos namuose. Nes toksai žmogus, kuris nemoka gerbti kito žmogaus vardo, kuris pigiu budu, nežinia kam keršindamas, drįsta bent kokį asmenį taip inkriminuoti, tokioje šviesoje prieš skaitančiąją visuomenę pastatyti, pilnai ir tikrai gali but skaitomas pavojingu draugijai. Visuomenė turėtų pasirupinti, kad tokie žmonės, kaip tasai korespondentas, butų pavesti į tam tikros įstaigos globą, kuri galėtų tinkamai pridaboti.

// Lietuvių skaitlius Mažojoje Lietuvoje.

Viename iš paskutiniųjų „Birutės'' numerių paduotos skaitlinės, parodančios, kiek išviso yra lietuvių Prusijos Lietuvoje. Skaitlinės paimtos iš valdiško pranešimo sulig paskutiniojo Vokietijos gyventojų suskaitymo.

Pasirodo, kad Prusijoje išviso gyvena 93,933 lietuviai, kurie šitokiu budu yra padalinti: Karaliaučiaus valsčių apskričiuose (Regierungsbezirk) yra 31,883; Gumbinės valst. apskr. — 57,993; Berline — 558; Potsdamo apygardoje — 386; Šlesvigo provincijoje — 318; Vestfalų provincijoje — 1,001; Reino provincijoje— 1,088.

Palyginus su kitų metų statistiškomis skaitlinėmis, pasirodo, kad 1900 m. dar buvo lietuvių 106,280; 1905 m. — 101,534 ir 1910 m. — 93,933.

Šitos skaitlinės parodo, kad lietuvių skaičius Mažojoje Lietuvoje vis pūola žemyn, ir kiekvienas gali užduoti sau klausimą, kas liks su Prusijos lietuviais praslinkus 70—80 metų. Vienok čia kiekvienas butinai turi atsiminti apsireiškusį paskutiniais keliais metais Prusijos lietuvių atgimimą. Tas jų atgimimas vis eina tvirtyn ir tokiu budu lietuvių skaitlius turės dabar eiti didyn. Reikia tvirtai tikėti žodžiams vieno iš žymesniųjų Prusijos lietuvių veikėjų: „Jei Prusijos lietuvių gyvybė užsilaikė iki XX šimtmečio pradžios, tai ta gyvybė ateityje ne tik kad nepranyks, bet vis stiprės, t. y. lietuvių skaitlius eis didyn, o su juom kils ir jų tautiškas susipratimas. Nors pirmas XX šimtm. dešimtmetis, sulig augščiau paduotų skaitlinių rodo visai ką kitą, tečiaus tai yra perėjimo stadija, po kurios pilnai sulauksime šviesesnių laikų.

*

// Stengiasi sugrąžinti praeitį.

Kasdien iš Rusijos ateina naujos žinios, pranešančios, kad rusų valdžia deda visas savo spėkas ir gabumus, kad tik panaikinti visą tą, kas buvo iškovota 1905 audros metais. Žinoma, visko valdžia jau nuo žmonių neatims, nes nekurie dalykai perdaug jau giliai įleido žmonių gyveniman šaknis, kurias bedraskant valdžia pati turėtų mirtinai nusikamuoti. Bet yra tokių dalykų, su kuriais valdžia pasielgė, kaip jai patinka, ir mano „savotiškai'' veikti pavaldinių „labui'' ateityje. Be abejo, tas labai trukdo visuomenės pirmyneigai bei Rusijos gyventojų kulturiškam kilimui.

Baudžiami ir konfiskuojami laikraščiai, smarkiai cenzuruojamos kningos, varžomos ir naikinamos įvairios mokslo, ekonomijos bei darbininkų draugijos, nedaleidžiamos paprastos prakalbos, visokiais budais varžomos mokyklos ir tt. Taip, mokyklų klausimas ypač dikčiai paliečia Lietuvą. Valdžia labai šnairiai žiuri į atgijančią lietuvią dvasią, lietuvių kalbą, lietuvių kulturą... Jai tas lietuvių atgijimas, yt koks baisus slogutis, spaudžia širdį, svaigina protą, ir ji vėl stengiasi suturėti grynai lietuvišką pirmyn eigą. Žinoma, taippat jai baisus ir kitų gyvenančiųjų Rusijoj mažųjų tautų atgijimas.

Štai nesenai švietimo ministerija išdirbo naujus svetimtaučių liaudies mokykloms įstatymus. Ministerija tokių įstatymų reikalingumą, kaip paduoda „L. Ž.'', aiškina sekančiai.

„Lapkričio 1 d. 1907 m. buvo išleistas cirkuliaras, kad vietinėse liaudies mokyklose butų mokoma vietinės kalbos. Ir kas pasirodė? Vaikai, baigdami liaudies mokyklas, nemoką rusiškai kalbėti, nei rašyti, o tat labai kenkią ne tiktai patiems vaikams užaugus, bet, labiausiai, pačiai valstybei. Del tos priežasties dabar švietimo ministerija išleido paliepimą, kad visose liaudies mokyklose nuo pat pradžios mokslo dalykai butų aiškinami rusų kalba. Pedagogijos žvilgsniu ministerija pripažįsta, kad vietinės kalbos taippat turi buti mokoma. Jeigu savo tautos mokytojų neužtenka, švietimo ministerija galinti skirti ir rusą mokytoją, kuris, bemokytojaudamas, turįs pramokti vietinės kalbos ir pagaliaus jos mokyti mokinius''.

Tai kaip Rusijos valdžia rupinasi mažųjų tautelių reikalais, jų ateitimi, jų gerove!... Bet bergždžias jos darbas tuščios pastangos — tos atgijančios ir gan jau tvirtos sriovės nesuulaikys jau jokie valdžios paliepimai, cirkuliarai bei įstatymai... Lietuviai, o podraug ir kitos mažosios Rusijoje gyvenančios tautelės, žengs savais keliais pirmyn...

*

// Aisopo pasakos.

Jau pasirodė pirmas atspausdintas lankas (32 pusl.) **Aisopo Pasakų** rinkinio. Tas pasakas surinko (pagal J. Jacobson'o ir V. S. Jones'o redakcijų) ir lietuvių kalbon išvertė Karolis Vairas; išleido V. K. Račkauskas. Pirmieji to rinkinio lapai parodo, kad leidinys bus puikus ir kiekvienam malonus pasiskaityti. Pirmiausiai atkreipia domą tikrai gerai apdirbta ir lengva kalba ir labai tinkami paveikslėliai, ant kurių pažvelgus dar geriau paaiškėja pasakų turinys. Vienok yra nekurie nedatekliai žiurint iš grynai techniškos pusės — neišlaikytas taip vadinamas techniškas stilius.

Politikos savaite

SUVIENYTOS VALSTIJOS.

Visa prezidento Wilsono optimizmo struktura, kuri gimė jo galvoje, kurią jisai suplanavo, kuri žadėjo Meksikoje įkurti sątaiką bei pagelbėti su ja susitaikinti, galutinai subyrėjo ir išnyko. Laukiamųjų pasekmių nesulaukėme. Vienas augštas valdininkas rugsėjo 11 dieną viešai paskelbė tą štai faktą, jog patsai prez. Wilsonas prisižinęs, kad Meksiko miesto situacija yra kaipir judančios smiltįs ir kad nėra beveik jokios pastovios bei tvirtos vietos, ant kurios butų galima paremti savo manymą, buk dabartinis, lyglaikinis Meksikos prezidentas, gen. Huerta, ateinančiais prezidento rinkimais nestatys savo kandidaturos. Be to, Suv. V. Amerikos prezidentas neturi tikrų žinių apie Meksikos prezidento rinkimus, kurie rengiami spalio mėnesyje. Sulig Meksikos rinkimų teisių, prisiruošimui prie rinkimų turi buti skiriama ne mažiau, kaip trįs mėnesiai laikó.

Žinios apie Huertos poziciją Meksikoje, yra kaipir mįslė, kurios Suv. Valst. prez. Wilsonas niekuo budu neišriša ir nestengia suprasti. Taip jau ateinanti pranešimai nuo Lindo ir O'Shaughnessy, Amerikos pasiuntinių Meksikoje, yra taip neaiškųs, kad prie informacijų, iš kurių but galima sužinoti ape tikrą dalykų stovį Meksikoje, nič nieko neprideda.

MEKSIKA.

Iš Meksikos miesto rugsėjo 11 dieną praneša, kad Venustiano Carranza, Coahuila gubernijos gubernatorius ir kostitucijonalistų vadas, pasiuntęs pas prezidentą Huertą emisarijų, kuris jam pranešęs apie pirmutiniojo sumanymą išstatyti savo kandidaturą ateinančiuose Meksikos prezidento rinkimuose.

Apie trįs šimtai penkesdešimts vyrų, moterų ir vaikų, visi amerikiečiai, uždaryti apgultame Torreon mieste ir nebegali iš jo ištrukti. Daugelis tų vyrų dirbę United Rubber kompanijos naugių tirpinimo dirbtuvėje. Dešimts dienų atgal jie išsiuntę savo pasiuntinį, kuris turėtų pranešti apie jų dabartinį padėjimą, bet niekas dar jo nematė ir nieko apie jį nežino.

Konsulis Lespinasse iš Frontera'o praneša į valstybės departamentą, jog revoliucijoninis judėjimas Tabasco pietų apielinkėje grąsina pavojumi. Tečiau tų žmonių, kurie šalinasi, kaip nuo vienos, taip ir antros priešingų pusių, nekliudo.

TURKIJA IR BULGARIJA.

Rugsėjo 8 d. Konstantinopolyje prasidėjo Turkijos-Bulgarijos konferencija, kurios tikslu yra užverti galutiną ir tvirtą taiką tarpę tų dviejų valstijų ir pabaigti konfliktą, kuris tęsiasi beveik visą metą.

Svarbiausias klausimas šitoje konferencijoje — tai klausimas apie atlyginimą Bulgarijai už atidavimą Turkijai Adrianopolio ir dalies Trakijos. Iš įvairių šaltinių ateinančios žinios tvirtina, kad Adrianopolis palieka Turkijai.

Austro-Vengrija reikalauja Buchareste padaryto traktato peržiurėjimo; Austrijos diplomatai aiškina, kad šitas traktatas liko užvertas nuskriaudžiant vieną pusę, pasinaudojant savo rųšies prievarta, ir kad jokiu budu negalima palikti tą skriaudą neatitaisyta. Žinoma, Austro-Vengrijai galvoje savieji interesai — ji geidžia Bulgariją patraukti prie savęs, atitraukiant ją nuo Rusijos. Išdalies Austrijos sumanymai krypsta jos pusėn.

Visos Europos valstijos su nekantrumu laukia pabaigos Turkijos-Bulgarijos konferencijos. Paskiausios žinios praneša, kad tarybos eina gerojon pusėn ir galima tikėties, kad greitu laiku Balkaunose visai pranyks karo pavojus.

JAPONIJA IR CHINIJA.

Nespėja nuo Chinijos nuslinkti vienas smugis, kaip tuoj užklumpa kitas, paskui kurio seka trečias ir tt. Revoliucijos bangos galutinai nukankino ją medžiagiškai ir morališkai. Paskui ją aplankė gamtos „prajovai'', nuo ko ji taipgi dikčiai nukentėjo. Bet štai galop, nauja nelaimė. Iškila konfliktas su jos kaiminka, Japonija.

Mat, laike paskutinių sumišimų Nankine liko užmušta keletas japonų. Delei to Japonijos didmiesčiuose, o ypač Tokio, sujudo visi žomnės. Buvo surengta daug trukšmingų demonstracijų, kurių rezoliucijos stačiai reikalauja kariškų operacijų priešais Chiniją ir jos aštraus nubaudimo. Ypač skaitlinga demonstracija atsibuvo rugsėjo 8 d. Tokio; joje dalyvavo apie 20,000 žmonių, tarpe kurių viešpatavo neapsakomas entuziazmas. Daugelyje vietų ištiko susirėmimai demonstrantų su policija; daug liko suareštuota. Inirtusi minia, išreikšdama papeikimą valdžiai, daužė valdiškų namų langus ir šaukė, kad ji nenurims iki tol, kol Chinijon nebus pasiųsta kariuomenė.

Japonijos premjeras Yamamoto sukilėlių vadams pranešė, kad jis nemato reikalo tuoj siųsti Chinijon kareivius, bet mano nubausti chinus kitokiu budu, butent: atimti jiems prekiavimo privilegijas Japonijoje ir pareikalauti pinigiško atlyginimo.

Kita priežastis minios sujudimo — tai užmušimas politiško biuro direktoriaus užsienio ministerijoj Montiaro Abe; visi aiškina, kad šitas užmušimas yra sąrišyje su Kalifornijos klausimu, kiti — kad jį užmušė vietoje d-ro Sun Yat-sen'o Chinijos valdžios pasiųstieji žmonės. Jo vieton dabar paskirtas Chozo Koike, valdininkas prie ambasados Londone.

Chinijos valdžia, matydama tokį Japonijos liaudies sujudimą, labai persigando ir pasiryžo prašyti Japonijos valdžios atleidimo; ji taipgi pasižadėjo atlyginti pinigiškai. Prez. Yuan Ši-Kai pasižadėjo kaip reikiant ištirti tą visą dalyką ir pasistengti ramiai jį užbaigti. Sarišyje su paskutiinais sumišimais Chinijoje ir su japonų konfliktų įvyko žymios permainos ministerių tarpe — liko paskirti šeši nauji ministeriai.

Vienok, žiurint iš kitos pusės, Chinijoje taipgi apsireiškia bruzdėjimas prieš Japoniją.

Kaip pranešama iš Šanhai'jaus nuo rugsėjo 10 d. Nankine liko išsodinta pusėtinas skaitlius gerai apginkluotų japonų, kurie laukia tolesnių valdžios paliepimų iš Tokio.

Sunku dabar pasakyt, kuom tas viskas pasibaigs, bet reik manyti, kad Japonija nori tik nugąsdinti Chiniją, bet nemano pradėti karo.

Iš Visur.

GRAIKŲ ŽIAURUMAS.

Kiek laiko atgal Europos ir Amerikos laikraščiuose buvo paduotos žinios apie nežmoniškai baisų apsėjimą bulgarų užkariautose vietose; tas žinias buvo išplatinę graikai. Visi su panieka žiurėjo ant bulgarų ir prielankiai ant graikų. Bet štai nesenai Bulgarijos valdžia pagarsino originališkus Graikijos kareivių laiškus, kuriuose parašoma įvairios baisenybės, kurias jie pildė užimtose vietose.

Šituos laiškus savo laiku pagavo bulgarai Dazlog'o apielinkėje nuo 19 pulko, 7-tos divizijos kareivių.

Pasistengiant bulgarų valdžiai, tie laiškai liko nufotografuoti originališkoj graikų rašyboj, o žemiau yra patalpintas vertimas fracuzų kalboj.

Pirmas laiškas yra rašytas liepos 11 d., o paskutinis 15 d. Vienas laiškas šitaip skamba: „Sudeginome visus kaimus, kuriuos apleido bulgarai. Jie degino graikų kaimus, mes deginame bulgarų. Jie žudė ir mes taipgi žudome, ir kiekvienas bulgaras, kuris papuolė į musų rankas, paragavo musų šautuvo. Iš 1,200 belaisvių, kuriuos mes paėmėme Nigricoje, tiktai 41 palikome gyvais, ir kur tiktai užėjome, naikinome iš šaknų tą prakeiktą tautą''.

Kitas „užsitarnavęs'' kareivis šitaip rašo: „Sudeginome kaimus Dentili ir Barrica, o visus jų gyventojus, išimant moteris, vaikus ir senius, pamovę ant durtuvų, sumetėme ugnin. Darėme tą be jokio pasigailėjimo ir atleidimo''.

Viename laiške nuo upės Nesta, rašytame liepos 12 d., štai kas paduota: „Čionai, Vrondone, su-

čiupome penkis bulgarus ir vieną merginą iš Seres'o. Merginą nužudėme, o vyrus ilgai kankinome; galop, nors jie dar buvo gyvi, išbadėme jiems akis''.

Laiškas iš Rodopes'o nuo liepos 12 d. šitaip skamba: „Nuo Seres'o iki Bulgarijos rubežiaus sudeginome viską, kas tik buvo bulgarų''.

Kitas kareivis šitaip rašo:

„Visi vyrai iš bulgarų kaimų išbėgiojo, pasiliko tik moterįs; o šitas „suėdame'' su šautuvų kulkų pagalba''.

Tulas kapralas savo broliui rašo šitokį laiškelį:

„Net katinas neišgali ištrukti, kur tiktai mes pasirodome. Sudeginome kiekvieną bulgarų kaimelį, per kurį tik perėjome''.

Galop, vienas šitaip rašo:

„Man buvo duota nuvaryti 16 belaisvių į didžiąją divizijos kvaterą. Palikau tik du, o kitus, 14, užmušiau.''

JAPONAI CHINIJOJ.

Nankin, rugs. 11 d. Japonijos karišką laivai su greitai šaudomomis kanuolėmis ir apie 200 japonų kareivių apsaugoja čia japonų konsulatą ir japonų krautuves. Mat, kareiviai liko prisiųsti delto, kad liko išplėšta mieste keletas japonų krautuvių.

BRANGŲS PAVEIKSLAI PATEKS AMERIKON.

Londonas, rugsėjo 11 d. Žinomas Paryžiaus ir New Yorko prekiautojas, p. Kleinberger, nupirko Paryžiuje labai brangių paveikslų kolekciją, susidedančią iš 87 paveikslų 17 šimtmečio. Paveikslai apkainuoti $2,500,000.

Tarpe tų Holandijos ir Flamandijos teploriių paveikslų randasi trįs labai svarbi Rembrantso ir du Fr. Holz'o. Apart to, čia yra paveikslai Hobbemo, Van, Ruysdael'io, Alberto Cuypo, Rubenso ir Van Dycko.

GRAIKIJOS KARALIUS BERLINE.

Berlinas, rugsėjo 9 d. Pranešama, kad rugs. 6 d. čion pribuvo Graikijos karalius Konstantinas, jo žmona Zofija (kaizerio Vilhelmo sesuo) ir sosto įpėdinis Jurgis. Patsai kaizeris, lydint kareivių buriams ir civiliškai diduomenei, pribuvo stotin jį sutikti. Šitas dviejų valdonų susitikimas buvo stebėtinai malonus, o kartu ir iškilmingas. Graikijos karalius dalyvavo Vokietijos kareivių manevruose, kurie atsibuvo Silezijoj.

GIMNASTAI PAS POPIEŽIŲ.

Roma, rugsėjo 9 d. Popiežius Pijus X priėmė organizatorius bei vadus užrubežinių katalikiškų gimnastikos sąjungų. Mat, Romoje atsibuvo tų sąjungų susivažiavimas, kuriame visą tvarką veda Katalikiškoji Atletų Lyga.

JAPONŲ KOLONIZACIJA MANČŽURIJOJE.

Pekin, rugsėjo 10 d. Čia labai plačiai kalbama apie stebėtinai smarkų augimą japonų skaitliaus Mančžurijoje; ypač žymi ta japonų kolonizacija pietinėj to krašto dalyj. Galima pasakyti, kad tai savo rųšies Japonijos provincija, kuri tik laikinai yra po Chinijos priežiura.

GRAIKIJOS PASIRYŽIMAI.

Paryžius, rugsėjo 10 d. Užklausus laikraščio „Figaro'' korespondentui Graikijos premjero, Venezeloso, Atenuose apie dabartinę Graikijos valdžios taktiką delei užimtų didžių žemės plotų, jis atsakė, kad Graikijos žemės plotas dabar pasidaugino ant 55,000 ketvirtainiškų mylių ir virš dviejų milijonų gyventojų. Nauji žemės plotai, sulig premjero žodžių, turi buti intensiviškai apdirbdami iš žemdirbystės atžvilgio ir padaryti atviras prekystei. Svarbiausia užduotimi Graikija skaito reorganizaciją armijos, kuri labai-labai nukentėjo paskutiniame kare. Manoma taip sutvirtinti armiją, idant ji ramiame laike priskaitytų apie 350,000 kareivių, laike karo — apie 600,000 kareivių. Francijos kariška komisija pasilieka Atenuose dar ir ant tolesnio laiko. Kaslink užrubežinės politikos, tai Graikija mano tvirtai laikyties vien tik Balkanų sąjungos.

ŽYDŲ UNIVERSITETAS.

Viena, rugsėjo 9 d. karštai buvo svarstomas sionistų kongrese klausimas apie įsteigimą Jeruzolimoje žydiško universiteto. Liko išskaitliuota, kad uždėjimas universiteto apsieitų virš $500,000, kurių ketvirtoji dalis jau yra užtikrinta.

D-ras Weigmann iš Manchesterio (Anglija) reikalauja universiteto, idant duoti progą jauniems ir gabiems vyrams, išvytiems iš Rusijos ir Rumunijos, užbaigti jame mokslą.

UŽSIMUŠĖ KARIŠKAS RUSŲ LAKUNAS.

Sevastopolis, rugsėjo 10 d. Kariškas lakunas Družčynin nupuolė iš didžios augštumos su savo orlaiviu ant žemės ir liko užmuštas ant vietos.

JAPONIJA KARŠČIUOJASI.

Tokio, rugsėjo 10 d. Demonstracija ir sujudimas priešais Chiniją delei nužudymo laike sumišimų Nankine kelių japonų pereina į formališkus reikalavimus, idant valdžia tuoj smarkiai nubaustų chinus.

FONOGRAFAS VISKĄ IŠPILDO.

Iš Paryžiaus pranešama, kad vienas fonografų pardavėjas siuntinėja dabar savo preis-kurantą, kuriame tarp ko kito randasi pjesos, pritaikintos prie įvairių naminio gyvenimo momentų. To pardavėjo-sumanytojo krautuvėje randasi rekordai „miegančio prikėlimui'', o taipgi „merginos-panaitės nuliuliavimui-nučiučiavimui''. Apart to, ten randasi rekordai, kurie užvedami „dedant korsetą'', „taisant ir šukuojant plaukus'', „imant vonią'' ir tt.

NETIKĖTAI PAPUOLĖ.

Italų laikraščiai skelbia, kad laike savo paskutiniojo pasivažinėjimo po šiaurinę Italiją garsus rusų rašytojas Maksim Gorkij viename mieste pamatė šitokią paskelbimą:

„Šiandien pjesa „Ant dugno'' eina pačiam autoriui režisieriaujant''. Maksim Gorkij nuėjo ant šito spektaklio — norėjo, mat, pamatyti savo „dvynių''. Pasibaigus pirmam aktui, reikalaujant publikai, ant scenos pasirodė netikrasis Maksim Gorkij; jis buvo apsirengęs „rusiško fasono'' drabužiais. Nustebęs M. Gorkij nuėjo už kulisų, idant pasipažinti su prigaviku, pasinaudojusiu jo vardu. Paskutinysis labai susisarmatijo, kada pamatė garsų rusų rašytoją.

REVOLIUCIJA MAKEDONIJOJE.

Konstantinopolis, rugsėjo 10 d. Pranešama, kad šiose dienose toje Makedonijos dalyje, kuri sulig Londono traktato perėjo Bulgarijai, iškilo smarkus revoliucijinis bruzdėjimas. Žinios iš Adrianopolio skelbia, kad to krašto gyventojai paskelbė neprigulmybę ir pastatė savo valdžią Gumuldžinoje. Jie pasiuntė didžiosios Europos valstijoms notą, reikalaujančią sau autonomiškos valdžios ir neprigulmybės nuo Bulgarijos.

SOCIALISTAS ATMETĖ IŠŠAUKIMĄ DVIKOVON.

Berlinas, rugsėjo 8 d. Socialistų vadas Reichstage, p. Liebknecht, atmetė Krupo firmos iššaukimą dvikovon delei nesenai kilusio skandalo, dikčiai sukompromitavusio tą firmą ir karo ministeriją.

TYRINĖJA VEZUVIJŲ.

Neapolis, rugsėjo 10 d. Prof. Mercalli, direktorius Vezuvijaus ugniakalnio observatorijos, kartu su keliais Muencheno universiteto profesoriais, buvo nusileidę su moksliškais tikslais į ugniakalnio kraterą, kur prabuvo apie porą valandų.

Jie surado, kad Vezuvijaus veikimas jau prisiartina.

BAISI KATASTROFA.

Berlinas, rugsėjo 10 d. Lėkdamas nuo žemės kranto ant salos Helgoland nupuolė iš oro juron orlaivis Zeppelin „L—1''. Jame buvo 23 žmonės, iš kurių tik 7 išsigelbėjo, o visi kiti pražuvo.

Kada tą baisią žinią apturėjo kaizeris Vilhelmas, kuris buvo Salzbrunn'e, jis skuadžiai apsiverkė. Ta žinia labai sujudino ir grafą Zeppelin'ą, kada jam pranešė patsai kaizeris.

Tai didžiausia Vokietijos orlaivyno katastrofa.

NAUJA REVOLIUCIJA.

Puerto Plata, Santa Domingo, rugsėjo 8 d. Šiose dienose Santa Domingo respublikoje, augščiau paminėtame mieste, iškilo smarkųs sumišimai. Apsaugojimui amerikonų federališka Suv. Valst. valdžia pasiuntė į tą miestą karišką laivą „Des Moines''. Platesnių žinių nėra, nes pertrauktas susinešimas.

Iš Amerikos.

DUELISTAI.

Antlers, Okla. Rugsėjo 8 d. naktį Farris miestelio pačto užveizda C. B. Taylor ir policijos tarnas, Bert Stevens sustoję ant gatvės šovė vienas į antrą ir tuo budu užbaigė savo gyvenimo dienas. Jiedu pykosi per pastaruoju du metu ir vis grasino, kad vienas antrą progai pasitaikius nušausiąs.

DETEKTIVAS TYČIOJASI IŠ SENATO TYRINĖJIMO KOMITETO.

Washisgton, D. C. Burnso detektivas, George W. Shipley, pasityčiojo iš senato tyrinėjimo komiteto, kuris buvo nusiųstas į West Virginia valstijos miestus ištyrimui tikros streiko priežasties ir vietinių streikuojančių angliakasių padėjimo. Komitetas pareikalavo, kad jisai pasakytų pavardę vieno Pennsylvanijos angliakasyklų operatoriaus, kuris, kaip Shipley nurodė, jam pasakęs, jog kitį kasyklų operatoriai iššaukę Paint ir Cabin Creeks angliakasių streiką.

Kompanijų advokatai pašaukė Shipley, idant jis paliudytų bei nurodytų, kokiuo budu streikieriai nedaleido į Cabin Creek streiklaužių. Jisai papasakojo, kaip vieną streiklaužį vaikėsi apie geležinkelio stotį ir kaip galų gale jį pasigavo ir prispyrė prie sienos. „Rodosi, jog kiekvienas Kanawha pavieto vyras, kiekviena moteriškė ir kiekvienas vaikas mušė jį'', tarė Shipley. „Jisai sušuko: „Dievas žino, jog aš niekam jokio blogo nepadariau'', tuo tarpu kas tai pridurė, kad Dievas su tuo neturi nieko bendro, ir jog angliakasiai tą miestą valdo''.

KAREIVIAI IŠLIUOSAVO IŠ POLICIJOS RANKŲ MOTERIS.

Calumet, Mich. Rugsėjo 9 dieną kareiviams prisiėjo išliuosuoti iš policijantų ir policijos tarnų streikuojančių vario kasyklų darbininkų moteris. Streikuojančiųjų moterįs, mat, stengėsi ir prieiti prie streiklaužių ir prikalbinti juos, kad jie pasitrauktų nuo darbo, bet policijantai neleido. Todel tarp moterų ir policijantų iškilo susirėmimas. Policijantai iš visų pusių apsupę moteris ir su buožėmis bei kitokiais įnagiais pusėtinai apdaužė. Tiktai pribuvę kareiviai ir atkišę bagnietus perskyrė besimušančius — palicijantus ir moteris.

FRIEDMANAS IŠGYDĖS DU VAIKIŠČIU.

Washington, D. C. Du šio miesto vaikiščiu, kuriuodu sirgo džiova, visiškai pasveikę. Tų vakiščių, kurių vienas yra penkių metų, o antras — šešių, tėvai tikrina, kad jiedu pasveikę pasidėkavojant Friedmanno vaistams.

KIEK SAUSMETIS PADARĖ NUOSTOLIŲ.

Šių metų karščiai, o ypač sausa vasara padarė šiam kraštui didelius nuostolius. Kaip oficialinės žinios skelbia, šiemet vienų tik kukuruzų užderėjo 666,000,000 bušelių mažiau, negu kitais metais. Taipgi ir kitų javų, išskyrus kviečius, mažiau užderėjo.

Kviečių šiemet, skaitant nuo 1910 metų, užderėjo daugiau negu kuriais kitais metais. Taip, vasarinių kviečių užderėjo 243,400,000 bušelių, kuriuos pridėjus prie žieminių viso bus 745,000,000 bušelių.

APSKUNDĖ ADVOKATĄ UŽ NAMŲ PADEGIMĄ.

Putnam, Conn. Rugsėjo 9 dieną suareštuotu du asmeniu, kuriuodu kaltina už namų padegimą. Vienas jų yra advokatas Frank Howarth, o antras Superior teismo, Windham pavieto, pranešėjas Lindey Cain. Pastatyta abudu po didele paranka. Svarbiausias jų apkaltinimo punktas, kad jiedu padegę daugybę namų. Jei jiedu tokiuo darbu buvo pasiryžę darytiesi sau pragyvenimą, tai aišku, kas jiedu per paukščiai; jiedu visokį darbą, kuris tik neštų gerą pelną skaitytų „geru'' darbu.

PROTESTUOJA PRIEŠ YUAN ŠI—KAI'JAUS APŠMEIŽIMĄ.

Washington, D. C. Buvusis Anglijos ambasadorius James Bryce paskelbęs laikraščiuose žinias, buk Chinijos prezidentas Yuan Ši-Kai yra didelis mėgėjas ir naudotojas opiumo. Nuolatinis opiumo vartojimas labai atsiliepęs ant jo sveikatos ir delto jis dabar blogai išrodąs ir sergąs. Į tą pranešimą atsiliepia d-ras Chang Hasgjen, kuris tikrina ir sako, kad tai neteisybė. Chinijos prezidentas Yuan Ši-Kai'jus esąs didelis opiumo priešas ir smarkiai kovojęs su opiumo naudotojais, dirbėjais ir išplatintojais per daugelį metų. Jo sveikatą ne opiumas suardęs, kaip sako p. Bryce, bet dabartiniai Chinijos bruzdėjimai ir neramumai. D-ras Chang sako, kad tik viršžmogis, kurio kunas subudavotas iš tvirtesnių elementų, negu kad paprasto žmogaus, galėtų ištverti ir į dalykų stovį ramiai žiurėti. Toks Chinijos prezidento šmeižimas, kokį paleido p. Bryce, esąs nepamatuotas ir neteisingas. Kiekvienas chinas, kurio girdą tas šmeižimas pasieksiąs, butinai pasipiktįsiąs ir prieš tai protestuosiąs.

PONI LAIMINGOJI YRA NELAIMINGA.

Washington, Pa. Rugsėjo 10 d. poni Laimingoji (Minie M. Happy) padavusi vietinin teisman prašymą, idant ją atskirtų nuo p. Laimingojo (Edward C. Happy), kuri esanti laiminga tiktai iš vardo. Poni Laimingoji savo skunde nurodanti, kad jos vyras dažnai nektinis sugrįžtąs perdaug laimingame upe, gi tatai dar labiau padidinąs ponios Laimingosios nelaimę.

ATSKRIDO IŠ DANGAUS ANGELAS IR SUSITUOKĖ SU VELNIU.

Atlantic City, N. J. Rodos, kad rugsėjo 10 dieną, kuomet William F. Harrison su p-le Mary C. Wallate civiliniu šliubu susituokė, amurui (meilės dievukui) prisiėjo pereti tiltu per neišmatuojamą erdvę.

Pasibagus civilinio šliubo ceremonijai p. Weeks, kuris jaunavedžius sutuokė, paklausė jiedviejų, kuo jie užsiima bei kur dirba.

„Aš esu vieno perstatymo velniu ir valdau visą pragarą'', atsakė p. Harrisonas. „Mariutė yra dangaus angelu ir prižiuri dangiškuosius dalykus'', pridurė jisai.

Nustebintas magistratas užrašė tą faktą, pažymėdamas, kad tuodu ekstremai pirmą sykį susitikę Pleasantville miestelyje.

SOCIALISTAS MAJORAS TRAUKIAMAS TEISMAN.

Schenectady, N. Y. Rugsėjo 11 dieną praneša, jog to miesto socialistas majoras, d-ras George R. Lunn, šaukiamas tieson. Jį kaltina už tai, kam jisai mieste nukirtęs vieną medį, kuris augo ties šaligatviu ir vasaros metu suteikdavo tai vietai pavėsį. Tą medį užpereitą savaitę nukirtęs patsai majoras. Bet majoras sako, kad tasai medis kliudė ir nedaleido įdėti vyriausią srutų nuovado dalį, ir todel butinai reikėjo jį nukirsti.

Korespondencijos.

ROCHESTER, N. Y.

Malonu pranešti „V. L.'' skaitytojams, kad ir musų miesto lietuviai sujudo ne ant juoko ir dirba, kiek galėdami, idant tinkamiau pasisektų priimti gerbiamuosius svečius, d-rą J. Basanavičių ir p. M. Yčą, ir idant šiektiek priruošti aukų rinkimui dirvą. Pasekmingesniam to darbo atlikimui susitarė kartu veikti TMD. ir SLRKA. kuopos ir D. L. K. G., šv. Petro ir Povilo ir šv. Jurgio draugijos. Jos išrinko savo komitetą, kuris ir rupinas svečių priėmimo dalykais ir visa tvarka; apart to, yra išrinkti trįs agitatoriai, kurių užduotimi yra rupinties, idant gerbiamieji svečiai surinktų kuodaugiausiai aukų. Jau yra pasamdyta svetainė ant rugsėjo 18 d. Tik gaila, kad tie brangus svečiai galės buti pas mus tik vieną vakarą, nes sekantį vakarą jiedu laikys prakalbas Amsterdam'e, N. Y. Labai but buvę geistina surengti svečiams pagerbimo vakarienę, bet dabar nebus galima tą padaryti.

Su linksma širdimi lauksime gerbiamųjų svečių...

Lietuvos Kareivis.

ROCHESTER, N. Y.

Rugsėjo 7 d. vietinis šv. Cicilijos choras sulošė ant scenos „Genovaitę''. Galima, man rodos, pasakyti, kad šiuomi kartu lošimas nusisekė gan gerai, nes beveik visi lošėjai sumaningai atliko savo roles. Ypač gerai, mano nuomone, atliko Genovaitės rolę p-lė L. Jančaičiutė; ji parodė savo scenišką gabumą ir atsidavimą tam sceniškos dailės darbui. O juk ta rolė yra gan sunki ir reikalauja ne tik gabumo, bet ir enerģijos ir pasišventimo. P-lei L. Jančaičiutei tapo iteiktas gyvų gėlių garbės vainikas.

Publika šiuom kartu užsilaikė vidutiniškai, bet jos buvo mažokai, nes dauguma buvo išvažiavę už miesto ant tyro oro ir nesuspėjo pributi teatran.

Lietuvos Kareivis.

TORRINGTON, CONN.

Rugsėjo 6 d. sudegė lietuvių tėvų penkių metų amžiaus mergaitė. Mat, ji žaidė su ungarų vaiku ant gatvės; vaikas užmetė degantį popierių ant mergaitės, nuo ko užsidegė jos drabužiai.

Subėgę žmonės užgesino degančią mergaitę pervėlu — ant rytojaus ji pasimirė. Privalėtų tėvai geriau savo vaikus prižiurėti.

Čia turiu dar pridurti, kad šitame puikiame iš gamtiško atžvilgio miestelyje yra puikus lietuvių burelis; yra net kelios draugijos, bet nieko neveikiama, o kad atsibuna piknikas, tai neapseina be muštynių. **Kukorius.**

LAWRENCE, MASS.

Pavyzdingas darbas. Rugsėjo 1 d. per „Labor day'', vietinė Lietuvos Sunų Draugija (ji yra pažangesnė bei laisvėsnė iš visų lawrenciškių pašalpos draugijų), turėjo parengus pikniką Lietuvos Mokslo ir Dailės Drg. naudai. Publikos buvo susirinkę apie 300 asmenų. Visa Country Club vieta (A. Ramanausko ir Ko. savaistis) taip ir mirguliavo jaunimu. Vien tik jaunimu, nes senesnių, jau pabaigusių trečiąjį kryželį ir daugiaus, nebesimatė. Jaunimo privažiavo ne tik iš L—ce'o, bet ir iš apielinkių, butent: Haverhillio, Lowellio, Bostono, Norwoodo, Lewistono ir tt. Mat, jaunimą (vyriškius) čion traukia musų mergelės... Jų čion priskaitoma net iki dviejų tukstančių. Turi jos dvi pašalpos draugiji: Šv. Onos ir Šv. Elzbietos. Šios dvi draugijos ir dalyvavo šiame parengtame piknike. Buvo kviestos ir kitos drjos, butent: Šv. Laurino, Aušros Vartų, bet jos atsisakė.

Tautos Namams Vilniuje liko gryno pelno $40.00; tie pinigai bus įteikti Pasiuntiniams rugsėjo 24 d. (jie tada bus Lawrence su prakalbomis). **J. Kap.**

P. S. Girdėjau, kad ir kitos Lawrence'o draugijos suskubo rupintis apie Tautos Namą. Pav. Šv. Laurino Drg. rugsėjo 7 d. savo mėnesiniame susirinkime nutarė iš kasos išimti 100 dol. ir įteikti Pasiuntiniams. Reikia spėti, kad ir kitos (Aušros Vartų, Blaivininkų, Šv. Onos ir kt.) tą patį padarys. **J. K.**

LAWRENCE, MASS.

Nelaimingas atsitikimas. Lawrence bei Methuen, Mass priemiestyje, italų apgyventoj vietoj, vadinamoj Pleasent Valley,

sėjo 6 d., vakare jau baigiant darbą, Andrių Naruševičių užgriuvo žemė ir užslogino. Jis kasė lietuvio Akstino šulinį. Šulinys jau buvo dakastas 19 pėdų į žemę — žvyrius su smėliu. Nabašninkas Nar. su savo broliu buvo dailydės; paskutiniu laiku jie užsiimdavo namų statymu. Kuną atkasė ant rytojaus, nedėlioje. Pasiliko moteris ir penki kudykiai. Vyriausias 11 metų. Kadangi velionis mėgdavo dar išsigerti, tai turėdamas nemažą šeimyną, jokio skaitiko nepaliko. Palaidojimui tapo sukolektuota keletas dolarių. Prie draugijos jokios neprigulėjo. Apskritai imant, pas mus sulenkėjusieji lietuviai (ir nabašninkas tokiuo buvo) kuoprasčiausiai gyvena, girtuokliauja, prie draugijų jokių nepriguli. Jų daugiausia čia yra iš Vilniaus ir Gardino gubernijų. **Mylis Draugijas.**

LAWRENCE, MASS.

Nors diktokas burelis yra šiame miestelyje lietuvių jaunimo, tečiaus veiklių vyrukų bei mergaičių labai mažai tegalima kur sutikti. Labai čia yra išsiplatinęs girtuokliavims, o su juom, žinoma, ir visi kiti blogi darbeliai. Bet ypač atkreipia domą musų jaunimo piktžodžiavimas ir negražios kalbos pasielgimai ne tik savo tarpe, namuose, bet ir viešose vietose, ant gatvių bei susirinkimuose. Nuo vaikinų ne labai ką atsilieka ir merginos. Tas labai negeistinas apsireiškimas, ir musų jaunimas butinai turėtų atkreipti ant to savo atidą ir pasistengti pamesti visus bloguosius įpročius. Net prieš svetimtaučius reiktų sarmatyties, nes jie su pasibjaurėjimu žiuri ant tokių negražių lietuvių bei lietuvaičių pasielgimų.

Pas mus netruksta ir vestuvių — kas savaitė atsibuna po 10 ar daugiau. Daugiausai daro vestuves nesenai pribuvę iš Lietuvos, kurie visai neatsižvelgia į gyvenimo aplinkybes, o taipgi nesirupina ir šeimynišku padėjimu. Delei to tainkiai galima patirti apie netikusį jaunavedžių gyvenimą—apie jų barnius ir muštynes. Tankiai matai sumuštus ir apdraskytus veidus tokių jaunų moterėlių. Apgailėtinas šeimyniškas gyvenimas.

Gaila, kad pribuvęs iš Lietuvos jaunimas nesistengia imties už apšvietos — neskaito knygų bei laikraščių ir neapriklauso į geras draugijas, kurios dirba apšvietos labui. Žinoma, tarpe musų lietuvių bei lietuvaičių randasi labai pavyzdingų, kurie kiek galėdami lavinasi ir skaito knygas ir laikraščius, kuriuos net iš Lietuvos išsirašo. But labai geistina, kad vyrai ir merginos skaitytų laikraščius be skirtumo — kokie kam patinka. Reik juk nors kartą pradėti rimčiau viską svarstyti.

Dauguma vaikinų ir merginų nepriguli nei prie jokių draugysčių, nors kalbėtojai bei agitatoriai tankiai išrodinėja, kokia yra svarba priklausyti į kokią nors naudingą draugiją; čia patarčiau vyrams prisidėti prie Lietuvos Sunų Draugijos. **Svečias.**

GARDNER, MASS.

Rugsėjo 6 d. Gardnerio teatrališka kuopa „Aidas" vaidino trijų aktų komediją „Gyvieji nabašninkai". Veikiančios ypatos savo roles atliko vidutiniškai; taip d-ro Kvailevičiaus rolė (Jurgis Varekojis) sulošta visai gerai, advokato Kesenio rolė (Kukelka) atlikta silpnokai. Laike, kada jo sesuo atsilankė pas jį, idant jis parupintų jai persiskyrimą su vyru, tai advokatas, kaipo inteligentas, atrodė lyg ir kaltininkas ir be jokio rimtumo aiškino įstatymus, kad bėgyje trijų dienų jokiu budu negalima gauti persiskyrimo su vyru. Seno tarno rolė (Markevičia) atlikta labai gerai. Žindulio rolė (Kantrimas) taipgi nuduota gerai. Jonienė Zindulienės rolėje atrodė taipgi gerai. Moters virėjos rolė (Korzanienė) irgi sulošta visai gerai.

„Gyvieji nabašninkai" yra juokinga komedija, perstatanti, kaip daktaras bandė išrasti jaunystės vaistus, idant iš seno butų galima padaryti jauną, bet jam tas bandymas taip nuėjo, kad tik bemaž jis neatsydurė kalėjime.

Po teatro buvo šokiai ir lakiojanti krasa. Daukiausiai atviručių gavo Albina Galvanauskiutė — laimėjo lietsargį. Mečikanis laimėjo laikrodį.

Rugs. 7 d. Miller svetainėje buvo lietuviškas koncertas, kuris susidėjo iš monologų, dainų, deklamacijų.

Gardnere L. M. D. atstovai turbut neatsilankys, bet gardneriečiai žada priduoti aukas Tautos Namams Vilniuje atsilankius atstovams į Athol', Mass.

M. Stakėnas.

CAMBRIDGE, MASS.

Rugsėjo 5 d. Lietuvos Sunų Draugystės susirinkime buvo skaitytas laiškas nuo d-ro Basanavičiaus ir p. Martyno Yčo, L. M. ir D. Draugijų atstovų.

Kaip visur, taip ir čionai, musų socialistėliai prisiskaitę „Kovoj" ir jai panašiuose laikraščiuose visokių nesąmonių, neužmiršo išniekinti gerbiamuosius svečius visokiais vardais.

Nors aš esu socializmo pasekėjas, bet su panašiais socialistais, kurie nėra verti d-ro J. Basanavičiaus čebato nuvalyti, bet bando bjaurius ir neteisingus paskalus paniekų zžėeątaošsn;š;iš;nš;iš;nn leisti, niekad nesutinku ir nesutikiu; aš su panieka žiuriu ant jų kvailios taktikos.

Šv. Juozapo ir šv. Jono draugystės išrinko savo atstovus priėmimo gerbiamųjų svečių komitetan. **B. Lorentas.**

MONTELLO, MASS.

Rugsėjo 2 ir 5 dd. atsibuvo I. W. W. organizacijos prakalbos, kad sušelpus čia streikuojančius W. W. Cros. Co. darbininkus. Laike prakalbų, laikytų rugsėjo 5 d., L. Grikštas priminė, kad reiktų įsteigti vyrų ir moterų draugiją kartu; publika tam pritarė ir nubalsavo rankų pakėlimu susirinkti rugsėjo 7 d. (nedėlioje) ir galutinai įsteigti tą draugiją.

Rugsėjo 7 d. susirinko apie 250 žmonių ir prakalbos prasidėjo ant tyro oro. Pirmiausiai L. Grikštas pradėjo aiškinti tos draugijos naudingumą, bet tuoj vienas vietinis socialistų kuopos narys-veikėjas pribėgęs kirto kalbėtojui per žandą, delei ko kilo trukšmas ir mušeiką-socialistą publika truputį savotiškai paglostė. Paskiau pradėjo lyti, ir publika nuėjo salėn, idant užbaigti prakalbas.

Delei visapusiško to klausimo aptarimo L. Grikštas patarė tą klausimą apie minėtos draugijos įsteigimą apsvarstyti plačiau diskusijų keliu. Socialistai, kiek galėdami, priešinosi tam užmanymui.

Galop, atėjo susirinkiman vienas girtas „vyrelis" ir pakėlė tokį trukšmą, kad publika turėjo išsiskirstyti. Tai taip pas mus atsibuna susirinkimai...

J. Kauniškis.

(Žemiau talpiname apie tą patį dalyką antrą korespondenciją, kurioje veikiančios ypatos perstatytos visai kitoniškuose rubuose — kur teisybė, dievai tik gali žinoti. Tas parodo, kaip netikusiai elgiasi gerbiamieji musų korespondentai. Panašiai pasielgdami, jie nesuteikia skaitytojams tikrų, tinkamai dalyką nušviečiančių, žinių. — **Redakcija.**)

MONTELLO, MASS.

Rugsėjo 5 d. buvo didelės prakalbos ant lauko. Prakalbos buvo parengtos W. W. Cros. Co. streikierių naudai. Pirmas kalbėtojas buvo Harward, antras — ponia Paltanavičienė iš So. Bosto no, o trečias — L. Grikštas. Tie du kalbėtojai tikrai aiškino apie streikus ir nurodinėjo darbininkų reikalus. Kada pradėjo kalbėti p. L. Grikštas, tai publika nieko gero apie streikus neišgirdo. Jis tuoj perdaug jau karštai pradėjo šaukti ant publikos, kad mumis išnaudoja musų neprieteliai lietuviai; pradėjo šaukti, kad čion atkeliauja išnaudotojai, kurie pinigus renka ant kokio tai Vilniaus Namo, ir taip šaukė, kad tartum, kas negeras su juom atsitiko: „Mums nereikia to namo, mums nereikia to muzėjaus, kur suneš varnų, šarkų ir šunų kaulus... Tik žiurėkime apie savo reikalus, o ne jiems atiduokime".

Labai daug visai netinkamai ir neteisingai prikalbėjo ant d-ro Šliupo ir ant „Laisvosios Mintits", o taipgi ant d-ro J. Basanaviičaus ir ant lietuviškų laikraščių, kurie talpina straipsnius ir kokius-tai protestus.

Pasirodo, kad L. G. atvyko Montellon sykiu su I. W .W. organizacijos surengtu streiku, čia susipažino su moterimis per dienas budamas, pinigų susikolektuoja ir nuo streikierių gauna, jis čion savo „kaštais" atvyko ir algos negauna iš I. W. W. Dabar jis pamatė, kad dalykai kitaip eina, tai jis pradėjo užsiminėti su kitomis intrigomis. Pradėjo „buntavoti" moteris; vyrus pradėjo visai už niekšus laikyti — net viešai juos niekinti. Bet vyrui čia nepavyko — rugsėjo 7 d. pradėjo vėl ant vyrų labai plusti ir juos niekinti, tai nabagas gavo „kulokų" ir pabėgo ant soc. sv. ant Ames gatvės. Čia vėl susirinko moteris ir vyrai ir pradėjo visi kritikuoti ir niekinti jo kalbas. Tas vėl norėjo pasiaiškinti, bet kur čia tau — visi pradėjo šaukti, net vyras turėjo nešties iš svetainės, kad publika nusiramintų.

Mes velijam L. G. daugiaus susipažinti su lietuvių apšvieta; didis apsirikimas ir nežinojimas taip skelbti publikai musų veikliausius ir mokyčiausius brolius ir taip šaukti ant tų lietuviškų laikraščių, kurie jam nepatinka.

Tautietis.

PHILADELPHIA, PA.

Rytinėj miesto dalyje. (Richmond) rugsėjo 1 d. lietuvių muzikališkoj svietainėje atsibuvo iškilmingas balius su koncertu, perstatymais ir mažomis prakalbėlėmis. Tą balių surengė lietuvių muzikališko namo korporacija. Balius, žinoma, kaip paprastai, buvo „amerikoniškas", bet koncertas bei lošimas nusisekė gan gerai.

Pirmiausiai buvo perstatytos komedijos — „Gudri Našlė" ir „Raseinių Magdė"; tarpuose buvo atliktos dainos. Choro ir lošimo vedėjas buvo S. Kvietkus ir V. Odelis. Lošėjai ir dainininkai buvo puikiai išlavinti, kas liudija apie jų pačių ir paminėtų vedėjų pasidarbavimą. Visi dalyvavusieji lošime ir chore priklauso prie šv. Kazimiero parapijos; S. Kvietkus yra zakristijonu, o V. Odelis — vargonininku. Viskas nusisekė labai gerai, o ypač puikiai atliko savo rolę S. Kvietkus.

Paskui keturios jaunos merginos labai puikiai padainavo „Lietuva brangi musų tėvynė" ir dar viena amža mergytė padainavo „Bernyti mylimas" (M. Petrausko melodija) ir „Jojau dieną, jojau naktį." Paskutiniosios jaunos dainininkės švelnus balselis žavėte žavėjo visą publiką.

Toliau kalbėjo jaunas vaikinas, kviesdamas visus vienyties, mokyties ir aukauti Tautos Namui Vilniuje. Pabaigus jam kalbėti, mažos mergaitės dar uždainavo keletą dainelių ir puikiai pašokinėjo.

Vienu žodžiu lošimas ir dainos atlikta labai gerai, už ką mes rich mondiečiai ištariame programo išpildytojams bei rengėjams širdingą ačiu.

Vienok čia turiu pastebėti, kad tarp musų richmondiečių apsireiškia ir blogos pusės, nes jei atsibuno kokis perstatymas, tai be trukšmo neapseina. Taigi ir šį kartą — vos tik prasidėjo lošimas, tuoj svetainėje pasigirdo įvairus balsai ir kokis-tai trukšmas. Užpakalyje stovintieji kėlė trukšmą laike viso vakaro ir tuomi labai trukdė lošėjams ir publikai. Galop p. Kvietkus, nebtekęs kantrybės, išėjęs ant pagrindų, pradėjo barties ant trukšmadarių, kurie ne tik kad patįs neklauso, bet neduoda klausyti ir kitiems, kurie nori pasigėrėti dailės dalykais Tai labai negražus ir negeistinas musų jaunuomenės pasielgimas — juk tai sarmata taip nemandagiai elgties viešuose susirinkimuose.

Mes turime savo tautišką namą, kuriame galime tinkamai lavinties ko tik mes norime, bet kad tarp jaunuomenės nėr vienybės ir susipratimo, ir kad ta jaunuomenė daugiausiai yra atsidavusi girtuoklystei ir ištvirkimui, tai ir viskas labai lengvai eina pirmyn. Tas, žinoma, dikčiai kenkia apšvietos dalykams bei lietuvių susipratimui. O juk laikas jau butų susiprasti — likti blaivais ir vienybėje dirbti mokslo ir tautos labui!... Žmonės kalba, kad daugiausiai čia kaltas vietinės lietuvių parapijos klebonas, kun. A. Milukas... Bet kalta yra ir lietuviško namo korporacija, kuri nesistengia užlaikyti savo svetainėje tvarkos laike kokio-nors perstatymo. Lauksime geresnių laikų... **Putinas.**

DONORA, PA.

Delei kilusių ginčų tarp Donoros parapijos ir kunigo Misiaus rugsėjo 7 d. buvo šaukiamas „ekstra" parapijos susirinkimas. Susirinkimą šaukė parapijos komitetas, kad prašalinti vargoninką iš Donoros prapijos. Tam tikslui buvo ir atsišaukimai atspausdinti ir išdalinti tarp vietinių parapijonų. Tą patį nedėldienį kun. Misius po tikrojo pamokslo pasakė vietiniams parapijonams griaudų „pamokslėlį" už kėlimą riaušių prieš kunigą. Kunigėlis daugiausiai tulžies išliejo ant manęs už tai, kad aš sustačiau minėtus atsišaukimus. Tokius žodžius minavoti ir niekinti savo artimą kokiais kunigėlis vaišino mane pas Dievo stalą atsistojęs, gali tik blogiausios valios žmogus ir kitokioje vietoje. Betgi ir keistas kun. pasielgimas — juk jeigu ne aš bučiau parašęs, tai butų kitas tą padaręs. Aš tiek tik kunigui Misiui pasakysiu — aš rašiau tuos atsišaukimus ne patsai prasimanęs, bet prašytas bažnytinio komiteto. Priegtam, juk aš nebuvau ten tuose lapeliuose nieko priešingo parašęs, o šaukiama, kad aš griaunu bažnyčią. Pasirodo, kad kunigai patįs vieton meilės sėja tarpe žmonių neapykantą ir kerštą. Kiekvienam aišku, kad kunigas panašiu savo „pamokslėliu" ne man padarė gėdą prieš donoriečius, bet prieš visus pasirodė, kas jis per vienas; daugumas donoriečių mane pažįsta ir aš ant to visai mažai paisau, nes aš visad stovėjau už tiesą ir nepaliausiu panašiai elgties ir ateityje. **V. Banionis.**

SHENANDOAH, PA.

Shenandoah'ryje „Sietyno" draugija smarkiai rengiasi prie vakarų. Kaip Shenandoah'ris Shenandoah'riu, tai dar to čia nebuvo

Rugsėjo 7 d., iš ryto, buvo orkestro repeticijos, o po pietų buvo pilna repeticija visų artistų O'Hara teatre, kur bus lošiama „Birutė" ir „Kaminakrėtis" rugsėjo 21 d. Rugsėjo 14 d. vėl popiet bus pilna repeticija visų, drauge ir orkestro. Nekurie jau bus su kostiumais.

Rugsėjo 21 d. bus maža pakartojimo repeticija orkestro ir visų artistų. Orkestras susideda iš 20 muzikantų ir visi jie geri. Dalis muzikantų iš Shenandoah'rio, o kiti iš tolimesnių vietų. Diriguoja pats veikalų kompozitorius, Mikas Petrauskas. Darbuojasi dar prie Petrausko A. Sodeika, kurs drauge studijuoja pas M. Petrauską dainavimą ir kompoziciją. Vedimas seenos reikalų yra gabiose rankose V. Šliakio, pirmininko „Sietyno" draugijos ir drauge režisieriaus, — taipgi J. Staniškio ir J. Šaukevičiaus. Kaip matyti, tai ir gerų aktorių ir gerų balsų nestokuoja. Daug dar yra chore gerų balsų, ypač moteriškų, kurios scenoje nenorėjo pasirodyti solistėmis. Abelnai imant, matyt, kad ir p. M. Petrauskas, atvažiavęs Shenandoah'rin vasaros vakacijoms, neikiek nesigriaudina, nes jam smagu, kad visi taip uoliai dirba. **Maleitis.**

CHICAGO, ILL.

Šiose dienose — butent 4, 5 ir 6 rugsėjo atsibuvo Lietuvių Moksleivių Susivienijimo Amerikoje seimas „Aušros" svetainėje.

Jau vienas metas spėjo sukakt nuo užgimimo šio žydinio, ir jis, kaipo da jaunutis, nespėjo atsižymėt darbais, vertais garbės ir meilės didžiosios visuomenės akyse.

Apart to gal ir reikėtų pridėt, kad minėtas Susivienijimas eina ypatingu takeliu ir nekreipia atidos ant garbės vainikų. Bet apie tai gal vėliau prisimįsime.

Tarp naujų nutarimų randasi ir tokie, kaip va: Susivienijimo organas „Jaunimo sapnai" sveikįs su naujais metais savo skaitytojus jau atskirai nuo „Laisvosios Minties". Rodos gražus užmanymas ir pagirtinas besistengimas prie individuališko gyvenimo.

Gal didesnė dalis laiko praleista beapsvarstant konstituciją.

Apart ko kito, pribėguus reikalams prie pabaigos trijų dienų darbo, nepraėjo pro jaunuomenę neužtėmytas taip artimas, o po draug ir liudnas-šaltas klausimas. Tai besielgimas taip vadinamų saialistų, jeigu ne nuodėmė tą vardą pavartot, linkui garbingų svečių bei Mokslo Draugijos narių, d-ro Jono Basanavičiaus ir Valstijos Dumos atstovo Martyno Yčo.

Čia vėl aiškesnėje spalvoje moksleiviai pasirodo akyse visuomenės, kad pirmininkas L. M. A. S., p. Petraitis pasirašė po vietinio socialistų rajono nutarimu, kuris, kaipo toksai yra pasiunčiamas į plačiąją liaudį, idant žemintų garbę brangių svečių, idant niekintų tikslą Mokslo Draugijos Vilniuje, kaipo įgaliavusios šiuodu vyru. P. Petraitis ypatiškai išsireiškė, jog jis taip padarė ir reikalui išpuolus vėl padarys, nes esąs tos nuomonės. Nepaisant nors ir panašaus išsireiškimo p. Petraičio, kaipo pirmininko. kaip ir reikėjo tikėtis, kad moksleivių tarpe randas kiltos dvasios jaunikaičių. Kilo klausimas viešai nupeikti panašų socialistų pasielgimą. Bet su kokia gėdinga nuostaba kiltadvasiai jaunikaičiai turėjo susitikt, kada iš 18 balsuotojų skaitliuje 11 pritarė socialistų darbui ir tik septyni stojo už garbę mokslo vyrų.

Tautiška organizacija vardu S. L. A. savo laiku neužmiršo apsčiu pluokšteliu šapalėlių paskubėt su prisidėjimu suvijimui lizdelio moksleivių Valparaiso Universitatėje. Ačiu tautiškai organizacijai, kuri davė moksleiviams keletą šimtų dol., o nieko nuo jų neprašė, pas moksleivius žydėjo viltis, jog jie neapleisti begaliniame tyre.

Plati ir gera visuomenė su didžia pagarba priėmė svečius, o moksleiviai — viltis tos gi visuomenės — viešai prisidėjo bei patįs išniekino juos. Žinoma, tas keršumas ne visiems pritinka.

Tegul teisinga akis geros visuomenės nebus perdaug rusta ant tos nesubrendusios jaunuomenės, kuri šiuom kartu pasirodė lyg negeistini Pono Dievo vabalėliai ant lietuviško kuno. **M. D.**

Prie lietuvių ekonomijos kilimo.

Musų tauta, svetimtaučių varginama ir slopinama, ilgai miegojo. Tautos lyg ir jau nebebuvo. Kas prakilnesnis, kas daugiau mokslo įgaudavo, virsdavo lenkų ar kitos kokios nors svetimos tautos nariu. O patįs lietuviai, kurie po šiaudiniu stogu tebėgyveno, palikti be mokslo, apleisti savųjų, traukė varginga svetimtaučių jungą. Bet toki tauta, kaip lietuvių, kuri turi tokią garbingą historiją, negalėjo amžinai miegoti, negalėjo ant visados pranykti. Radosi žmonių, kurie sužadino savo gimtinę šalį, kurie prikėlė iš miego tautiečius; dar spaudos mums neatgavus, visaip rupindamiesi savo tautiečius šviesti, leido tai Prusuose, tai Amerikoje mums naudingas kningutes, laikraščius. Galiausiai, spadą atgavę, dar labjau tautiškai susipratome, sustiprėjome, dar sparčiau ėmė virti musų viešas gyvenimas. Metę atgal į netolimą praeitį akimi, jau turime ir kuo pasidžiaugti: turime laikraščių, turime knygų, turime savo apšvietos ir mokslo draugijų, turime burių ir burelių artistų mėgėjų, turime jau savo dailininkų, turime savo tikrų artistų dainininkų ir kompozitorių. Tiesa, ne tiek ir netokiame skaitliuje, kaip musų tauta galėtų turėti; bet, atsižvelgiant į tas sąlygas, kokiose musų gyventa visgi turime prisipažinti, kad jau daug padaryta kad musų siela, musų tautos idėja sustiprėjo ir kad mes iš miego pabudome.

Bet tauta, kuri nori savo kultūrą augštyn kelti, kuri nori tobulinties ir plėtoties, kuri nori, kaipo tokia, pasilikti negali pasitenkint vien dvasios atgaivinimu. Drauge su dvasios kilimu, su tautos idėjos išsiplėtojimu, turi kilti ir plėtoties jos pramonija ir gerintis ekonomijos buvis. Šios visos įstaigos, kurios užsiima išlavinimu ir ištobulinimu žmogaus dvasinės pusės reikalų, butinai

turi remtiės kitomis įstaigomis, grynai ekonominėmis ir finansinėmis. Be jų tauta negali gyventi, ji gali tiktai skursti, o jos atstovai mums bus tiktai saujalė idealistų, skrajojančių padangėmis, atskirtų nuo praktiško veikimo. Reikia, sakysime, mokyklų, teatrų, skaityklų, reikia kitokių mokslo ir dailės įstaigų, bet jų užlaikymui reik kapitalo, reikia žmonių, kas jas užlaikytų, prižiurėtų. O kapitalai susidaro, jei žmonės patįs verčiasi pirklyba, jei patįs sutveria savo pramonės įstaigas, jei jų turtas, jų kruvinai uždirbtas skatikas jiems patiems atneša naudą, o neina į svetimas rankas.

Tai yra elementarė tiesa, kurią kiekvienas supranta. Supranta tą gerai ir lietuviai. Kad gerai tą supranta, tai parodo faktai: Jei mesime akį į dabartinį Lietuvos ekonomijos stovį ir palyginsime su tuo, kas Lietuvoje buvo pirm dešimties metų, tai turime pasakyti, kad daug, labai daug atmainų įvyko. Kiekviename Lietuvos kampelyje, kur tik didesnis žmonių burelis susispiečia, rasime krautuvę ar tai pavienio lietuvio, ar tai lietuvių vartotojų draugijos rankose. Rasim dirbtuvių, rasim jau ir žemės savininkų iš musiškių tarpo, rasime savo bankų (Kaune ir Vilniuje), rasime galiausiai ir savo fabrikų. Pirmiausiai minėtina „Vilijos'' bendrovė Vilniuje. Minėtina delto, kad šios bendrovės fabrikas išdirba įrankius, labai lietuviams reikalingus, ir nėra ji nuosavybe kokio nors, atskiro žmogaus. Bendrovėn gali įstoti kiekvienas lietuvis, kuris turi atliekamą sutaupęs skatiką ir kuris tą skatiką nori tinkamiausiai apversti, kad įdėtas pinigas atneštų jam pačiam gerą pelną ir butų iš to nauda tautai, nes jos pramonija tokiu budu augs ir plėtosis.

Tai geriausiai supranta Amerikos lietuviai, kurie patįs mato, kaip Amerika yra pakilus, kaip ji yra turtinga, ir vis delto, kad jos pramonija labai įsigalėjusi ir jos išdirbiniai po visą pasaulį išvežiojami.

Man su daktaru Basanavičium čionai su Lietuvių Mokslo Draugijos reikalais atkeliavus, gaunu užklausimų apie „Vilijos'' bendrovę ir jos veikimą. Gerai susipažinę su „Vilijos'' veikimu, mes noriai suteikiame smulkias žinias, kas tik į mus kreipiasi, bet manau, kad nebus pro šalį čia plačiai visuomenei pranešus apie šios įstaigos veikimą kiek smulkiau. Taigi pasinaudodamas pačios „Vilijos'' bendrovės valdybos išleistąja apyskaita už pereitus metus, čia ją paduodu.

„Vilija'', kaip žinote, įsteigta 1911 metais, balandžio mėnesyje. Įsteigė ją keli žmonės, kurie, užpirkę Vilniuje inž. Petro Vileišio fabriką ėmė kviesti bendrovėn daugiau tautiečių. Ir jų šauksmas nenuėjo veltui, nes ligi sausio 1 d. 1913 m. „Vilijos'' Bendrovėn įstojo plinaisiais nariais, įnešusiais nemažiau kaip po 5,000 rubl. šie žmonės: inž. P. Vileišis, d-ras J. Basanavičius, J. Smilgevičius, T. Pesys, A. Dubinskis, d-ras Leščiukaitis, kun. T. Žilinskis ir kun. N. Petkus. Be to, įstojo dar „Vilijon'' 91 pajinikas, kurių kiekvienas įnešė nuo 100 ligi 5,000 rubl. įnašos.

Čia turime pažymėti, jog pereitais metais, asmenių aplinkybių priverstas, turėjo pasitraukti iš „Vilijos'' p. Petras Vileišis, o jo įnašą — 25,000 rubl. — perėmė pasidalydami nauji pilnieji nariai, butent: A. Petraitis, d-ras J. Stonkus, inž. J. Mašiotas ir J. Jesaitis. Be to dar pernai vasarą mirė pačiame jaunume vienas Bendrovės įsteigėjas, a. a. Jurgis Pesys iš Varšuvos.

Apskritai, ligi sausio 1 d., 1913 m. „Vilijoje'' jau buvo 102 nariu su 100,401 rubl. 30 kap. kapitalu. Susideda jie iš šių grupų, kiekviena tokiuo kapitalu:

59 liuosųjų profesijų.

sviėtiškiai ..... 78,294 r. 21 k.
16 kuningų ..... 15,700 r.
19 ukininkų ir darb. 4,932 r. 09 k.
8 draugijos .. ... 1,475 r.

Reikia čia dar pastebėti, jog po sausio 1 d. 1913 metų narių skaičius ir kapitalas dar truputį padidėjo.

Sudėtinis Bendrovės kapitalas suvartotas tokiuo budu:

I. Sudėta (kaip augščiau paminėta) 100,401 r. 30 k.
II. Išleista: a) už fabriką p. Vileišio suderėta ..... 71.315 r. 70 k.
prisiimta skolos 29,000 r.

užmokėta 42,315.70 k.
b) organizacijos išlaidos (fabriko pirkimo raštai ir kita) 6,985 r. 53 k.

Išviso išleista 48,301 r. 23 k.

Sudėta ..... 100,401 r. 30 k.
Išleista ..... 48,301 r. 23 k.

Apyvartai liko 52,100 r. 07 k.

Kaip matome tat, šiam reikalui neperdidžiausia suma teliko. „Vilijos'' Bendrovė pradėjo darbuoties vos pernai pavasarį, kovo mėnesį.

Užbaigus pirmuosius darbo metus, ne pro šalį bus dabar žvilgterėjus truputį atgal, pažiurėti kiek nuveikta iš to, kas buvo manyta padaryti, pagalvoti ko stigo tam darbui, kad įgytų prityrimu remianties, tikresniu ir tvirtesniu žingsniu pirmyn žengt.

Kiekviename darbe pirmieji metai — tai tvarkymosi, organizacijos metai. Pirmaisiais metais paprastai tik išlaidos reikia daryti, retai tenka pasipelnyti.

Ir „Vilijai'' pirmieji darbo metai nelengvi buvo. Darbo pradėtojai pirmiausiai turėjo pasirupinti, kad tam darbui tvirtus pamatus padėjus, ant kurių galimu butų tvirčiau atsiremti.

Tokiuo tvirtu pamatu reikia skaityti nejudinamojo turto — nuosavaus fabriko su visais intaisymais ingijimas, nors ir daug pinigo reikėjo tam išleisti.

Turėdama nejudinamąjį turtą, „Vilija'' daug lengviau galėjo užmegsti santykius su stambiausiais ukio mašinų fabrikais ir šių mašinų prekybos įstaigomis, greičiau išgauti patogesnes sąlygas, rasti didesnį įsitikėjimą, kas labai svarbu prekybos ir pramonijos įstaigai, kas tečiaus nelengvai ir tik pamažu ingijama. Kas kitų tik metų eilia išsidirbama, tas „Vilijos'' beveik išsyk ingyta.

Susitarusi su prekių šaltiniais, „Vilija'' tuoj pradėjo gabenti jas Lietuvon.

Kad patogiaus aprupinus savo pirkikus, „Vilija'' atidarė nuosavų skyrių-sandelį Kaune, kuris aprupina reikalingomis ukio mašinomis panemuniečius, įsteigia taip-pat apie 200 agenturų kitose vietose.

taip-pat apie 200 agenturų kurios aprupina reikalingomis ukio mašinomis panemuniečius.

Bet to dar maža. Norint pilniau aptarnauti visus pirkikus, „Vilijai'' reikia turėti nuosavus sandėliai visuose žemesniuosiuose Lietuvos centruose. Šie sandėliai aptarnautų savo rajono vartotojų ir kit. draugijas, pirklius, agentus ir šiaip pavienius pirkikus. Tokių skyrių-sandėlių steigimas butinai reikalingas ir tik apyvartos kapitalo stoka neleidžia to tuojau įvykinti.

Nežiurint tečiaus daugelio nepatogių pirmaisiais veikimo metais aplinkybių, nežiurint to, kad pirmaisiais metais veikta ne pilni metai (nes tik nuo kovo mėnesio), apyvarta prekybos skyriuje visgi padaryta gana stambi, nes iš Vilniaus parduota prekių už 197,423 rubl. 39 kap., Kaune už 33,345 rb. 22 kap., savo gi fabgaminti ukio įrankius nuosavarubl. 52 kap.

Gabendama prekes iš kitur ir jas pardavinėdama, „Vilija'' neuž miršo svarbiausios savo užduoties ir tikslo: — savo reikalus rupinti savomis jėgomis — savo kapitalu, savo darbininkais, t. y. gaminti ukio įrankius nuosavame fabrike.

Kad plačiau pastačius ukio įrankių dirbimą, reikalinga daugiau pinigų. Tečiaus „Vilijos'' vedėjai, matydami, jog tautiečiai, nors ir lėtai, bet vis tik naujojon bendrovėn prisideda, ir tikėdamiesi, jog toliau, darbo vaisius matydami, dar skaitlingiau jon dėsis, kad ir mažą kapitalą rankose turėdami, smarkiai pradėjo ukio įrankius dirbti. Taigi „Vilija'', kiek galima nuodugniau ištyrusi vartojamąsias Lietuvoje ukio įrankių rųšis, dirba nuosavame fabrike šiuos žemei dirbti įrankius: 1) vienavagius plugus „Venta'', „Daugava'' ir „Nevėžis'', 2) dvivagius plugus „Vilija'' A ir „Vilija'' B. 3) „akėčias „Wrzesinskio'', „zigzag'' ir spiruoklines (Amerikonines), 4) kaupikus ir kit.

Nuosavus fabriko dirbinių 1912 metais, kaip jau augščiau esame paminėję, parduota už 11,622 rb. 53 kap. Padirbta taip maža delto, kad darbas fabrike prasidėjo tik kovo mėnesį ir reikėjo dar pasidirbti kai-kurie įrankiai, kuriais vėliau galima tik buvo prekės dirbti. Tai ir sutrukdė pirmųjų metų fabrikaciją. Ligi Naujųjų Metų tečiaus daug jau buvo prirengta prekių ir 1913 metų pavasariol sezonui. Šiais gi 1913 metais manoma išleisti savo fabriko prekių nemažiau kaip už 50—60 tukstančių rublių. Taigi fabrikacija šįmet keleriopai padidės.

„Vilijos'' dirbiniai, reikia paste bėti, pasižymi savo gerumu ir įgijo gerą vardą pas ukininkus ir agronomus žinovus, ukio gi parodose liko apdovanoti 3 sidabro medaliais*.) Šįmetgi pavasario sezone taip didelis buvo „Vilijos'' dirbinių reikalavimas, kad fabrikas neišgalėjo visko suspėti išpildyti. „Vilijos'' tat dirbinių pareikalavimas toks, kad jų dirbimą galima daug kartų padidint. Be to, reikia atidengti dar nauji fabriko skyriai, butent: liejimo, dailydystės ir tt., kad galima butų ir kitos ukio mašinos dirbti, kaip tai: kuliamosios, maniežai, akselinės ir kitos, kurių tai mašinų didelis yra reikalavimas ir gerokai iš to pelnyti galima. Bet tam reikia nemažos pinigų sumos.

„Vilijos'' darbavimosi 1912 metais pasekmės parodo jos balansas ligi sausio 1 d., 1913 m., kurį čia visų savo prietelių žiniai ir paduodame.

Aktivas.

Kasa			1797	02
Vilniaus Komercijos Banke			5970	37
Debitoriai (skolininkai)			29369	25
Prekės sandėlyje			22699	43
Medega fabriko			11599	67
Vekseliai			7944	63
Skyrius Kaune			30462	30
Nekilnojamasai turtas			68129	44
Kilnojamasai			24438	91
Fabrikacija (dirbiniai)			15417	26
Uždėto mokesčio kuponai	96	58		
Gerbinės ir pačtos markės ir vekselių blankai	69	42		
Organizacijos išlaidos	5704	73		
Išlaidos 1913 metams	401	83		
			224100	84

Pasivas

Pajų kapitalas	100401	30		
Amortizacijos kapitalas	17637	91		
Akceptai (vekseliai apmokėjimui)	31612	97		
Kreditoriai ir paskolos	68884	77		
Nurašyta nuo įvairių fabriko mašinų	772	58	219309	53
Grynas pelnas:				
iš prekių	3476	70		
iš medegos	615	10		
iš fabrikacijos	699	51	4791	31
			224100	84

Iš šiandieninio tat „Vilijos'' reikalų stovio matome, jog ir pirmaisiais veikimo metais jau pelno yra. Jei prie to dar priskaitytumėm skirtumą fabriko vertės tarp užmokėtosios sumos ir šiandienės (sulyg smulkiai sutaisytojo inventoriaus), tai pelnas butų labai nemažas. Pirktojo turto vertė pakilo ant 17,637 rubl. 91 kap.

Nežiurint tečiaus tokio apskrito dalykų stovio, jau iš to paties balanso galima pastebėti, jog apyvartos kapitalas permažas, delto tat „Vilija'' ir priversta buvo vaduoties kreditu plačiau, negu reikalui butų naudinga. Apie nuosavių gi naujų skyrių-sandėlių atidengimą ir apie fabriko praplatinimą nei galvoti prie šio kapitalo nebuvo galima. Kad visa gi atlikus, „Vilijos'' kapitalas reikia padidinti dar bent 100 tukstančių rublių iš kurių keletas dešimtų tukst. rubl. reiktų skirti prekybos, o kita fabrikacijos reikalams. Nuo kapitalo gi padidėjimo priderės ir tolimesnis „Vilijos'' pasisekimas, nes tik kapitalui padidėjus įstengs „Vilija'' tinkamai paimti į savo rankas ukio mašinų ir įrankių fabrikaciją ir prekybą Lietuvoje''.

Iš šių smulkių žinių jau kiekvienas gali matyti, kad „Vilijai'' sekasi neblogiausiai, ir kapitalui padidėjus, galės ji gerą biznį padaryti. Drąsiai taigi patariame visiems tiems, kas turi atliekamą skatiką, o norėtų pasipelnyti ir tautiškon įstaigon įdėti, be jokios baimės ar tai su mažesnia ar su didesnia pinigų suma bendrovėn įstoti. Jei tarp Amerikos lietuvių susirastų tokių dalininkų nemažas burelis, tai jie galėtų iš savo tarpo išsirinkti prakilnesnį vyrą ir siųsti jį Vilniun. Jis ten gautų darbo prie „Vilijos'', butų amerikiečių atstovu Valdyboje ir galėtų prižiurėti, kaip ten einasi ir kam tie pinigai apverčiami.

Kas norėtų dar smulkesnių žinių, tekreipiasi „Tėvynės'' redaktoriaus, V. K. Račkausko adresu prie manęs arba Dro J. Basanavičiaus „Vilijos'' bendrovės valdybos nario.

Martynas Yčas,
Liet. Astovas Valst. Dumoje.

*) Lietuvos laikraščiai praneša, kad „Vilija'' išviso yra gavusi už savo dirbinius 5 medalius; birželio 29 ir 30 dd. atsibuuvsioje Ukmergėje, Kauno gub., parodoje už nuosavios fabrikos dirbinius ji buvo apdovanota aukso medaliu. — **Redakcija.**

IŠ KOOPERACIJS GYVAVIMO.

(Prisiųsta.)

Nesenai atsiliko gyvuojančios Brooklyne „Garso'' keptuvės pusmetinis susirinkimas. Keptuvė yra vedama ant kooperacijos pamatų ir todel jos gyvavimas yra gana akyvas; ypatingai tuo atžvilgiu, kad į neilgą, sulyginamai kalbant, laiką, ji jau išsidirbo sau gana gražią musų jaunoje vaizboje vietą.

„Garso'' keptuvė susiorganizavo 12 d. spalių 1908 metų su kapitalu $1,800. Kiek jos užmanytojai ir vedėjai pakėlė vargo, iki ji įsigyveno ir sustojo ant tvirtų kojų, tai tik jie ir artimesni jiems žmonės težino. „Garso'' keptuvės sąnarių tarpe randame tokius žinomus brooklyniečiams žmones, kaip F. Masulevičius, A. Stankevičius, J. Ambraziejus („Vien. Liet.'' administratorius), K. Liutkus (krautuvninkas), J. Urnevičius ir kt.

Abelnai visa „Garso'' vertelgystė yra dailiai pastatyta, kningos atsakančiai vedamos, duona gaminama iš gerų ir tyrų miltų. Žodžiu sakant, ėmėjams duodama tai, kas prideri: geri, teisingai pagaminti ir sveiki produktai. Be to, kur reikia „Garsas'' neatsisako paremti viešus reikalus. Taip šioje žiemoje buvusiame streike „Garsas'', kiek tai buvo galima, šelpė streikierių šeimynas.

Šič paduodame kelias skaitlines iš „Gar.'' atskaitos už pirmą šių metų pusę.

Pinigų yra	$1,131.42
invetorius, arkliai, vežimai, etc.	1,455.40
Tavoras	279.69
Debitoriai	538.69
	3,405.20

Užpelno „Garso'' keptuvė davė $300.85.

Abelnai imant, reikia pasidžiaugti, kad kooperacijos budu vedamas biznis taip gražiai pakilo. Čia reikia pasidėkoti užveizdos sąžiningumui ir tvarkiam visų rokundų vedimui.

J. B—lis.

Kara—Hanim.

II.

Ak, kokia tai baisi žiema buvo, bet pavasaris prisiartino dar baisesnis.

Jusbaševe jau pasimirė trisdešimts žmonių ir mulla Misajus pradėjo skusties, kad jis jau pailso numirėlius belaidojant. Jam jau ir taip sunku buvo vaikščioti, gi dabar kiekvieną numirėlį turėjo lydėti į baškirų kapines.

— Jųs lyg tyčiomis mirštat...— murmėjo mulla Misajus.

Atėjo balandžio mėnuo. Saulė pradėjo labiau šildyti. Sniegas greitai tirpo ir jau galėjo ant laukų vietomis matyti pliką žemę. Pirmiau ant tokių plikų vietų išgindavo arklius pasiganyti, kurie taipgi per visą žiemų badavo ir pavasarį vos-vos ant kojų pasilaikydavo. Bet dabar visame kaime buvo likę tik du arkliu — mullos Misajo.

Karaguzo grįčioje nebebuvo jau nei sėlinų sriubos, nes Juniša sirgo. Jinai pagimdė mergaitę Burtę ir po gimdymo jokiuo budu negalėjo pasveikti. Mažąją Burtę, kurį neturėdama pakaktinai maisto baisiai klykdavo, prižiurėjo senutė Tuktai ir jinai dainavo:

„Kodel tu gimei mažoji Burte!
Ar tavo senutė maža badavo,
[Burte!
Del tavęs motina susirgo, ma-
[žoji Burte...
Geriau, kad nebutum gimus,
[mažoji Burte!...''

Kada mažoji Burtė buvo labai išalkusi ir baisiai pradėjo klykti, tai senutė nueidavo pas mullą Masajų ir sakydavo:

— Mergaitė miršta badu, mulla... Motina neturi pieno, o mergaitė nori valgyti. Jinai dar tokia mažutė, maža Burtė, ir nieko nesupranta.

Mulla Misajus kaskart baisiai širdijos, koliojo senąją, padukusiąją senę ir kvailąją Burtę, bet galų gale tečiau duodavo mažą bliudelį pieno ir kokią plutą duonos.

— Jųs, lyg tyčiodamies iš manęs, gimstate ir mirštate, — murmėjo jisai. — Aš juk negaliu visų išmaitinti ir pagirdyti!

Senutė Tuktai buvo gudri ir mokėjo pieną gerai pakavoti. Veltui Achmetka kiekvieną sykį, kai tik jinai nuo mullos sugrįžo, paskui ją sekiojo. Jisai net ir naktį atsisekldavo ir jieškojo maisto, kurį senutė pakavojo, bet senutė naktimis nemiegojo ir mušė jį su vyčia. Todel Achmetka neapkentė mažiosios Burtės, ir kai senutė nematydavo, jis pribėgo prie jos ir jai įgnybdavo.

— Te tau, begėde, už tai, kad tu geri mullos Misajo pieną! Te tau dar, begėde, už tai, kam senutė muša Achmetką su vyčia!...

Visas kaimas badavo ir pas mullos Misajo namą kas rytas susirinkdavo išalkusieji vaikai. Visi prašė duonos, verkė ir staugė, kai išalkę vilkiukai. Sočiai pavalgęs mulla Misajus jau buvo apsipratęs su išalkusiųjų staugimu, bet kasdien jų klausyties kiekvienam nuusibostų. Tad senis pasikloja ant grindų kaurą, atsiklaupia ir pradeda melties į Dievą. Jo darbininkas Azančejus gi išeina ant gatvės ir gena vaikus šalin.

— Ar eisite šalin, netikėliai!... Jųs trukdote mullos Misajaus maldą!

Kartais visgi mulla išmesdavo kokią plutą per langą, bet dar blogiau budavo, nes tuomet prasidėdavo baisios muštynės. Visi pešėsi ir niekas nieko negaudavo. Užvis labiausia mullai nepatikdavo, kai išalkusieji vaikai, kitas kitą pakeldami, pradėjo kabnties prie jo lango. Jisai girdėjo, kai vaikų rankutės braižo rąstus, lyg išalkusios pelės ir tasai trukšmas mullai nepatiko, jį sujudino. Jisai tatai net naktį girdėjo ir prašė nuo Dievo malonės. Mulla Misajus visgi nebuvo tai blogas žmogus ir mintyjo taip, kaip visi pavalgę žmonės:

J. ŠEINIUS.

KUPRELIS

Apysaka.

— Tamsta netiki?—kiek užsidegė jis.— Žiurėk ir pati „Aušra" rašo, kad „nenorėkime iškarto išvisti visą šviesą ateinančios saulės; nes ir pats prigimimas moko žmogų pažinti, jog visi prigimti daiktai išpalengvo tesidaro: patsai žmogus kaip ilgai auga, kol jį galime visiškai žmogumi vadinti; ne menka gėlelė akimirksniu neprąžįsta". Reikia, Tamsteli, buti kantriems ir su viltimi dirbti, norint ko gero sulaukti.

Susisarmatijau savo paabejojimo. Jis laukė mano atsakymo, o aš į tai tylėjau. Net man nejauku pasidarė. Gerai, kad tuotarpu inėjo grinčion Gervydienė.

— Ko taip tyliai sėdite? Ar šnekos pritrukot? — užklausė.

— Ne šnekos pritrukome, tiktai laukiame tavo vakarienės, — atsakė Gervydis.

— Pakentėkite truputį, tuojau bus. Čigonas juo alkanesnis, juo linksmesnis, o jųs atžagariai.

— Mes ne čigonai ir nevalgę nuobodaujame.

— Del Dievo meilės, nors valandėlę, — prašėsi ji.

— Ak jau ne ką su tavimi — nusileido vyras.

— Tu, Kazyt, nueik pažiurėti, kad samavoras nebėgtų, — liepė jai motina.

Kazė skubiai pažvelgusi į mane išėjo.

— Kur gi Julytė? — paklausė Gervydis pačios. — Ji galėtų samavaro padaboti. Ją pašauktumei.

— Miega jau. Sakėsi jai šiandien galvelė sopa. Sugaravo ar ką... Judu gi, ką be šnekos sėdite, geriau arcabomis paloštumet. Turbut Tamsta, užmiršau vardą, moki?

— Olesis, Tamsta, mano vardas. Moku — atsakiau.

— Na, kad jau pritrukome šnekos, tai lošti reikia, — pasikėlė jisai. Nuėjo ir atnešė iš skrynios arcabas. Man baltus, sau juodus pastatė. — Gerai ir šitas dalykas kai-kada. Aš seniau gerai lošdavau, bet jau dabar daug pamiršau. Viena, neturiu labai su kuo, o antra, gailiu laiko tokiems niekams.

— Aš ir-gi pamiršau, — prisipažinau. Budamas pas Šenfeldą kiekvieną šventadienį su juo lošdavau. Ir šiokiomis dienomis kai-kada, turėdami laiko. Vokietis, kito pasilinksminimo negaudamas, begalo juos mėgdavo. Tiko ir man, tiesa pasakius.

Gervydis kiekvieną kartą mane laužė. Net ir kampan pasodindavo. Aš daugiau turėjau akis padėjęs į duris, negu į arcabas. Ji vis negrįžo. Girdėjosi varstymas durų tai kamaron, tai seklyčion. Tai šneka aipe nenorintį užvirti samavarą. Kazė retkarčiais smarkiai susikvatodavo.

— Gal iš manęs? — nugąstavau.

Klausiaus ausis ištempęs, kad nors vieną aiškų žodį sugavus, nieko tečiaus. Kad, rodosi, vienas bučiau grinčioje, tai gal neiškęsčiau priėjęs į duris, pasiklausyčiau.

Jisai gi vis žėrė ir žėrė mano apleistas arcabas. Sarmata net buvo. Pasistengti mėginau, vis taip-pat.

Galų-gale Kazė įsinešė murmuliuojantį ir šnypščiantį samavarą. Pati raudona, yt rožė. Įšilusi-inkaitusi.

— Kaipgi Tamstai sekasi? — prie manęs priėjo.

— Ne labai kaip. Vis pralošiu.

— Kodel taip? Nieko, aš Tamstai padėsiu. Pamatysiva, kas išeis. Gal kiek geriau bus, — apėjo aplinkui skobnio ir atsisėdo priešais tėvo.

— O! Jau judu dviese ant manęs vieno? Nepasiduosiu! — sušuko Gervydis.

— Tat paaiškės... — atsiliepė ji.

Ištikrųjų. Nuo pirmo karto viskas nuėjo, lac kitu keliu. Aš pats pradėjau visai kitaip lošti. Senis jau nebegalėjo įveikti, nors kaip imanydamas laikėsi.

Šeimininkė pakvietė prie vakarienės. Apsčiai ant skobnio buvo valgymų pridėta; ir dešru, ir surių, ir sviesto — visako.

Vakarieniaudami vėl šnekėjomės apie gabenimą knygų iš Prusų, apie raudonsiulius ir apie kalėjimus su Siberija. Šnekoje lygiai dalyvavo ir Kazė ir jos motina. Matėsi, kad ir jos giliai persisėmę tos dvasios.

Toliau nukrypome į kitas puses.

Sužinojau, kad Gervydžio tėvas buvo šitame pačiame miestelyje kalviu. Jam labai puikiai klojosi, visados darbo turėjo užtektinai. Daugiausiai vis dirbo dvaruosna. Už sutaupytus pinigus nusipirko valaką žemės ir vieną sunų kuniguosna išleido. Bet kunigas neilgai gavo pagyventi: antrais metais po įsišventimo mirė. Tas taip prigniaužė senelį, kad jis neužilgo pats paskui sunų nusekė. Pačios savo senai jau buvo nustojęs. Liko jis, Tomas, vienas. Jaunam prireikė ukį pradėti. Ir daug vargo, nemažai nepasisekimų išpradžių iškentėjo.

Taip mums besišnekant ir kuris metas prispyrė. Tur-but netoli dienos buvo.

Ėmiau namon rengties.

— Palauk Tamsta. Da nors truputį galime pasišnekėti. Kulti nereikės mums kelties, iš-pat rudens viską mašina iškulėme, o Tamsta gal neturi savo kulatės... Oho, mašina nepaprastai tai geras daiktas: visus javus keliomis dienomis iškulei, paskum ir galva nesopa. Tai, Dieve duok dangų, tėvo palikimas; pats pasidarė, kaip tiktai žemę nusipirko. Kitą kartą, jeigu ir pasiulai kam pakulėti, tai, kad žinotum, neima, bijo, sako: „šiaudų nesutrina gerai". Ir daryk su jais ką nori. Ir neišaiškinti jiems nieko. Jie žydui smuklėje tai intikės, ką tasai jiems pasako... Pabuk da Tamsta valandėlę. Nesiskubink, — imdamas už rankos laikė Gervydis.

— Nesiskubink, Tamstėle, da giros išgerk stiklelį, — ritmon atsiliepė Kazė.

— Kur gi jau Tamsta lėksi, kad taip greitai nuo musų nori pabėgti? — klausė Gervydienė. — Da arcabais su vyru paloškit, kampan jį užsodinkit. Kad jau nenori su seniais, tai su Kaze.

— Su manimi, Tamsta? — prilindo ji.

— Ne. Negaliu ilgiau. Rytoj daug darbo: ekzekvijos giedoti ir taip prieš šventes tai šis tai tas pasitaiko, — atsikalbinėjau.

— Kad taip tai ką-gi su Tamsta padarysi, — nusileido Gervydis.

— Ee, da diena toli, išsimiegosi Tamsta sulig kaklo, — priešinosi motina su dukterimi.

Išėjau tečiau. O per slenkstį peržengęs gailėjausi, kad taip padariau.

— Ateik Tamsta laiko turėdamas ir šiokiomis dienomis. Pasiskaitysime, pasišnekėsime, — prašė visi išeinant. — Ak, turb-but, niekur nenueini?

— Niekur, — atsakiau.

— Tai nors pas mus... Neiname ir mes niekur. Skyrium nuo visų gyvename. Ir neverta, žinai Tamsta, kaip toksai musų sodžius su miesteliu. Liuosas žmogus.

Pažadėjau. Jų pakvietimas man labai širdin puolė.

Kazvtė da už durų palydėjo.

— Nemanyk, aš Tamstai nedovanosiu!

— Ko? — tyčia nusistebėjau.

— Žinau ko. Ar Tamsta nemeni savo žodžio?

— Menu. Tai kad...

— Na, nieko. Neklausiu dabar Tamstos. Bet kad kada prispirsiu, tai butinai turėsi pasakyti. Sudiev! Grinčioje da gali ką pagalvoti, — suspaudė pirštus, kad net jie sulipo, ir, kaip voveraitė, įsmuko priemenėn.

Pastovėjau da truputį, lyg nežinodamas, ką daryti ir kur eiti. Prapuolė visi keliai. Atsiminiau. Radau.

Ėjau skubiai, tarytum bėgau. Lac mane kas iš užpakalio vijo ir prieš traukė.

Apkvaitau nuo jų ūpšnumo ir gerumo. Jau rodėsi, jog Kazytė busianti mano.

Bet baidė tat, kad jie šitokie ukininkai, taip gerai gyvena. Tas vienas prisiminimas vėrė bedugnę po kojų...

Atsilankydavau pas juos, kada tik rasdamas laiko. Stengiaus vienok, kad tie mano atsilankymai neigristų jiems. Retkarčiais ir pats Gervydis pas mane ateidavo. Atnešdavo su savim „Aušrą" ar taip kokią kningelę. Nuo klebono jau nebeėmiau, nes nuo Gervydžio kaip-tai maloniau buvo.

Kazė vis širdingesnė ir meilesnė su manimi darėsi. Deltog apie tat jau nebeklausė, tartvum užmiršusi butų. Kartais kaip nors priminti knietė, bet priminti nesugebėjau... Tai tas mano balumas nežmoniškas! Pamatau ją, ir mane viskas palieka. Ne vyro mano buta!...

XVII.

Po Kalėdų, prieš-pat Tris Karalius, sėdėjau sau prie skobnelio ir galvojau. Galvojau apie ją. Buvo pats prietemis. Žiuriu prasiveria durįs ir įlekia ji. Nusigandau net, iš kur ji taip umai butų.

— Tuojau slėpk Tamsta visas lietuviškas kningas! Rytoj žada buti miestelyje krata, taigi gali buti ir pas Tamstą, — nepasisveikinusi da pasakė.

— O kur gi aš jas dabar paslėpsiu?! Kur padėsiu? Gal tiktai sudeginti? — klausiu šalčio perimtas ir visas drebėdamas.

— Nieko. Nebijok Tamsta. Rasiva joms vietą, — ramino ji.

— Stogan inkiši, kardais badydami užtiks, — kalbėjau kesnodamasi rankomis ir iš kampo kampan vaikščiodamas. Ji gi sekė mane šypsodamasi. — Po grindimis padėsi, ir tenai atras. Pagalvin sukimši, visvien pavojinga. Gal pusnin užkasus butų gerai? Ne, ir taip blogai: gali pėdomis nusekti, jei jų sniegas per naktį neužpustys; o tai da ir nutirps. Hm... niekur nėra patogios vietos.

— Jau matyti, jog Tamsta nerasi kur jų padėti. Kaip aš matau, tai Tamstą bematant sugautų su kningomis... Geriausiai, kada jau visai sutems, parsinešiu jas pas save ir tenai tėvelis puikiai paslėps kartu su visomis, kad nei šuva nesulos. Tik surink gerai, nepalik da kurios.

Puoliau rinkti, visur kratyti. Surinkau, rodos, visas. Po kelius kartus žiurėjau tuosna pačiuosna stalčiuosna, bijodamas, kad nei popiergalėlio lietuviško ten neliktų. Surišau paskum gerai. Duodu jai.

— Da nenešiu. Šviesoka. Padėk kurnors.

Pakišau visą pundelį palovin ir marška nuo lovos krašto užleidau.

— Ir bailys gi Tamsta, — pabarė mane.

— O gi dabar gali ateiti.

— Kur jau... Verčiau pagrok ką gražaus, aš paklausysiu.

— Kas labiau patinka? Ko norėtumei? — atsikvošiau.

— Tamsta pats išrink. Tik labai-labai gražaus, kad net sielą pagautų... Juk taip puikiai moki.

Atsisėdau prie fortepijono, ėmiau gaidų jieškoti.

Ji atsisėdo ant kedės netoliese fortepijono įlinkime. Pasirėmė alkune ir laukė; galvelę pakreipusi.

Kambaryje jau vis temo. Šešėliai iš kampų slinko sienomis toliau ir toliau. Klojosi lubomis ir asla. Tik siauri, palši takai nuo langų paliko.

Tylu, ramu, tarytum sutema viską savo skvernuosna suvyniojo ir nutildė.

Užmiršau, kad ir gaidų mano jieškoma. Norėjosi tylėti, tylėti ir žinoti, kad ir jos netoli esama. Mačiau, kaip fortepijono paviršiumi tiesiasi kas nuo jos į mane, nuo manęs į ją.

— Gal šviesą užžibinti? — klausiu.

—Kam? Nereikia. Maloniau patamsėje.

Vėl pradėjau jieškoti. Bet lyg nenoromis. Tečiaus norėjau rasti ką tokio, kad ją visai sužavėtų, pagautų.

Nutvėriau trečią Betchoveno sonatą, kurią man buvo vienas draugas padovanojęs ir kurią aš begalo mėgau.

Ėmiau skambinti. Pirma nedrąsiai, suklysdamas, paskum geriau ir geriau. Nebedabojau nei gaidų. Jos mano akyse susiliejo į vieną didelį juodą lopinį ir iš akių dingo. Jo vietoje mačiau jos skaistų, užsimąsčiusį veidelį ir pastatytas mėlynas akutes. Į jas vien žiurėjau ir kvėpiau savo sielą, savo ištroškusią meilę muzikos garsuosna. Jie verkė, dejavo kartu su manimi, tai vėl džiaugėsi, šypsojosi ir plaukė-bangavo į neišmatuotą pasaulio erdvę. Aplinkui mainėsi, žybčiojo, švyturiavo raudoni, mėlyni, žali bruoželiai, rituliukai. Ir, rodės, maudėsi ji juose ir bėgo-bėgo nuo manęs, vyliojo paskui save. Neatsilikau ir vis greičiau, smarkiau giniaus...

Pajaučiau jos ranką, švelnę, minkštą, kaip nakties šešėlio dasilytėjimas, ant savo peties. Garsai apsilpo, tarytum atgalion sugrįžo, sugrįžo iš tolimos neregėtos kelionės ir čia tik aplinkui sukaliojasi, ribuliuovo, į vieną lyg susilieti stengdamies.

— Puikiai, puikiai, puikiai, — kuždėjo ji. — Negirdėjau da niekad tain.

Savo ranką pratęsė toliau, ant kito peties.

Pamažėl, išlengvo nustojau grojęs. Atsišlijau nuo fortepijono. Galvą į jos krutinę priglaudžiau.

— Puikiai, puikiai... Stebėtinai puikiai, — kartojo ji užsimąsčiusi.

— Nedovanosiu Tamstai, visviena! — sušuko staiga linksmai.

— Nedovanok... — paėmiau jos rankelę savo delnan. Paspaudžiau tik-ką, tik-ką.

— Žinai, ką nedovanosiu?

— Pasakyk.

— Pasakyti?

— Pasakyk.

— O gi tą, ką žadėjai kadai.

— Ką?

— Gi kas brangiausias Skruzdynuose.

— Šitas?

— Žinoma.

— Neužmiršai?

— Ne.

— Neleisi man išsisukti?

— Nei jokia kaina.

— Nors šiandien.

— Gana jau!

— Gal bent vienai valandėlei?

— Nei kelioms minutėms!

Nutylova. Pavargova, tarytum, besiginčydamu. Nusigrįžova kiekvienas kiton pusėn ir klausėvos, kaip tiksena laikrodis, laiką mastuoja.

— Bet Tamstos širdelei kas Skruzdynuose brangu — pertraukiau tylą.

— Man?... Man?... — sumišo. — Tamsta pasakyk pirma, tada jau aš... — bematant vienok atsiliepė.

Patylėjau kiek. Atsigavau giliai kvapo, lac rengdamasi į augštą kalną šokti. Aptemo akyse, yt koks verpetas nutvėrė; užusukė smarkiai...

— Tu! Tu! — beveik surikau, pasakiau.

Suspaudžiai ją savo glėbyje, yt savin norėdamas intraukti.

— Tu?! — apskabino užu kaklo ir karštai savo veidelį į manąjį priglaudė.

Užstingova, rodos. Užmiršova viską. Ir pasaulio, tarytum, nebuta. Vieni-du.

Ilgai taip.

Sutemo. Kampai užtiesė savimi visą kambarį ir ties mumis nulinko. Galvojo ką. Paslaptingo.

— Myli? — jos klausiu.

— Myliu, — atsako.

— Labai?

— Myliu, myliu! —

— Senai?

— Senai, jau senai.

— Kodel mane myli?

— Kas gi tave mylės? Kas vargelyje paguos? Kas širdį suramins? — klausia skubiai-tankiai. Paskum, lyg atgudusi, pradėjo meiliai šnekėti, į mane, yt jauna katytė, glausdamosi. — Esi vienas, visų paliktas, kaip viduryj lauko berželis sviruonėlis, kurį vėjas lenkia-drasko į visas pusis ir negailestingas lietus plaka. Man tavęs, mano brangus broleli, begalo-begalo gaila... Ir mylių aš tave, myliu... Esi toli ne toksai, kaip musuų kuti berniokai. Toks tylus, meilus, lac kokia mergaitė... O groji kaip puikiai, kaip puikiai!

— Visados mane mylėsi? Nepaliksi vieno?

— Visados, visados!

— Ir kolei gyva busi?

— Kolei gyva busiu, kolei juoda žemelė man akelių neužpils. Bet ir paskum, aname pasaulyje, mudu vėl susieisiva ir vėl drauge linksminsivos-gyvensime. Bus gerai, gerai! Tenai da geriau gal...

— Geriau, sesele, geriau.

— O tu, broleli, ar taip mane mylėsi?

— Dešimtį kartų labiau, dešimtį kartų smarkiau.

— Mylėsivos...

— Mylėsivos...

Ir susitiko mudviejų lupos. Ir susirišo į vieną begalį pasibučiavimą.

Rodėsi, kad tame pasibučiavime eteru ištirpova, pavirtova labtu-tyru debesėliu, pasikėlėva ir nuskridova-nuplaukėva toli-toli, kur saulelė ne ta, žvaigždytės ne tos ir kur visai kitokie, laimingi pasauliai gyvena. Skraidėva, gerėjavos jais.

Ir ne tuoj sugrįžova.

Susėdova greta kitas kito. Susiglaudėva šiltai.

(T. b.)

Valparaiso Universitatė ir miestelis.

Gal nesuklysiu pasakęs, kad musų žmonės, o ypač jaunimas apie nieką kitą taip plačiai nekalba, kaip apie Valparaiso universitatę. Vieni iš jų, sakysim, kurie turėjo progą arčiau sueiti pažintin su šia mokykla, be abejo, turi gerą iš jos įspudį; antri gi, kurie sprendžia apie mokyklą vien tik pasiremdami ant tulų musų taip vadinamų „veikėjų'', neužginčijamai turi prastą apie mokyklą nuomonę. Kaip mes nesvarstysime, vienok atrasime, kad lietuviams yra neatbutinai reikalingas platesnis šios mokyklos pažinimas. Ir tai daryti mus verčia, spirte-spiria, net kelios priežastįs. Nuo gero metų skaičiaus čia randasi, taip sakant, gabiausios moksleivių spėkos; iš čia jau spėjo išeiti mums gana pageidaujami vyrukai; šiai moksleivių „gužtelei'' visuomenė berods geriausiai prijaučia ir ją net aukomis šelpia. Žodžiu, — daugumos akįs yra atkreiptos Valparaiso link. Taigi, čia ir manau apie Valparaisą kiek plačiau pakalbėti.

Pirmiausiai pradėsim nuo mokyklos, nes jei čia mokyklos nebutų, tai ir pats Valparaiso nebutų mums taip svarbus.

1873 mete, rudens laike, kada paprastai, o ypač šioje Indianos valstijos dalyje, nestokuoja darganos, audrų ir taip vadinamų nelinksmų dienų tada čion Dievas atnešė da tik-ką mokslą baigusį, jauną, pilną gyvumo, drąsos ir pasišventimo, p. H. B. Brown'ą, kuris ir įsteigė šią, dabar taip pagarsėjusią mokyklą.

Pirmi mokyklos metai buvo nepaprastai sunkųs — tai buvo paprastoji skurdi pradžia: pinigų nebuvo, vieta neišgarsinta, niekam nežinoma, o pradėtą darbą norėjosi pirmyn varyti. Pirmus metus šią mokyklą lankė tik 35 mokiniai. Visoje mokykloje radosi tik trįs profesoriai. Pats mokyklos įsteigėjas dirbo dieną ir naktį. Nors savo darbui nematė, anot žmonių pasakos, nei galo, nei krašto ir neturėjo daug svajonių apie šviesesnę ateitį, — vienok pas jį viešpatavo pasišventimas, drąsa ir atkaklumas. Jis turėjo vieną iš dviejų išėjimą: arba mokyklą įsteigti arba amžinai susibankrutyti. Bet kuo toliau, beveik neįtikėtinai, mokykla garsėjo, mokiniai dauginosi, profesorių skaičius laipsniškai kilo-augo.

Mokyklos triobesiai vienas po kitam pradėjo dygti, yt grybai po lietaus. Greitu laiku mokykla peraugo paprastos mokyklos ribas. Indianos valdžia ripažino ją kolegija ir išdavė jai naują čarterį. Šimtai naujų mokinių kas metas jon spiesdavos ir beveik kiekvienas tapdavo užganėdintas. Mokykla tapo akkredituota tulose valstijose, todėl da geriau ji pagarsėjo ir smarkiau augo. Dabar ši mokykla išaugo ir kolegijos rubus, nes joje vartojamos metodos, išguldinėjami mokslai, visas moksliškasis apšarvavimas radosi daug geresnis, negu tulose kitose universitatėse. Valdžia išdavė šiai mokyklai universitatės čarterį ir ją įrašė į universitačių skaičių. Da vos keturios dešimtįs metų tespėjo prabėgti, o mokykla pagarsėjo ne tik Amerikoje, bet ir Europoje. Jos studentai yra priimami be jokių kvotimų ne tik į garsiąsias šios šalies universitates, bet taipgi ir į vakarų Europos.

Negana stirną nušuati, bet dar reikia ją ir gerai iškepti, neužtenka taip šalto šios mokyklos apibudinimo, bet reikia parodyti, pažvelgti, iš ko ji susideda, kas jai įkvėpė tąją kiltą ir pavyzdingą dvasią.

Visiems yra suprantama, kad negalima nuodugniai ir pilnai mokyklą aprašyti, nes tai jau butų, anot tulų žmonių priežodžio, tikra senmergės pasaka. Tečiau bandysiu šį-tą pasakyti apie tulus departmentus ir pačius mokytojus.

Sekantieji yra, berods, svarbiausi, mokyklos skyriai. Dentisterijos skyrius labai pagarsėjęs ne tik apielinkėje, Amerikoje, bet geriau sakysiu, turi pasaulinę reputaciją. Šiame skyriuje randasi, aplamai imant, 500 studentų. Čia darbuojasi vieni iš garsausių visos universitatės profesorių. Medicinos departmentas jau ne taip pagarsėjęs, bet ir pastarąjį lanko į 300—350 studentų. Civilės inžinerijos šaka, farmaceutijos, farmaceutiškos chemijos departmentas yra, nesakysiu, kad geriausiai, bet, aplamai imant, daug geriau visu kuom aprupintas, negu dauguma panašių departmentų kitose mokyklose bei universitatėse. Pedagogijos departmentas stovi ganėtinai augštai, nes jame darbuojasi gerokai savo veikalais pagarsėjęs pedagogijos ir psichologijos srityje profesorius G. W. Neet. Jojo ypata ir priduoda visą šiam departmentui svarbą. Nežinia, kame priežastis, bet lietuvių visai amžai pedagogijos mokinasi. Tik retkarčiais koks drąsuolis arba drąsuolė jos mokinasi, o ji mums yra labai pageidaujama. Mes da beveik nieko apie pedagogiją nežinome. Musų vaikus dar vargonininkai „tebemokina''. Muzikos departmentas taipgi nemažas. Turi nuosavį trijų augštų namą, kur talpinasi visi muzikos įtaisai ir mokina jos beveik ant visokių, įvairių įvairiausių instrumentų. Pastaruoju laiku, berods, nei vieno lietuvio nėra muzikos departmente. Teisių departmentas yra labai senas. Tai vienas iš pirmųjų šios mkyklos departmentų. Teisių mokinasi lietuvis ir lietuvaitė. Da reikia pažymėti kolegijinis mokslo (Scientific) ir klasiškasis departmentai. Yra ir kiti departmentai, bet tai ne taip svarbųs. Čia buvo išvardinti, manding, svarbesnieji.

Visi profesoriai vien tik iš mokinimo ir gyvena. Aišku, kad pas juos mokinimas nėra tai antrinės vertės užsiėmimas.

Pagaliaus, kas-nors manys sau, kad čia taip viskas nulyginta, taip nugirta, kad jau geriau ir nebereikia. Tuli gal paklausti savęs: „Ar gi ten taip jau viskas gera, ar nėra ten paprastų silpnų pusių?'' Atsakyysiu — tai. Visur yra silpnybių; jų ir čia netruksta. Tečiau mes paprastai įstaigas sprendžiame ne pagal silpnybes, bet atžagariai, pagal gerąsias puses. Čia gerųjų norų ir pusių netruksta, o kad ir randasi kokia nepageidaujama silpnybė, tai ji ten yra ne iš to, kad mokyklos įsteigėjai į tai neatkreiptų atidžios, bet tankiausiai per tai, kad nėra pinigų jos prašalinimui. Gal bus įdomu ir tai paminėti, kad da niekas nei vienu dolariu šios mokyklos nesušelpė nuo jos įsteigimo. Mokyklos įsteigėjas irgi atidarė ją tik kelias dešimtis dolarių kišenėje turėdamas. Dabar visos mokyklos vertė neša net kelis milijonus dolarių. Tai nepaprastas ir historijoje nežinomas mokyklos augimas.

Dabar žodelį-antrą reikia prikergti ir apie pačius mokinius, nes mokykla be mokinių aprašymo, butų kaip žirnienė be cibulių.

Mokiniai yra įvairųs. Daugiausiai vidurinės klasės vaikai. Turtuolių vaikų čia mažai tesiranda, nes jie daugiausia mokinasi rytinės arba vakarų Europos universitatėse. Gal vargiai kitą tokią mokyklą atrasime, kur butų taip įvairiai maišyti mokiniai. Jie dalinasi net į keletą skirtingų tautų mokinius. Lietuvių gi randasi viršiausias skaičius, nes visuomet buna apie 70—75 mokinius. Kažin kodel lenkai atšalę nuo šios mokyklos. — Jų čia tėra 15—20 mokinių. Jei čia randasi toks skaitlingas lietuvių burelis, tai, be abejo, yra tam ir priežasts. Čia pirmiausiai atkeliavusieji jaunikaičiai, matyt, buvo nepaprastai veiklųs ir pasišventę lietuvių jaunuomenės labui. Tik jie ir išgarsino šią mokyklą; jie išreikalavo nuo administracijos dvi lietuvių kalbos klasi. Ikšiolei lietuviai, geresnės mokyklos nesuradę keliauja čion, yt bobukės Šidlavon. Bet tai yra labai pageidaujamas daiktas, nes jaunuomenė tarp savęs šį-tą veikia.

Tarp mokinių nėra prasiplatinusių jokių taip vadinamų paslaptingų draugijų bei klubų, tečiau šiaip valstijų draugijų randasi gan daug; jos paprastai nešioja kokios-nors valstijos vardą, pavyzdžiui: Illinois, Pennsylvania ir tt.

Retkarčiais šios draugijos parengia literatinius, vokališkus bei instrumentalius programėlius, kurių kiekvienas mokinys gali veltui pasiklausyti. Žodžiu, tarp mokinių žydi didelė harmonija ir sutikimas. Dar daug yra ir klasių draugijų, k. v.: farmaceutų associacija, scientifikų, klasikų, inžinierių ir kitų. Berods, jau visiems aišku, kad čia nėra apleista socialė mokinių pusė. Tarp mokinių sunku pastebėti pasiputimas, storžieviavimas; tik retkarčiais galima pastebėti vulgariškumas.

Mokiniams yra visai uždrausta trankytiesi po šokių sales, šokti ir girtuokliauti. Jeigu kuris peržengia šias taisykles, tai nieko nelaukęs turi susidėti visus savo „baldus'' ir važiuoti kuogreičiausiai.

Merginos turi buti savo kambariuose pirmiau dešimtos valandos, nes nuo šios valandos visos dormitorijos užsidaro. Pasivėlavusi mergina-mokinė turi eiti į ofisą ir pasakyti savo pasivėlavimo priežastį, taipgi jos vardą įrašo į knygas.

Tuliems nėra aišku, kaip ypata, kuri kaip tik gali du prie penkių pridėti, o jau save Valparaiso universitatės studentu vadina. Čia bandysiu viską striukai išaiškinti. Prie universitatės yra įsteigtas prirengiamasis skyrius (preparatory department), kuri veda tam tikri mokytojai. Be abejo, čia randasi visokio išsilavinimo mokinių. Kartais jie ir pasigiria, kad „Valparaiso universitatės studentas''. Prirengiamojo skyriaus mokytojai neturi jokio sąrišio su augštesniais mokslų departmentais.

Abiejų lyčių mokiniai, kurie nori įstoti nors kurian mokslo bei profesijos departmentan, turi parodyti akkredituotos high school'ės certifikatą, kolegijos diplomą, akkredituotos mokyklos kreditus arba pereiti kvotimus. Suprantama, kad a—b—c mokiniai nėra prileidžiami medicinos, jurisprudencijos arba bile kokių kitų mokslų mokinties.

Vargiai visus mažmožius ir beaprašyti, geriau juos apleisiu. Žodelį-antrą reikia tarti apie patį miestelį.

Miestelis guli didelėje ligumoje. Gyventojų jame randasi apie 10,000. Miestelio gatvės švarios, plytomis išgrįstos, plačios; šaligatviai medžiais išsodinti. Miestelis turi didelį knygyną, High school'ę ir tris liaudies mokyklas. Išimant universitatę, čia da randasi didelis telegrafo institutas. Fabrikų čia beveik visai nėra. Miestelis daugiausiai užsilaiko iš mokinių. Apgavystės, vagystės, suktybės — vis čia nepaprasti ir negirdėti daiktai. Rodos, kad praeivį viliote vilioja čia apsigyventi.

Jei da nedaviau aiškaus apibriežimo apie Valparaiso universitatę ir miestelį, tai tikiuos, jog jis bus visgi mums aiškiau suprantamas. Tiesa, nieko nesakiau apie lietuvius moksleivius, bet, manding, jie mums yra platokai žinomi. Pagalios tiek pasakysiu, kad lietuviai geriausiai tautiškai susipratę ir pavyzdingiausiai gyvena. Iš čia jau ir išėjo gabųs veikėjai musų nekulturinėje dirvoje. Ateitis daugiau žada. Yra ir tokių, kuriems nieko nereikia. Bet... juk nėra grudų be pelų.

Zigmas Vit—kas.

MOLIERAS.

(Užbaiga.)

Nuo 1653 metų jo trupoje pradėjo lošt dešimties metų mergaitė Armanda Bežar. Ji skaitėsi jaunesniaja seserimi, bet Moliero biografai labai daug ginčijosi apie ją; kiti sakė, kad ji yra Madlenos duktė. Mes irgi daugiau linkstame prie tos minties, kad ji buvo Madlenos dukterimi, nes Madlena visuomet prie jos turėjo labai didelį, tiesiog motiniška prisirišimą ir net mirdama paliko jai pasogos 10,000 livrų. Kas buvo jos tėvu, mes nežinome. Šitą tai gražią merginą Molieras ir pamylėjo ir 1662 metuose vedė sau už moterį. Armanda jį vargiai mylėjo, — jai apėjo daugiau pagarba, ir po vestuvių atsirado pas ją koketiškumas bei noras visuomet apie save turėt daugybes kavalierių. Suprantama, kad Molieras šeimyniškame gyvenime buvo nelaimingu, iš ko džiaugėsi jo trupos lošikės, De Brį ir Diu Park, nes kada tai Molieras ir prie jų nebuvo atšalęs. Ot, laike tokių pirmutinių šeimyniškų nepasisekimų jis ir parašė veikalą: „Pačių mokykla'', kuris turėjo didelį pasisekimą ir dar labiau sukėlė jo priešus; vienok jam nebuvo ko bijoties, nes karalius ir karaliaus motina atvirai stojo jo pusėn.

Nerasdamas užsiganėdinimo savo namuose, jis tankiai lankydavosi pas savo gerus draugus literatorius ir kompozitorius, su kuriais daug laiko praleisdavo bekalbėdami apie dailiąją literaturą. Ypač karštai jis susidraugavo su Bualo.

Neaiškumai apie tai, kad jo žmona Armanda yra aktorės Bežar dukterimi, pranyko ir tarpe jo priešų. Priešai surinko visas žinias apie praeitį, iš kurių pasirodė, kad kada-tai Molieras turėjo didelį patraukimą prie Madlenos Bežar ir iš to padarė nelemtą išvedimą, kad Molieras buvo apsivedęs su savo dukterimi ir delei to jį įskundė karaliui. Moliero padėjimas buvo gana sunkus; jis gal ir žinojo, kaip ištikrųjų yra, bet išsiteisinti buvo sunku, vienok karalius neatkreipė į tai jokios atidos. Tuom gi tarpu Armanda pagimdė sunų, kurio krikštatėviu žadėjo but pats karalius, kas ir privertė nutilt jo priešus.

Už kiek laiko Armanda buk tai susinešusi su kitais, bet tas irgi turbut netiesa, nes, kuomet ji pagimdė antrą kudikį (mergaitę), jie susitaikė tarp savęs, nors ne ilgam laikui.

Lygiai šiuom laiku pasirodė ant scenos trįs jo geriausi veikalai: „Mizantropas'', „Don Žuanas'' ir „Tartiufas''. Ką nors kalbėt apie šiuos veikalus: tai vistiek ką skaitytoją palaikyt už nieką nežinanti. Žodi „Don Žuanas'' net ir šiandien galima išgirsti visur. Šie veikalai suteikė Molierui nemiršt.amąją garbę. „Tartiufas'' po pirmojo pastatymo ant scenos buvo uždraustas, bet nežiurint į tai žmonės apie jį žinojo ir tą knygą pirko ir skaitė. Sukilo visa dvasiškija prieš tą puikiausią veikalą, kuris užima, gal sakyt, pirmiausią vietą visasvietinėje literaturoje.

„Don Žuanas'' taip-pat neilgai buvo statomas ant scenos — ir jis tapo uždraustas. Po „Don Žuano'' pasirodė kiek menkesnis veikalas: „Meilė — vaistai'', o paskui „Mizantropas'', kuris susilaukė geresnio likimo už „Tartiufą'' ir „Don Žuaną'' Po „Mizantropo'' sekė veikalai: „Iš prievartos gydytojas'', „Melisertas'' ir „Sicilietis''; po tam jis apsirgo. Kad kiek nuraminti ir palinksmintį ligonį, karalius leido pastatyt ant scenos „Tartiufą''. Į teatrą prisirinko tiek publikos, kad niekaip negalėjo jos sutalpinti. Jo priešai vėl sujudo ir Paryžiaus parlamento pirmininkas vėl uždraudė jį lošt.

1668 m. Molieras parašė dar tris veikalus: „Amfitrionas'', „Žorž Dadenas'' ir „Šykštuolis'' bet šie veikalai toli gražu nėra taip geniališkais kaip kad „Tartiufas'', „Don Žuanas'' ar „Mizantropas''; 1672 m. pasirodė vėl gana geniališkas tvarinys: „Mokytos moterįs'', o kiek vėliau — „Psichė ja'', kurioje svarbiausias roles išpildė Armanda ir Baronas, Moliero auklėtinis. Armanda lošė Psichės jos rolę, o Baronas — Amuro. Sceniška Psichėjos meilė prie Amuro pavirto į meilę jaunos moteriškės Armandos prie Barono. Baronas tapo Armandos meilužiu ir galutinai sugriovė šeimyniška Moliero laimę, nors jis savo gražią Armandą vis dar ilgai mylėjo. Apart tos nelaimės krito ant jo dar ir kitos. Karalius Liudvikas pradėjo atsitolinti nuo jo, prie dvaro pradėjo užimt vietas kiti aktoriai, paskui vėl Armanda pagimdė trečią kudikį, kuris kaip ir pirmasis už mėnesio pasimirė. Nuo tų nepasisekimų jis apsirgo, vienok ir sirgdamas dar parašė: „Nuduotas ligonis'' (Le malade imaginaire''). Statant šį veikalą ant scenos, jis pats atliko vieną rolę, bet jautėsi gana silpnai. Armanda ir Baronas meldė jo atidėt lošimą, vienok jis jų nepaklausė ir laike lošimo taip nusilpnėjo, kad jį reikėjo namon nešte parnešti. Namie apsilpimas kiek perėjo, bet apie dešimtą valandą skausmai pasididino, ir jis pradėjo kosėt kraujais. Išsigandęs Baronas kiek galėdamas jį ramino, bet jis paprašė, kad prie jo ateitų Armanda. Tuom tarpu kambaryje buvo dvi vienuolės, atėjusios rinkt aukų; Baronas, palikęs ligonį vienuolių priežiurai, nuėjo kitan namų kraštan atvest jo moterį Armandą, bet kuomet jis sugrįžo su ja, Molieras jau buvo miręs. Tai buvo vasario 17 d. 1673 metų.

Iškart kunigija atsisakė jį palaidot su bažnytinėmis apeigomis, nes tai esą uždrausta laidot aktorius; bet čia reikia atsiminti, kad prieš metus mirusią aktorę Madleną Bežar dvasiškija palaidojo kaip tikrą katalikę — turbut del to, kad ji, anot Barro, nebuvo „Tartiufo'' autore. Našlė Armanda kreipėsi prie karaliaus, bet karalius išpirmo nedavė jokio tikro atsakymo, bet galų gale, turbut karaliui liepiant, jis buvo palaidotas su banytinėmis apeigomis, tik neiškilmingai. Laidotuvės atsibuvo vasario 21 d., 9 valandą vakare, kur susirinko virš poros šimtų jo draugų, kurie ir nulydėjo jo lavoną į švento Juozapo kapines. Pasakojama, kad Moliero priešai surinko iš viso Paryžiaus daugybes valkatų, kuriuos papirko, kad jie kaip-nors išjuoktų Moliero lavoną. Armanda turėjusi išdalyt apie tukstantį livrų tiems valkatoms, kad tik jie butų ramųs.

Ant Šv. Juozapo kapinių laidodavo tik saužudžius ir nekrikštytus kudikius; matomai, kad ne Armanda išrinko tą vietą. Dabar tų kapinių jau nėra. Laike francuzų revoliucijos, Moliero kaulai buvo iškasti ir palaidoti garbingesnioje vietoje, butent Per-Lašėz kapinėse.

Taip gyveno ir mirė tas tvėrėjas geniališkų veikalų ir veikėjas teatro srityje. Yra žinios, buk tai frnacuzų mokslų akademijoje jį norėjo priimti savo tarpan, jei tik jis mes aktoriaus profesiją, bet jis buvo ištikimas teatrui, nekeitė savo persitikrinimų ir nejieškojo garbės. Už tai miręs užėmė akademijoje žymią vietą; ten iškilmingų susirinkimų salėje tapo pastatytas jo biustas su parašu apačioje: „Jo garbei nieko nereikia, bet musų garbei jis reikalingas'' *).

VIII—18—13. **P. Norkus.**

*) Šiam straipsniui medžiaga semta iš M. V. Barro biografiškojo piešinio.

NEŽINOMOJI GĖLĖ.

I.

Skaisčiausis slėnis — gimtoji vieta.
Meilus kaimynas — sriaunioji Žvelsa.
Augino jąją matutė-gamta;
Gausiai ją puošė saulutės šviesa...

Stebuklas augo prie tyro vandens,
Prie žilo senio — giganto akmens,
Berželio-brolio gausiojoj uksmėj,
Gražios pakalnės tyliojoj gelmėj...

Meiliai šypsojo žydrasis dangus;
Slaptingai užė senuoliai miškai;
Kartojo aidas lakštutės garsus;
Žiedelis klausės ir augo kukliai.

II.

Žaliojoj pakrumėj melsvasis žiedelis,
Tarytum švelnutis, lengvutis varpelis,
Pradžiugusią akį vilioja meilingas,
Gražus, nematytas, slaptingas...
Meilingai žemelė-matutė jį slaugė.
Jai gelbėjo saulė, geriausioji draugė.
Jaunutis žiedelis akytes atvėrė.
Nustebęs, šviesos atsigėrė...
Ei! grožio įvairųs ir didųs čia turtai!
Gamtos-karalienės galingi čia burtai!
Dosniausiai nuo sosto ji dovanas beria...
O grožį žiedelis vis geria...
Stebėtinas klonis gėlelę augino;
Jo grožis mažytį žiedelį maitino...
Gražioji pakalnė! Jųs, žaliosios sienos!
Kaip skaisčios svajonės praeina čia dienos!...
Jųs, brangiosios lubos, aiškioji mėlyne!
Čia puokščių, artistų tėvynė!

(Iš „Draugijos''.) **M. Vaitkus.**

Kuomet mokytojas perdaug kalba, tai vaikai daug mąsto ir permažai išmoksta. (Ker'as.)

Mokytojas turi saugotis, kad išpirmo neįbanginus vaikų; paskui jau tą dalyką sunku pataisyti.

(S. Miropolski.)

— Jei aš viską atiduosiu badaujantiems, tai jiems to užteks tik vienai savaitei. Potam ir aš su jais sykiu turėsiu badauti.

Prisiartinus šiltesniam laikui senutė Tuktai kas rytą eidavo į laukus ir kasė kokias tai šaknis. Ir ji viena tik tokias šaknis pažino. Vieną jų dalį jinai taip-pat nevirtas suvalgydavo, kitą atidavė sergančiai dukterei Junišai, o likusias virdavo vaikams. Didžiausia nelaimė buvo, kad stigo druskos ir nuo senutės sriubos vaikams negerai darydavosi. Jusbaševe druska skaitėsi brangiu daiktu ir todel valgė be druskos. Kiti nei tokios sriubos neturėjo.

Pavasariais visame Jusbaševe apie Džaiką tiktai spanavo ir visi kalbėjo:

— Kai Džaikas atvažiuos, tai visus pavalgydįs.

Paprastai Džaikas atvažiuodavo su vogtu arkliu, papjovė jį ir pavaišindavo visą kaimą. Džaikas buvo baigušas, t. y. nevedęs; jisai neturėjo nei namų nei ko kito ir mielai su visais pasidalindavo tuo, ką turėjo. Pavagia ir pavalgydina. Šiemet apie Džaiką tiktai ir tekalbėjo. Atvažiuos Džaikas ir visus pavalgydįs. Džaikas pavogs arklį ir parengs puotą. Ak, kaip gardi bus karšta sriuba ir minkšta mėsa... Bet Džaikas sugrįžo be arklio. Jis sugrįžo namo naktį, susirgęs ir patsai išalkęs. Visą žiemą jisai prasėdėjęs kalėjime už vagystę, suliesėjęs ir nieko negalėjęs surasti. Grįždamas namo jis mėginęs pavogti arklį, bet jį pagavo, ligi mirties primušė ir pusgyvį paleido. Jusbaševą apsiautė sumišimas. Pastaroji viltis dingo. Kiti baškirai nei manyti nemanė grįžti namo — kas dabar namie veikti?

Džaikas atėjo pas senutę Tuktai ir jai tarė:

— Aš mirštu, sene... Gydyk mane... jeigu išgydysi, tai aš pavogsiu tris arklius ir visus pavalgydįsiu.

— Gerai. A štave išgydysiu, Džaike, — atsakė senutė.

Jinai kasdien trynė sergantįjį Džaiką, girdė jį visokiomis žolėmis. Džaikas gulėjo Karaguzo bakužėje ir tiktai aimanavo bei dejavo. Visa garbė, kurią Achmetka juto prieš Džaiką, pradėjo mažėti. Kas-gi tai per baškiras, kuris nestengia arklio pavogti!

— Džaike, tu esi kvailas! — tiktai kalbėjo Achmetka, besiklausydamas Džaiko aimanavimų. — Tu dejuoji, lyg boba. Kai aš busiu didelis, tai aš tau parodysiu, kaip reikia arklius vogti!

Džaikas tylėjo. Jis gulėjo užmerktomis akimis ir klejojo. Jam nuolatos rodėsi, kad jį vejasi... Štai, jau prisivijo, jau visai arti... dešimtis rankų sučiumpa jį už akarmalų ir jis jaučia, kad ant jo puola, kai kruša, smugiai. Nei vienas arklys to neištvertų, ką Džaikas ištvėrė...

Gana ilgai jis pagulėjo Karaguzo bakužėje, ligi pagaliaus senutė Tuktai pasakė:

— Tu paliksi gyvas, Džaike! Neužmiršk, ką prižadėjai...

— Pavogsiu, senute... Ką tik nori, pavogsiu... (T. b.)

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

Vyrai, ką jus manote?

Mes galime gerai žinoti, mes gan gerai ir žinome, kad lietuviškos organizacijos ir jų sąnarių skaitlius vien tik egzistuoja, auga ir tvirtėja padėkavojant atskirų asmenų pasidarbavimui; tokių energiškų vyrukų tankiausiai kuopose randasi po vieną, du tris. Tie tai pasišventę asmenįs, — anot M. Gorkio „propoviedniki bu duščago" (ateities skelbėjai), — slankioja po namus savo vientaučių, buvoja susirinkimuose ir vis ragina prisidėti į kuopą, aiškina naudą prigulėjimo prie geros draugijos ir visomis spėkomis stengiasi pritraukti savo brolį-lietuvį naudingon organizacijon. Jie visur ir visad rodo ir šaukia: „Čion reikia prigulėti".

Kol pasiseka prikalbėti ir patraukti savo pusėn paprastos rųšies lietuvį, tankiausiai prisieina nukęsti gan daug nesmagumų, vienok, neasižvelgdami į tą visą, tie vyrukai dirba.

O juk svarbiausias dalykas veikti energiškai ir su pasišventimu Tėvynės-Mylėtojų Draugijos reikaluose, nes ta organizacija lošia labai svarbią rolę Amerikos lietuvių gyvenime, o musų vientaučiai mažai arba net ir visiškai nenumano svarbos šitos kulturinės įstaigos.

Na, tiek to! Taip ir reikia, taip ir pridera — turime dirbt!

Bet ot kas nepatinkamiausio, kad paskiaus atsiduri keblumuose. Juk tieji prikalbintieji sąnariai arba nerangiai arba visiškai nepersiima nuodugniu žinojimu bei pažinimu tos organizacijos; jie nežino, kad toji organizacija užima plačias ribas; jie net ir to nežino, kad ta organzicaja turi centralę valdybą. Kas svarbiausia, kad jie nežino, kad toji centralė valdyba kartais buna „miegalė" ir neatlieka priderančiai savo užduoties. — Ir štai delei tokio netikusios centralinės valdybos pasielgimo jų akyse tie „propoviedniki", tie skelbėjai lieka melagiais; ant jų galvos pasipila išmetinėjimai, rugojimai ir tt. ir tt.

Po šimto pypkių! — na, ir už ką man čia suteikiami įvairųs nemalonųs epitetai? — klausi savęs. Kaip tik neversi, o vis neaišku: mestumi prakeikimą ant tų, kurie tave bereikalingai kolioja, bet, žiurint iš kitos pusės, vėl sau manai: čia, budamas kokiu-nors valdybos nariu savo kuopoj, darbavais tiems žmonėms, kalbėjai, juos šaukiai, raginai, prirašei prie kuopos, žadėjai kningas (padėkime kad ir J. Žilinsko raštus), bet štai prabėgo metas-kitas, sąnariai klausinėja tavęs, kaipo valdybos sąnario ir agitatoriaus „apie raštus" ir abelnai apie tos organizacijos reikalus, o tu nežinai, kaip jiems atsakyti, kaip išaiškinti panašų dalykų stovį. Visai nemalonus tavo padėjimas, niekur nematai išėjimo.

Juk TMD. organe nematome nė žodžio, nei menkiausios žinutės, taigi iškur galime ką nors žinoti? Hm! Ir kaip tave tada nekolios mulkiu? Juk jie nepažįsta Chicagoje gyvenančio p. Butkaus arba p. Žemantausko iš Waterburio... Jie ir nesirupina juos pažinti — jie pažįsta tik tave, nes tu juos prirašei, tu juos kalbinai, tu jiems kun. J. Žilinsko raštus žadėjai...

Per ištisą vasarą, iš savaitės savaitėn, numeris po numerio laukiame organo jieškome, ar nerasime jame kokios žinutės-pranešimo TMD. centralinės valdybos kaslink organizacijos reikalų, bet kaip nėra, taip nėra — labai puiku!...

Kiek teko patėmyt iš „V. L." ir kiek žinau iš asmeniškų laiškų, tai dar kaip kuris iš sąnarių bandė rašyti į organą, bet pasirodo, kad pirm. redaktorius kaszin kodel „nepraleidęs", sulaikęs. Še tau boba ir pyragas!... Kad ir geriausio kas geistų labo tai organizacijai, tai per redakciją negali pasiekti organo, o jinai pati, ta redakcija, irgi nieko nerašo — ar ne keista?!

Kaip sau norite vyrai, bet jųs nors atsišaukite, duokite šiokią-tokią žinutę į organą apie TMD. organizacijos reikalus ir, duokim, apie tuos taip senai laukiamus kun. J. Žilinsko raštus. Vyrai, pabuskite! Kur gi jųs dingote?

7 kp. pirm. **J. Kirdiejus,**
Lawrence, Mass.

Nuo „Vien. Liet." redakcijos. Nors visus raštus, paliečiančius TMD. reikalus turime siųsti, p. Butkui Chicago, Ill., bet, matydami, kad jis tuomi **„nebeužsiima"**, patalpinome šį p. J. Kerdiejaus straipsnelį be jo **perstaisymo** ir **leidimo.**

Štai p. J. Kerdiejaus laiškutis „Vien. Liet." redaktoriui:

„Gerbiamasis redaktoriau: —

Nors šį straipsniuką priderėtų pasiųsti p. Butkui, bet girdėtis, kad p. B. prisiųstus TMD. skyriaus raštus vien numeta kašėn ar kur kitur, paaiškindamas, kad jis sergąs, tai ot prisiunčiu šį raštelį stačiai Tamstai ir meldžiu suteikti jam vietos „V. L." skiltyse.

Su pagarba,
J. Kerdiejus".

Vardan teisybės.

„Laisvės" 69 numeryje tilpo žinutė iš Athol'io J. Kalvaičio ir laiškas Navadvarskaitės po antgalviu „Melagių Komitetas", kur minėtos ypatos apšaukia mus melagiais ir visokiais niekadėjais. Ant kiek toje žinutėje prasilenkta su teisybe, mes pasirėmę faktais paaiškįsime. Mamome, kad ir „karšti" teisybės mylėtojai J. Kavlaičia ir P. Navadvarskaitė turės sutikti su mumis.

Pikniką sumanė nė ponas Kavlaičia ir ne LSS. 114 kuopa, o tiktai M. Gaidimauskas ir J. Karosas su pagalba draugų; M. Gaidimauskas ir J. Kaorsas, perėjęs per stubas, surinko pinigus nuo ypatų, norinčių padėti rengti pikniką, sušaukė pirmą susirinkimą, ant kurio visai nebuvo J. Kavlaičios, ir davė pradžią tam sumanymui. Pasakymas „pradėjome tarties rengti pinkniką" neguli buti pritaikintas prie J. Kavlaičios — panašiai rašydamas jis pildo neteisybę.

Prie taisymo pikniko prisidėjo 32 ypatos, tame skaičiujue ir p. J. Kavlaičia, kuris net 17 vietą užima skaičiuje; buvo sušaukti susirinkimai 14, 18, 28 dienose liepos šių metų, ir per juos nutarta viskas kaslink pikniko.

Visi nutarimai užrašyti yra vienbalsiai išrinkto raštininko Jono Karoso, kuris per visą laiką ir pildė tą pareigą; taigi J. Kavlaičia bjauriai meluoja priskirdamas tiktai sau ir Juozui Liutkevičiui komiteto vardą; Juozas Liutkevičius nebuvo tikruoju pirmininko pagelbininku, o vien tiktai trumpam laikui užėmė tą vietą už Joną Andriliuną, kuris pradžioje pikniko turėjo buti ant netikėto suusirinkimo „Aušros Vartų" draugijos, kur atlikęs savo priedermes grįžo prie pildimo pareigų pirmininko pagelbininko.

Visi nutarimai yra užlaikomi iki šiam laikui ir apie tą žino ponas Kavlaičia; kodel jis medegą savo žinutei sėmė iš melagingų šaltinių, sunku suprasti — gal klaidingas „garbės" supratimas nuvarė Jonelį net ant Marso jieškoti teisybių, o gal norėjo įgyti garbę, bet atsitiko visai kitaip.

Kodel gi J. Kavlaičia neužprotestavo prieš apskelbimus, kuriuos pikniko rengėjai pavedė sutaisyti J. Karosui ir kuriuose griežtai buvo pabriežta, kad nei jokių blogų nebus, vien tiktai vardas Atholio jaunimo buvo padėtas Ant užkviečiančių piknikan lapelių buvo juk aiškiai pažymėta, kad piknikas parengtas Athol'io Lietuvių Jaunuomenės nedėlioje 3 rugpjučio 1913 m. ant Silver Lake str. Joseph Adams Farmoj ir kad ant to pikniko širdingai visus užkviečia Athol'io Jaunimo Burelis. Apskelbimai, prieš paduodant spaudon, buvo perskaityti ir tapo visų priimti. Vieną apskelbimą pasiuntėme „Laisvės" redakcijai, kaipo musų teisybės liudininką.

Čarterį 114 kuopos nepriėmė niekas viešai, viršininkams miesto nebuvo nei minėta apie jį. Ponas R. Gaižunas, nuėjęs užklausti apie leidimą miesto viršininko, neminėjo apie čarterį 114 kuopos, o vien tiktai prašė leidimo vardu Athol'io Jaunimo. Viršininkai sutiko, pažymėdamas, kad nebutų svaiginančių gėrimų, — gal J. Kavlaičia tuos viršininkus ir priskaito prie socialistų, kurie pareikalavo vengti alučio, degtinės. Abelnai imant, visi buvo priešingi svaigin. gėrimams; pirmas gi prieš juos pasiaiškino M. Gaidimauskas ant susirinkimo, laikyto 14 dienoje liepos m. pas p. Novodvorskio: ir čionai J. Kavlaičia prasilenkė su teisybe.

Kaslink spausdinimo apskelbimų, taĩ muuų Jonelis nei nepasijuto, kaip sumelavo. Reikalavo spausdinti „Kovoj", bet bemaž visi tam griežtai pasipriešino, pasirėmę, kad pikniką taiso ne socialistai, bet Athol'io jaunimas ir pasiliko sau laisvę spausdinti, kur norima, pavesdami tai atlikti J. Karosui. „Drauge" tiesa nutarė nespausdinti, nes nekuriems athol'iečiams atrodo jis „Scylla-charybda". Bet kituose laikraščiuose, ar tos ar kitos pakraipos, turėjome tiesą spausdinti. Apie tai užrašyta nutarimų kningose per susirinkimą 18 d. liepos pas p. Gaižuną. Visi J. Kavlaičios užmetimai neturi jokios vertės, bet kad tilpo viešai laikraštyje, tai mes ir aiškiname jo negražius darbelius, pasiremdami faktais (apskelbimai užrašyti nutarimai), kurie geriauusieji musų liudininkai žmonių akyse prieš bjaurų melą tilpusį N69 „Laisvės". Turime faktus rankose, buvo musų 32 žmonės-rengėjai, iš kurių tiktai 3—4 priguli prie LSS. 114 kuopos; visi rengėjai, kurie lankė susirinkimus ir pikniką, pildė komiteto pareigas, o ne vienas ponas Kavlaičia, kuris vien tiktai sau pasiskirdamas komiteto vardą, kitus šmeižia ir kolioja, bet vargiai kas jam begali tikėti — visi žino jo „politiką".

Nedoriai pasielgė ponas Kavlaičia; jo pėdomis eina ir P. Navadvarskaitė, kaip matome iš ištraukų jos laiško, pridėtų prie tos pat žinutės iš Athol'io „L." N69. Tikrai atsižymėjo kaipo didvyrė ir net išreiškė pasibjaurėjimo jausmus J. Karosui ir A. Loseviėiui už prigavimą jos pažymėjime pavardės ant protesto, tilpusio iš Athol'io N67 „Laisvės". Kas gi čia galėtų buti? Jeigu taip butų padariusi mergaitė-vaikas, tai tiktai nusišypsojimu priimtumėm tą apsireiškimą, bet kad tokį melą pildo mergina, norinti dar atsižymėti veikime, tai nežinome, kaip tokį darbą pavadinti — gal jinai pati teiksis surasti pritinkantį jam vardą. Netikime, kad taip butų pasielgus P. Navadvarskaitė, ir nesinorėtų tikėti, bet „Laisvė" skelbia jos vardą ir laišką. Gal ir tiesa!?

Protestas jai buvo skaitytas, ir jinai pati jį skaitė ir sutiko pažymėti be jokių prievartų. Kokiam tikslui tas protestas buvo skirtas, matė iš jo pirmųjų žodžių, skirtų „Laisvės" redakcijai; galop, „Laisvės" redakcijoj randasi lapai šio protesto su tikra pavarde P. Navadvarskaitės, kurie ir liudys prieš ją ir jos melą; tie lapai gali atverti akis P. Navadvarskaitei ir priminti jai, kad melas visad išeina aikštėn. Sakyta jai buvo, kad protestuojama ne prieš 114 kuopą, bet tiktai prieš pikniko aprašymą. Sakyti kad protestas tapo perkeistas, kad buvo renkamos pavardės visų rengėjų ir nevertėjo, nes protesto lakštai parodys tų žodžių melagingumą. Kam gi toks melas? Kam tie paniekos jausmai? Kam pridera vardas „Melagių Komitetas"? — pasakykite! Ar jusų darbams? ar kam kitam? Melas, nešvarus melas! Gal tokiu melu mano J. Kavlaičia ir P. Navadvaskaitė pakelsią žmonių gerovę, susipratimą vargdienių tarpe; gal mano pridėsią plytelę prie statomų tikrų darbininkų murų. Ne! Ar socialistas, ar tėvynainis, ar katalikas, ar kiekvienas iš žmonių turi bjaurėties melu. Kokių partijų žmonės neveiktų, jeigu tiktai su teisybe, jų darbas atneš naudą; melas — niekados.

Rimtą polemiką-ginčus laikome už reikalingus ir pripažįstame už naudingus, bet plevonių, šmeižimų, dargi pamargintų ypatiškumais, vengiame.

Žodžiai: melas, fanatikas, profesionališkas apgavikas, „Draugo" bernai, apaštalai (žinoma, jeigu „Draugas" elgias teisingai ir tai neverta apaštalauti) parodo tiktai žemą susipratimą ir išsilavinimą. Jaučiasi, kad žmogus, kuris taip elgiasi, yra apimtas pilkų minčių. Plevonės niekad nieko nedarodė ir dar visados sugrįžta tenai, iš kur jos išeina.

Pikniko rengėjai, pasirašę po protestu „L." N 67:

A. K. Losevičius,
M. D. Gaidimauskas,
J. E. Karosas,
J. F. Andriliunas,
Rapolas Gaižunas.

Mes, pikniko rengėjai, kurių pavardės nebuvo pažymėtos ant protesto, pilnai sutinkame su virš išdėstytomis nuomonėmis:

Povilas Bambunas,
J. F. Druff,
J. Gatautis,
J. Butėnas,
K. Butėnas,
A. Ambras,
J. Liutkevičius.

Nuo Redakcijos. Nors visi ginčai, paliečianti Athol'io Jaunimo Burelį, parengusį pikniką rugpjučio 3 d. buvo vedami per „Laisvę", tečiaus, atsisakius jai talpinti augščiau paduotą pasiaiškinimą prieš neteisingas „Laisvėje" tilpusias žinias, skaudžiai užgaunančias nekurias ypatas, mes, pripažindami reikalingumą suteikti vietą pasiaiškinimams bei pasiteisinimams viešuose dalykuose ir pasiremdami ant buvusių laikraštininkų suvažiavimų nutarimų, prašant augščiau pasirašiusiems, patalpinome ir šitą pasiaiškinimą.

Atsišaukimas.

BALTIMORĖS STREIKIERIŲ Į VISUS AMERIKOS LIETUVIUS

Brangus broliai darbininkai ir darbininkės! Mes Baltimorės rubsiuviai, kurie dirbame Slios Bros. Co. dirbtuvėse, streikuojame jau nuo rugpjučio 22 d. Streikierių skaičius siekia į 2,000. Svarbiausios streiko priežastįs sekančios: firmos savininkai ir jų agentai pasiryžo suardyti viešpataujančią tarpe darbininkų vienybę ir pradėjo numušdinėti musų algas iki žemiausiam laipsniui. Nebegalėdami toliau panešti įvairių kapitalistiškų šunybių, mes priversti buvome streikuoti.

Šitas [illegible] reikalas, matomai, tęsis gan ilgai, nes jame turime du priešu: pirmas musų priešas— tai firma su agentų gauja, o antras — tai vietiniai U. G. W. vadovai p. Gordenas ir Eibe-Konas, kuriedu eina išvien su firma ir organizuoja streiklaužius į musų vietas. Kaip girdėt, tai viršminėti vadovai net kituose miestuose jieško streiklaužių — taigi, broliai darbininkai, apsisaugokite panašių organizatorių, kad netaptumėt streiklaužiais.

Mes meldžiame jusų broliai darbininkai, kurie priklausote prie U. G. W. Unijos skyrių, iškelkit protestus prieš panašius vadovus ir pareikalaukite, idant tie augščiau paminėti vadovai liktų prašalinti iš U. G. W. Unijos. Pp. Gordenui ir Eibe-Konui nerupi darbininkų laimėjimas — jie tik tykoja parduoti darbininkų reikalus ir praryt jų sumokėtus centus.

Broliai darbininkai, mes visi gerai žinome, kad musų laimėjimas ne unijų varduose ir ne panašiuose vadovuose, bet tik musų visų darbininkų vienybėje ir susipratime! Tat, visi darbininkai stokit mums į pagalbą, ištiesdami mums pašalpos ranką — rinkit aukas ir šelpkit mus, kovojančius už darbininkų tiesas, o mes tikrai laimėsime šią sunkią kovą; musų laimėjiams bus kartu ir jusų laimėjimu. Matydami, kad jųs gausiai mus šelpiate, mes busim drąsųs kovotojai, ir kada jųs, kitų miestų darbininkai, vesite panašią kovą, tada mes stosim jums į pagalbą.

Aukas meldžiame siųsti šiuomi atnrašu:

Iz. Lazauskas,
604 W. Lomberd Str.,
Baltimore, Md.

Susinešimus ir kvitas:

P. Vaitiekunas,
308 S. Paca Str.,
Baltimore, Md.

Presos komitetas:

Ig. Naruuševiče,
P. Vaitiekunas.

P. S. Meldžiame kitų laikraščių perspausdinti šitą atsišaukimą.

Laiškai Į Redakciją

Geb. Red!

Teikkitės artimiausiame „V. L." num. įdėti šiuos musų žodžius, kaipo padėką Lauwrenco pašalpinėms draugijoms, butent: Blaivininkų Draugijai, Šventos Onos ir Šv. Elzbietos Drg., kad jos rupestingai pasirengė dalyvauti surengtame Lietuvos Sunų Draugijos piknike 1-je d. rugsėjo š. m. Country Club vietoje naudai Liet. Mokslo ir Dailės Dr-jų Namams Vilniuje.

Su visiška pagarba,
Liet. Sunų Draugijos
Pirmininkas — **A. Šimkonis,**
Raštininkas — **J. Žukauckas.**

APYSKAITA
pikniko, surengto 1 d. rugsėjo, š. m. Country Club Darže.
(Pikniką surengė Lietuvos Sunų Draugija, Lawrence, Mass.)

Įėjimai:

Už tikietus įeinant salėn	$70.75
Už užkandžius ir gėrimus (svaiginančių nebuvo)	68.35
Už drapanoms pasidėti vietas	9.24
Smulkųs įėjimai (pardavimas likučių)	1.10
Viso įėjo	$149.44

Išlaidos:

Salė	$20.00
Muzika	24.00
Užkandžių nupirkimas	32.26
Gėrimų nupirkimas	26.00
Atspausdin. plakatų ir tikietų	5.60
Apskelbimas laikraščiuose	1.00
Smulkųs išleidimai	.58
Viso išėjo	$109.44

Įėjo	$149.44
Išėjo	109.44
Liko grynos pelno	$40.00

Pinigai pasiųsti Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijos Namams Vilniuje.

Lietuvos Sunų Drg. Sąnarys.

Reikalingas zecheris

„Vien. Liet. spaustuvėje. Atsišaukit tuojaus.

J. J. Paukštis & Co.
120 124 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

New Yorko žinios.

Šiuo sezonu Hippodrome perstatys America''.

Kaip Nerono sudeginimas Romos, kaip Babilionijos puolimas nustebino ir stebina pasaulį, taip lygiai nustebins Hippodrome'o perstatymas. Šitame perstatyme vardu „America'' žiurėtojas tikrai gaus išvysti šį kraštą.

Stebuklai ir vaizdų gražumai, kurie randasi šitam krašte, nupiešti grafišku budu. Žiurėtojas gaus pamatyti ir Šiaurinę ir Pietinę Ameriką. Ta kelionė tęsiasi per abidvi Ameriki; keliautojai sustoja New Yorke, Naujoj Angli joj, New Orleanse, San Antonio, Panamoje, Nacionaliniame parke, Ponce de Leone, Meksikoje ir ties Colorado upe Grand Canyone.

Pirmutinioje akto pabaigoje bus perstatomas vienas didžiujų New Yorko gaisrų ir kaip ugnagesiai kovoja su liepsnomis. Baisiausia, labiausia sujudinanti scena matoma Grand Canyone, kur automobilius su didžiu smarkumu lekia linkon upės pakrančio, apsiverčia ir puola į verdančią vandens srovę.

Ponai Shubertai savo šiuo metu surengtu perstatymu pralenkė visus kitus buvusius perstatymus. Šitas perstatymas užtemdo visus buvusius Hippodrome perstatymus.

— **Majoras Gaynor mirė.** Iš Londono atėjusios žinios prneša, jog rugsėjo 10 dieną ant laivo „Baltic'' mirė New Yorko majoras William J. Gaynor. Londone apie jo mirtį gavo pranešimą prieš 4 val. po pietų. W. J. Gaynoro lavoną parveš New Yorkan rugsėjo 19 d., iškilmingos laidotuvės atsibus rugsėjo 22 d. Platesnis aprašymas apie jį tilps sekančiame „V. L.'' numeryje.

— **Lietuvaitė automobiliaus auka.** Rugsėjo 5 d. tapo užmušta aludės automobilium dvylikos metų mergaitė Magdalena Lelešiutė. Nelaimė ištiko ant Charles ir kampas Greenvich gatvių. A. a. Lelešiutė ėjo į krautuvę pirkinių; einant skersai gatvę, išpriešakio važiavo daug vežimų, ir mergaitė, besidabodama iš priešakio, nepasijuto, kaip tapo pagauta automobiliaus. Nespėjo ją nuvežti į ligonbutį, kaip tuoj ji ir pasimirė. Tėvai paliko baisiame nuliudime, nes turėjo tik tą vieną mergaitę; liko dar sunus. **Varguolis.**

— **Lietuvis automobiliaus auka.** Mieste Hoboken, N. J., skersai Hudson upės, rugsėjo 5 d. tapo automobiliaus pagautas p. K. Kolačka, kuriam nupjovė koją. Į trečią dieną jis pasimirė. A. a. Kolačką suvažinėjo ant 1-mos ir Grand gatvių. Automobiliuje važiavo jauna pora išsiimti apsivedimui leidimą (license). Važiavo labai smarkiai ir štai delei jų žuvo vienas lietuvis. Lietuviai bei lietuvaitės, išėję ant gatvės, bukite atsargus! **Varguolis.**

— **Du sieksniu žemės ir prakalbos.** Rugsėjo 7 d. Lietuvių Ukėsų Politikos Klubo laikytame susirinkime tarp ko kito tarėsi ir apie atsilankymą svečių iš Lietuvos, d-ro J. Basanavičiaus ir p. M. Yčo, kuriuodu pribus į didįjį New Yorką spalio 15 d.

Pereitą mėnesį Klubas buvo išrinkęs delegatu J. M. Danielių į atsibuvusią 29 d. rugsėjo konferenciją Brooklyn'e del dažinojimo, kaip brooklyniečiai rengiasi prie svečių priėmimo ir tt. J. M. Danielius išdavė raportą, suminėdamas, kaip išdirbtas svečių maršruto planas, kur ir kada d-ras Bas. su p. M. Yču lankysis ir kurios draugijos yra po kiek pasižadėjusios aukot Tautos Namams Vilniuje. Paimta svarstyt — ar Klubas prisidės prie Tautos Namų statymo su auka? Kilo įvairiausių nuomonių; net tuli pavartojo gana nešvarius išsireiškimus ir patarė, kad neaukauti. Geriau suprantantieji Tautos Namų svarbą aiškino didį jų reikalą ir stovėjo už tą, kad aukauti. Po ilgo pasikalbėjimo tapo nutarta nupirkti du sieksniu žemės ir surengti prakalbas spalio 19 dienai. Nors ir ne vietoje pasiginčyta, bet Klubas vertas pagarbos su prisidėta auka, sumoje 21 dolario. Pinigai bus įteikti laike prakalbų (19 d. saplio) dr. J. Basanavičiui. Taip-pat Klubas išrinko du delegatu, kad atsikreipti į Šv. Kryžiaus draugiją ir į kun. J. Šeštoką, idant kartu surengti prakalbas. **Varguolis.**

— **Studentai uždarbiauja.** 1,805 studentai New Yorko universiteto, komercijos skyriaus, laike mokslo meto nenustoja taip-gi dirbę prekystės srityje. Išviso jie laike metų uždirba $1,852,579 arba $1,026 kiekvienas. Jie dirba po 40 val. į savaitę, o mokinasi po 22 val. Šitas darbas labai juos lavina prekystėje.

— **New Yorko taikos draugija** rengia iškilmingą priėmimą svetimtaučių studentams, pribuvusiems Amerikon 8-tą tarptautinio studentų kongresą. Studentų pribuvo apie iš 30 pasaulio valstijų. Priėmimas atsibus rugsėjo 18 d. Astoro viešbutyje.

— **Monako's princas New Yorke.** Rugsėjo 10 d. ant savo garlaivuko L'Hirondelle pribuvo čion mažiausios pasaulyje valstijėlės, Monako, valdonas, princas Albertas. Jo laivukas — tai tikras muzėjus su paskiausios laiko išradimais bei prietaisomis. Princas Albertas — plačiai pagarsėjęs mokslo vyras, vandenynų tyrinėtojas, už ką jį Francijos Mokslo akademija apdovanojo pagarbos juosta. Įvairųs šio miesto valdininkai bei mokslo vyrai sutiko princą Albertą su didžia pagarba, bet be iškilmių, kokios suteikiama valstijų valdonams. Jis turi 65 m. amžiaus, bet išsižiuri labai gerai. Štai kaip jis maž-daug išsireiškė apie save: „Mane iš pat jaunystės labai interesuoja mokslo klausimai. Aš myliu jures, bet tiktai iš moksliško atžvilgio, o ne kariško, nors aš ir buvau oficierium. Aš esu anti-militaristas (karų priešas) ir, keista sakyti, pilnas sufragisčių šalininkas. Aš stoviu už universališką taiką, kaip turi elgties kiekvienas mokslo vyras, už mokslo įstaigas, su kurių pagalba pranyks karės''...

Jis atvažiavo su tikslu apžiurėti muzėjus, ypač Morgano kningyną, ir kitas mokslo įstaigas. Jis taip-gi mano apsilankyti Washingtone pas prez. Wilsoną, o paskui mano tulą laiką praleisti bemedžiodamas Rocky kalnuose.

— **Kunigas nužudė merginą.** Nedėldienio, rugs. 14 d., rytą šv. Juozapo (St. Joseph's) bažnyčios, Marleme, vikaras kun. Hans Schmidt prisipažino inspektoriui Faurot'ui ir detektivui Cassassa, jog jisai nužudęs Anna Aumuller, 21 metų amžiaus merginą. Jinai tarnavusi šv. Bonifaco (St. Boniface's) bažnyčios klebonijoje, kur tuomet kunigu buvo Schmidtas. Ją nužudė ir į šmotus supjaustė vidurnaktyje į rugsėjo 2 d.

Klausinėjant jo, kodel jis tą jauną merginą nužudęs, jis tik tek teatsakęs: „Aš mylėjau ją''.

Vietinės Žinios

— **Lietuviškoj Muzikos konservatorijoj Brooklyyne** prasidės muzikos mokslo semestras spalio 15 d. Reikia išlaiko užsirašyt. Užsirašymo laikas prasidės nuo spalio mėn. 1 dienos.

M. Petrauskas davinės lekcijas dainavimo, kompozicijos, kaip ir pirma; taipgi duos lekcijas piano ir kitų instrumentų.

Bus pakviestas dar koks vienas profesorius muzikos teorijai iš lietuvių.

— **Moterįs lietuvės renka Tautos Namui aukas.** Vietinė Lietuvių Blaivininkų draugija viešai praneša Brooklyno visuomenei, jogei ši draugija išrinko keturias ypatas, kurias įgaliavo rinkti aukas Lietuvių Tautos Namui Vilniuje. Nori lietuvių moterių vardu surinkti šimtą (100) dolarių ir tuomi kiekvienas aukavęs nors po mažą sumą, pastoja Lietuvių Mokslo Draugijos sąnaru labdariu. Šios ypatos yra įgaliotos: Margarita Kamarauskiutė, Jurgis Vaitiekunas, Izabela Šteiniutė ir Uršulė Overzaitienė. Todel kur tik minėti aukų rinkėjai atsilankys, lai mūsų vientaučiai žino, kad jie yra pilnai įgalioti nuo Brooklyno Blaivininkų Draugijos. Surinkus aukas, jos bus stačiai perduotos D-rui J. Basanavičiui. Pirm. **Montvilas.**

— **SLA. 213 kuopa** savo mėnesiniame susirinkime nutarė paskirti $10.50 nupirkimui žemės sieksnio L. M. D. Namams Vilniuje.

— **Dr. Aldona Jankauskienė** jau sugrįžo po vakacijų iš Pennsylvanijos.

— **Lietuvių Am. Ukėsų Klubas** nutarė sausio 10 d. 1914 metų parengti balių. Likęs nuo jo pelnas eis Klubo nuosavio namo statymo fondan.

— **Iš rubsiuvių susirinkimo.** Rugsėjo 23 d. Taut. Name buvo nepaprastas rubsiuvių susirinkimas. Šitame susirinkime tarp kitų svarstė kai-kuriuos buvusiojo pereitu metu rubsiuvių streiko reikalus. Tarp tų reikia paminėti p. D. Packevičiaus ir Presos Komiteto atsišaukimus. P-ui Packevičiui nutarta užmokėti 150 d. Presos Komit. gi už savo darbą, kurį dirbo per 11 savaičių streiko laiku ir per 3 savaites po streiko, pagal didžiumos nutarimą, nieko negaus.

Įnešus Presos Komit. priimta ir nutarta užsisakyti tuos laikraščius, kurie spausdino rubsiuvių atsišaukimus bei kuriuos rubsiuviams jų leidėjai dovanai siuntinėjo. Nutarta užsisakyti šiuos laikraščius: **Vienybę Lietuvninkų, Keleivį, Laisvę, Kovą, Lietuvą, Kataliką** ir **Draugą.** Tie visi laikraščiai bus siunčiami į rubsiuvių unijos ofisą, po No. 101—103 Grand St.

Presos Kom. sąnarys,
J. Lapinskas.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP AND MENAGEMENT

of „Vienybė Lietuvninkų'', published weekly at Brooklyn, N. Y., required by the Act of August 24, 1912.

Editor,
Joseph Gedminas, Brooklyn, N. Y.
Publishers:
Kazimier Brazys, Brooklyn, N. Y.
Peter Mikolainis, Brooklyn, N. Y.
Owners:
J. J. Pauksztis and Co. (Inc.),
Kazimier Brazys, Brooklyn, N. Y.
Peter Mikolainis, Brooklyn, N. Y.
J. J. Pauksztis, Brooklyn, N. Y.
No bondholders.

Sworn to and subscribed before me this 13 h day of September, 1913.
(SEAL) **A. M. Martus,**
Notary Public.
My term expires March 30, 1914.

KRASOS DĖŽUTĖ.

Girios Muzikantui, Brooklyn, N. Y. Tamstos žinutės apie buvusias rugpjūčio 31 d. p. M. Juknevičiaus vestuves, kuriose iškilo muštynės, ir „paprastas'' galvų skaldymas, nedėsime. Tamsta savo žinutėje pažymi, jog viskas butų gerai buvę, jei į vestuves nebutų įsileidę neprašytų svečių, tokių kaip — Antanas Rinkevičius iš Harrison, N. J. ir kitų. Tai kam-gi įsileido? Lietuviai jau senai turėjo panaikinti tą negėdiną įprotį ir nepriimti į vestuvių puotą neprašytų svečių.

J. L..s'ui, Pittston, Pa. Tamstos korespondencijos netalpisime, kadangi apie tą patį dalyką buvo rašyta „V. L.'' N 37; nebuvo tik pasakyta, kad ant valdviečių pretenduoja Leonas Šeporaitis ir Juozas Kizis. Malonėkite rašyti tankiau ir naujesnes žinias.

Simonui Klenijui. Tamstos korespondencija netilps, kadangi apie tą patį pirmiaus buvo prisiųsta dvi koresp., kuriedvi ir telpa šiame numeryje. Patartume rašyti aiškiau.

Preserių Unijos 58 skyr. iš Brooklyno, N. Y. Jusų atšaukimą perdavėme „Tėvynei'' — kur pradžia, ten tur buti ir užbaiga.

J. J. N. Ačių už vertimėlį — sunaudosime. Mums **geri** vertimėliai pageidaujami; tik **reikia tinkamai** juos apdirbti. Taigi, verskite L. Tolstojaus smulkiuosiuus dalykėlius, o taipgi kuotankiausiai priduokite žinučių; geistini taipgi ir humoristiški „daikteliai''.

P. Latvėnui. Plačias žinias apie orlaivininkystę galima surast vien tik tam dalykui skiriamuose laikraščiuose anglų, vokiečių ir francuzų kalbose. Jei Tamsta nori plačiai apie orlaivius bei lakunus žinoti, tai butinai turi sekti svetimtaučių laikraščius. Duoti apie tą dalyką plačias žinias „V. L.'' skiltyse, mes negalime, kadangi nuodugniu to dalyko ištyrimu, manome, užsiima labai-labai menkas skaitlius musų gerb. skaitytojų. Reikia manyti, kad po tulo laiko orlaiviuose važinės taippat, kaip dabar traukiniuose; tada, žinoma, galima bus ir į Lietuvą orlaivyje parlėkti.

Ne svečiui. Tamstos raštelį-paaiškinimą nedėsime; jei ką rašote, rašykite aiškiau, nes, priešingai, Jusų „avių'' negalima sugaudyti. Lauksime trumpų žinučių.

Tautiečiui. Rašant žinias, reikia stengties perduoti viską kuoteisingiausiai — taip, kaip buvo, idant nesuklaidinti gerb. skaitytojus ir neapkalbėti neteisingai korespondencijoj figuruojančius asmenis. Tai pirmutinė ir svarbiausia korespondentų bei rašytojų priedermė. Labai malonu, kad Tamsta pasižadi kiek galint tankiau prisiųsti mums žinučių — noriai joms suteiksime vietą „Vien. L.'' skiltyse. Pamėginkite rašyti ir trumpus straipsnelius.

M. Stakėnui. Ačių už Zenono biografiją — patalpisime viename iš artimesniųjų „V. L'' numerių; lauksime daugiau.

Pajieškau savo švogerių, Jono ir Stasiaus Markauskų. Paeina iš Suvalkų gub., gmino Zapiškio, parapijos ir kaimo. Amerikon jau seniai atkeliavo; jie patįs ar kas kitas malonės atsišaukti šiuo adresu: A. Usaitis,
86 So. 1-st st., Brooklyn, N. Y.

Parduodu

Saliuną ir didelę svetainę susirinkimams — netoli kapinių. Laisniai (license) tiktai $300.oo. Pigi randa ir ilgas randos kontraktas. Gera proga del lietuvio. Apielinkėje gyvena lietuviai ir lenkai. Kreipkitės pas **A. Kuegel,**
88 Grand st., Maspeth, L. I., N. Y,

Parsiduoda

Groser-štoris ir valgomų daiktų krautuvė. Biznis toje vietoje buvo laikomas 25 metus. Priežastis pardavimo — jog savininkas pasitraukia iš biznio. Daugelis lietuvių gyvena kaimynistėje. Prekė labai pigi. Kreipkitės pas P. B.
23 Scholes str., Brooklyn, N. Y.

Jau šalta!

Šį pirmą šiame sezone pasilinksminimą parengia Simano Daukanto Dramatiška Draugija, subatos vakare 20 rugsėjo- sept., 1913 m., Palace Hall, 93 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Pradžia baliaus lygiai nuo 7 v. vakare. Į žanga su padėjimu drapanų, visiems be skirtumo 25 c.

Pajieškau savo dviejų brolių ir sesers, jų pravardė Šiušiai. Paeina iš Kauno gub. Šiaulių pav., iš Papilės miestelio; pirmiaus gyveno Chicago, Ill., dabar nežinau kur randasi. Jie patįs, ar kas kitas prašau atsišaukti.
Jonas Žiris,
111 So. Fairview Ave., Scranton, Pa.

Reikalauju.

Relkalingas geras opereiteris siutie ant mašinos, (Coat) žiponus ir merginos ant rankų darbo; darbas nuolatinis, mokestis gera, norinti važiuoti pirm parašykite laišką lietuviškai sekančiu adresu: **Joseph Soda,**
743 Central ave.
Kansas City, Kansas.

Pajieškau savo pusbrolio, Ignoto Petrikonio, iš Pasernykų kaimo, Sierijų gminos, Seinų pav., Suvalkų gub. Turiu prie jo svarbų reikalą. Pats ar kas kitas teiksis suteikti man žinią šiuo adresu:
Ant. Petrikonis,
21 Croton Terrace, Yonkers, N. Y.
(39)

RASKIT PRIEŽASTĮ.

Nelaimei atsitikus, jųs stengsitės rasti jos priežastį, idant jos ateityje išvengus. Jųs privalėtute daryti taip pat, atsitikus staigiam ligotumui, nerviškumui arba silpnumui. Žinoma, pirmiuasiai jųs jieškosite palengvinimo — juo greičiau, juo geriau. Jeigu jusų nedagalėjimo vietą yra skilvyje arba viduriuose, Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Eliksiras suteiks jums greičiausį palengvinimą. Jisai greitai išvalys kuną ir paskatins visus organus prie veikimo. Jeigu jųs esate užkietėjimo trukdomi, tai jų snegalite rasti geresnio vaisto, nes niekuomet nereikalinga didinti šiojo dozos. Jisai taipogi labai veikia apetito netekime, vidujiniuose skaudėjimuose, nerviškume ir anemijoje. Aptiekose. Jos. Triner, Importer and Exporter, 1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Trinerio Linimentas draugus įgauna greitai, nes yra geriausiu ir stipriausiu vaistu skaudėjimams.

FARMOS! FARMOS!

Didžiausia lietuvių kolonija Michigano valstijoje, Lake ir Mason county, kur yra 145 lietuviai farmeriai. Aš esmiu paėmęs parduoti toje apielinkėje iš anglikų daug gatavų farmų, ant derlingų lygių laukų su trobomis ir sodnais visokio didumo. Kaina nuog $20 akras ir brangiaus. Anglikai, nenorėdami gyventi lietuvių apgyventose vietose, pavedė man parduoti savo farmas. Tai yra gera proga lietuviams įgyti gerų laukų savo žmonių tarpe Tojie pačioje apielinkėje turiu pardavimui daug derlingos žemės, lygios ir neišdirbtos, visokio didumo farmoms. Kaina nuog $8 iki $20 akras. Lengviausi išmokėjimai ant daugelio metų. Galite pasirinkti žemės, kokios tik norėsite. Turiu palei upes ir žuvingus ežerus. Atvažiuokite tuo, kol tebėra ant laukų javai; tai matysite, kokia yra žemė, ir žinosite, ką perkate ir kaip kas auga. Ateinantį pavasarį žinosite kaip pradėti ant savo žemės gyventi. Turiu pardavimui farmų su gyvuliais ir apsėtais laukais. Kurie perka ir tuoj nori parandavoti gali atlikti tai per mane, nes aš turiu randauninkų, kurie gali tuoj nupirkti ar parandavoti; galite gauti geras randas. Atvažiuokite šią vasarą pas mane! Aš esmiu farmeris, ir galėsite praleisti pas mus savo vakacijas sveikame ir tyrame ore ir išsirinksite sau geriausios žemės musų lietuvių kolonijoje. Kuomet liksite musų kaimynu, aš nurodysiu, kaip geriausia yra pradėti ant farmos gyventi. Pribuvę į Peacock Michigan, telefonuokite man į farmą. Aš pribusiu su automobilium jus paimti ir apvežiosiu po farmas, kad galėtute išsirinkti kuogeriausią farmą. Rašykite, tai tuoj gausite knigutę ir mapą dovanai. Adresuokite:
ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake County, Michigan.

11-tas Metinis Balius

Draugystės Karalienės Aniuolų ir 56-tos S. L. R. K. kuopos, atsibus subatoje, 20 Rugsėjo-September, 1913. Lietuvių Tautiškam Name, 101-103 Grand str., Brooklyn, N. Y. Įžanga su padėjimu drapanų vyrams 25 c., moterims, merginoms ir draugystėm inkorpore 15 c. Prasidės 7:30 v. vak:. Durįs bus atdaros nuo 7 v. vak.

BUČERNE IR GROSERIS ANT PARDAVIMO!

Parsiduoda labai pigiai su visais instrumentais. Biznis eina gerai. Priežastis pardavimo — ėjimas į kitą biznį. Vieta apgyventa lietuviais ir lenkais. Kreipkitės sekančiu adresu:
J. Matulis,
32 Remsen Pl., Maspeth, L. I. N. Y
(38)

Pajieškau savo vyro, Petro Krivicko, kuris paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., Radviliškės parapijos, Vismantų kaimo; 12 metų kaip Amerikoje, antrą kartu iš Lietuvos, apie 40 metų senumo. Jis mane paliko su trimi kudikiais 5 d. gegužės 1913. Jis turi tamsiai geltonus plaukus; jo vienas iš papročių, kuomet kalba, tai prikanda dantis ir mosikuoja rankomis; kalba ir angliškai. Girdėjau, kad jis gyvena Brooklyne. Kas apie jį praneš, tai gaus gerą atlygiinmą.
Karalina Krivickienė,
81 Wall Str., Elizabeth, N. J.
(38)

Sveiką Apetitą

turi tiktai žmogus, kuris kaip reik perkremta ir sugrumulioja maistą.

Severos Skilvinis Biteris

(Severa's Stomach Bitters)

pagelbsti tiems, kurie negali kaip reik sugrumuliuoti maisto. Jis yra pagelba grumuliavimo veikmėj, prašalina išputimą, rukštų atsimušimą, rėmulį, užkietėjimą ir abelną apsilpnėjimą.

Kaina $1.00

Sustiprinkit Savo Nervus

Vartodami

SEVEROS NERVOTONA

Jis patariamas kaipo vaistas nuo

Nervų nuplyšimo, Nerviškumo, Nemiegos, Hysterijos

ir nuo kitų nerviškų betvarkių.

Kaina $1.00.

Aptiekose, arba stačiai nuo musų, pasiuntus kiek kainuoja.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Nuolatinis darbas dėl 50 vyrų.

Mes turime darbą delei 50 lietuvių musų medinių išdarbių dirbtuvėje, So. Shoftsbury, Vermont. — Mokestis po $1.50 ant dienos ir daugiau, pagal gabumą ir spartumą. Nuolatinis ir sveikas darbas patyrimo nereikia. So. Shoftsbury stovi gražiausioje ir sveikiausioje Vermonto apielinkėje. Namai yra gaunami už $8.oo mėnesinės randos su 5 kambariais, pigiu pragyvenimu; arti mokyklos ir bažnyčios. Dau vietų yra del nevedusių vyrų. Kelionė geležinkeliu nuo Bostono arba New Yorko kaštuoja apie 4 dolarius.

Čionai yra proga dirbti gražioje apregėjo, linksmai pragyventi ir pasidėti kelis dolarius ištekliui. Atkeliaukite dirbti ir kreipkitės pas:

James B. Wilbur, J.,
General Manager,
South Shaftsbury, Wermont.

Parsiduoda saliunas geroj vietoj. Biznis eina gerai; apgyventa tarpe lietuvių ir lenkų. Priežastis pardavimo — manau užsiimti kitu bizniu. Kreipkitės sekančiu adresu:

V. Struogis,
442 Grand Str., Brooklyn, N. Y.
(37)

KELIAUJANTIEMS EUROPON.
RUGSĖJO—SEPTEMBER MĖN.
Dienos išplaukimo ir laivų vardai.

RED STAR LINE Į ANTVERPEN.
Laivakortės prekė $35.oo.
13. Zeeland.
20. Kroonland.
27. Finland.
Oct. 1 Finladn.
" 8 Lapland.
" 15 Zeeland.
" 22 Kroonland.
" 29 Vaderland.

HOLLAND-AMERICAN LINE Į ROTTERDAM.
Laivakortės prekė $37.oo.
16. Rotterdam.
23. Pottsdam.
30. New Amsterdam.
Oct. 7 Noordam.
" 14 Ryndam.
" 21 Rotterdam.
" 28 Postdam.

NORTH GERMAN LLOYD Į BREMEN.
Laivakortės prekė $37 ir $40.
16. Kaiser Wm. der Grosse.
23. Kaiser Wilhelm II
25. Friedrich der Grosse.
30. Kronprinz Wilhelm.
Oct. 2 Bremen.
" 4 George Washington.
" 7 Kronprinzesin Cecilie.
" 14 Kaiser Wm. der Grosse.
" 16 Prinz Friedrich Wilhelm.
" 21 Kaiser Wilhelm II.
" 23 Grossed Kurfuerst.
" 28 Kronprinz Wilhelm.
" 30 Friedrich der Grosse.

RUSSIAN AMERICAN LINE Į LIEPOJŲ—LIBAVĄ.
Laivakortės prekė $33.oo.
Antra kliasa $50.oo.
20. Russia.
Oct. 5. Czar
" 18. Kursk

CUNARD LINE Į LIVERPOOL, O PASKUI PER HULL Į BREMEN, HAMBURG, ROTTERDAM, LIBAVĄ.
Laivakorčių prekė:
į Liverpool $35.oo ir $37.50,
į Bremen, Hamburg ir Rotterdam $37 ir $40.
į Libavą—Liepojų $39 ir $42.
17. Campania.
20. Caronia.
24. Lusitania.
Oct. 1 Mauretania.
" 4 Carmania.
" 8 Campania.
" 15 Lusitania.
" 18 Caronia.
" 22 Mauretania.

CUNARD LINE iš BOSTON Į LIVERPOOL.
Laivakortės prekė į Liverpool, Bremen, Hamburg, Rotterdam $35.oo; į Libavą $37.oo.
16. Laconia.
30. Franconia.
Oct. 14 Laconia.
" 28 Alaunia.

CUNARD LINE iš MONTREAL į SOUTHAMPTON, O PASKUI PER HULL Į LIBAVĄ — $35.oo;
į Bremen, Roterdam — $33.oo.
13. Ascania.
27. Ansonia.
Oct. 11 Andania.
" 18 Ascania.

WHITE STAR LINE Į LIV ERPOOLL — $35.oo;
į Libavą $37.oo.
13. Olympic.
20. Majestic.
27. Oceanic.
Oct. 2 Baltic.
" 9 Adriatic.
" 16 Celtic.
" 26 Cedric.
" 30 Baltic.

AMERICAN LINE į SOUTHAMPTON — $33.75,
į Libavą per Hull $37.oo.
12. New York.
19. St. Paul.
26. St. Louis.
Oct. 3 Philadelphia.
" 10 New York.
" 17 St. Paul.
" 24 St. Louis.
" 31 Philadelphia.

NORTH GERMAN LLOYD iš BALTIMORE į BREMEN — $33.00;
trečia kliasa $36.oo.
17. Neckar.
24. Breslau.
Oct. 1 Main.
" 15 Rhein.
" 22 Seydlitz.

RED STAR LINE iš PHILADELPHIA, PA. į ANTVERPEN — $33.oo.
12. Marquette.
26. Menominee.
Oct. 10 Manitor.
" 24 Marqette.

ANCHOR LINE Į GLASGOW.
Laivakortės prekė $32.50.
13. Columbia.
20. Cameronia.
27. California.
Oct. 4 Caledonia.
" 11 Columbia.
" 18 Cameronia.
" 15 California.

HAMBURG-AMERICAN LINE Į HAMBURGĄ.
Laivakortės prekė $35.oo ir $37.oo.
11. Pennsylvania.
20. Imperator.
20. Patricia.
24. Amerika.
Oct. 2 Kaiserin Auguste Victoria.
" 4 Pretoria.
" 8 President Grant.
" 11 Imperator.
" 23 Amerika.
" 25 Pennsylvania.

Mes parduodame laivakortes
tarp Bremen—Baltimore,
tarp Breme—Philadelphia,
tarp Antverpen—Boston,
tarp Antverpen—Philadelphia,
tarp Libavos—Halifox,
tarp Liverpool—Boston,
tarp Libavos—Boston,
tarp Libavos—Montreal,
tarp London—Montreal,
tarp Buenos Aires—New York,
tarp Triest—New York,
tarp Bremen—New York,
tarp Hamburg—New York,
tarp Rotterdanm—New York,
tarp Antverpen—New York,
tarp Levrpool—New York,
tarp Libau—New York,
tarp Southampton—New York,

Apie laivakorčių prekę į visas šalis pasiklauskite per laišką pridėdami už 2 ct. markę atsakymui.

Pas mus keliaujantieji teiksis pirma parašyti laišką bent 10 dienų pirma iškeliavimo, idant butų galima sužinoti laiką, kada ir kur pasitikti.

Pirkusius pas mus laivakortes, mes pasitinkame ant dypo, aprupiname bagažus, nuvedame ant laivo ir parupiname nuo konsulio popieras parėjimui rubežiaus. Išmainome pinigus — rublius į dolerius ir dolerius į rublius.

Mes parduodame tikietus ant Bay State Line į šiuos miestus:
į Boston'ą $2.40,
į Worcester'į, $2.40,
į Fall River $1.75,
į Providence $1.50.

Ateikite arba rašykite ant šio adreso:

J. J. Pauksztis & Co.,
120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ" IŠLEISTOS KNINGOS.

Adomas Mickevičius 15
Ar socijalistas gali buti katalikų? 10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje 15
Apuoko sapnai 15
Anatemos kningelė 10
Apie kuno išlavinimą 15
Albumas lietuviškos parodos Pryžiuje 1900 m. 40
Apie Dievų pavydumą 15
Baltrus Turazeris (Drama trijuose veiksmuose) 20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astoronomijos 10
Davatkų gadzinkos 10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis .. 20
Darbininkų Kalendorius 1904. 15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose 15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo 20
Gyvenimas Genevaitės 50
Gudri Našlė. (Juokažaislė dviejuose veiksmuose) 15
Gegutė. (Eilės) 10
Girtuoklių Adynos 10
Graudųs Verksmai 10
Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filosofijos ... 15
Istorija Septynių Mokytojų 50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka musų dienų 10
Istorija apie gražią Katriuką 10
Iš po budelio kalavijo ir Kaijimas (Dvi apysakos) 30
Išgriovimas Kauno pilies. (Tragedija 4-se apsireiškimuose) 20
Iš bažnyčios istorijos 10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10
Įtekmė socijališkų sanlygų ant visų kulturos šakų 15
Įtekmė dantų ant žmogaus gyvenimo 10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje 10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu) 30
Joninės. 4-rių veiksmų drama 45
Jaunieji Skrauja. Medžioklės piešinys. 75
Kalabas 10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ukininkų gyvenimo) 10
Kainas. (Misterija trijuose aktuose) 25
Kunigija ir svietiška valdžia 15
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas 10
Kur musų išganymas? 25
Keletas minčių apie mirties bausmę 10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę 15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi 15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti 10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai ... 15
Knygelė dėl lietuviškų kareivių Amerikoje 10
Laima ir planetos 25
Lietuvos Istorija. S. Daukanto Knyga I $1.50
Apdaryta $2.00
Lietuvos Istorija. S. Daukanto Knyga II $1.50
Apdaryta $2.00
Abi drutai apdarytos į vieną tomą $4.00
Lietuvių tauta. Tomas I $1.50
Apdaryta $2.00
Lietuvių tauta. Tomas II $1.75
Apdaryta $2.25
Abu tom. apdaryti į vieną $4.25
Lengvas budas pačiam per save pramokti rašyti 10
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių 50
Musų Dielės. (Per ką Lietuva kenčia) 10
Mokslinčius Tvardauskas ... 50
Miškas vis smarkiau degė .. 15
Našlaitė (Apysaka eilėmis) 10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę 25
Parsidavimas ir pelnas 10
Paveikslai. (Dvi apysakos) 15
Palemonas ir Giržduta. (Apysaka eilėmis) 20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos) 10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos 25
Pirmoje Gegužės Sapnas ... 15
Ponas Bartkus. (Eilės) 10
Pažvelgus atgal. (Sociališkas Romansas) $1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų veiksmų drama) 15
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių 20
Rytojui Bežiurint 65
Rutų Vainikas, Mirga ir Undinė. (Trįs dramos) 30
Sausio devintą 15
Švedų liaudies švietimas ... 25
Senkaus Jurgis 15
Tamsybės Guolis 10
Užsistanavyk ant to gerai .. 15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų) 50
Vilius Tell. (Tragedija penkiuose aktuose) 30
Valkata 10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų) 35
Visuotinoji historija (satyroje 60
Vytauto prisieka. Paveikslas, didumas 27½×21½ 30
„Vienybės Lietuvninkų" 25 metų sukaktuvių jubilējinė kningelė, su 57 paveikslais 50
Žemių dulkės. (Labai akyva apysaka) 50
Ženybos Paikių Miko 10
Žemės Giesmė (apysaka). Pirmoji dalis $1.00
Žemės Giesmė (Apysaka). Antroji dalis 50
Žmogus. (Apysaka.) 15

Rašykit
J. J. PAUKŠTIS & Co.,
120 GRAND ST.,
BROOKLYN, N. Y.

„Vienybės Lietuvninkų"
KELIAUJANTI AGENTAI!
J. DIGRYS,
S. SZAFRANAUCKAS.

Tarptautiškoji Akušerių
MOKYKLA.
Moteris, norinčios išmokti akušeriauti, dabar tu legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio**, 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.
Instoti mokyklon gali moteris, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.oo.
Mokyklon Lietuves priima „The Internationa Callege of Midwifery".
DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Telephonas: 6426—J—Market.
Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUČIUS
VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.
152 Polk Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

PARSIDUODA PIGIAI

naujos drukuojamos mašinos Typewriters. Rašykite šiandien, o gausite katalioga dykai. Knygos teipgi parsiduoda ir yra reikalinga Agentų.
Kreipkitės per laišką ant šio antrašo:
A. MALIAUSKAS,
687 3rd Ave., BROOKLYN, N. Y.
P. S. Teipogi parsiduoda naminiai rakandai (Furniture) ant išmokesčio vietiniai kreipkitės pas mane.

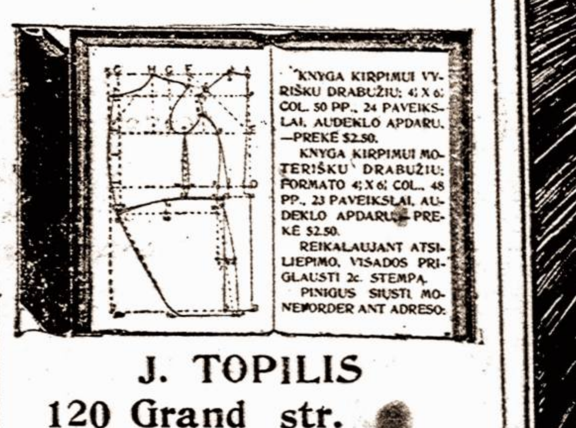

J. TOPILIS
120 Grand str.
Brooklyn, N. Y.

LIETUVIAI, EIKIT PAS LIETUVI!
Pirk dziegorėlius, lencugėlius, šlubinius žiedus, šipkortes, daviernastis, siųst pinigus į Lietuvą, puikių popierių gromatoms rašyti, knygų. Jau 19 metų prie to užsiėmimo viską išpildau teisingai tai reiškia gerai.
Visiem velijam eit pas
Jurgi Jeszmanta,
6 So. Washington St.,
Cor. E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.

Newarkiečiams.
Vienatinai kur galima gauti čystų visokių liekarstvų už pigiausę prekę.
M. OLSHIN'O Aptiekoje,
Kampas Congress & Lafayette Str., Newark, N. J.
Vienatinė rusiška aptieka Newarke. kur jųs galitė gaut visokių europējiškų ir Amerikoniškų liekarstvų.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

Muzikos myletoju atydžiai!
Išėjo iš po spaudos du naujų muzikos veikalu, abu Petrauskų Miko kompozicijos.
1) „SKAMBANCIOS STYGOS". 2) „GAMTA GRAZI". Pirmas—duetui, antras—kvartetui. Abudu veikalu kainuoja $1.oo, vienas 50c. Užsisakydami adresuokite:
J. J. Pauksztis & Co.
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

K. Labanas

Su geriausiais advokatais, kurie veda visokias provas, kriminalnas ir civilnas augščiausiuose teismuose. Nė viena prova jiems ne yra perdidelė nei permaža.
Išdirbu visokius dokumentus. Inšiurinu forničius ir gyvastį žmogaus su geriausiomis Kompanijomis. Parduodu namus, lotus ir farmas geriausiose vietose.
Duodu patarimą (rodą) dykai visokiuose reikaluose.
Su visokiais reikalais kreipkitės pas mane, o busite pilnai užganėdinti.
NEW YORK'O OFISAS: 55 Liberty Str., 19th floor, Room 1902. Tel. Cortlandt 3923 Valandos: nuo 9 ryte iki 5 vakare.
BROOKLYN'O OFISAS: 239 S. 4-th Str. Tel. Valandos: nuo 6 ryte iki 8-nių. Vakare nuo 6 iki 10-tai.

ORIGINALIŠKI ROZAVI ir KITOKI MILTAI.
Kostumieriai, reikalaukite Rugių Duonos iš Rozavų ir kitokių miltų. Busite sveiki ir stiprųs!

DUONKEPIU ATYDAI!
Aš esu savininkas ir pardavējas Suvienytose Valstijose ir Europoj **Originalinių Rozavų miltų** iš čysčiausių, šviežiausių ir geriausių **rugių grudų**, kuriuos tik užgerus pinigus galima gauti. **Rozavus miltus** turi vartoti tik **geriausi duonkepiai** šios šalies ir aš noriu atkreipti atidą tiems duonkepiams, kurie dar nevartoja **Rozavų miltų rugių duonai.**
Aš tiktai ir pasiskelbiu, kad maloniai kiekvienam atsišaukusiam suteiksiu visokias informacijas, ypač **duonkepiams** ir visada užganėdinsiu atsišaukusius. Aš užtikrinu Jums. kad tai bus geras pelnas ir atgabens didelę pramonę, tik tuojaus paimkit plunksną ir parašykit pas mane laišką, reikalaudami platesnių žinių apie **Rozavus ir kitokius Miltus.**

Morris Rosenfeld,
G 4 and 5 Produce Exchange, NEW YORK, N. Y.

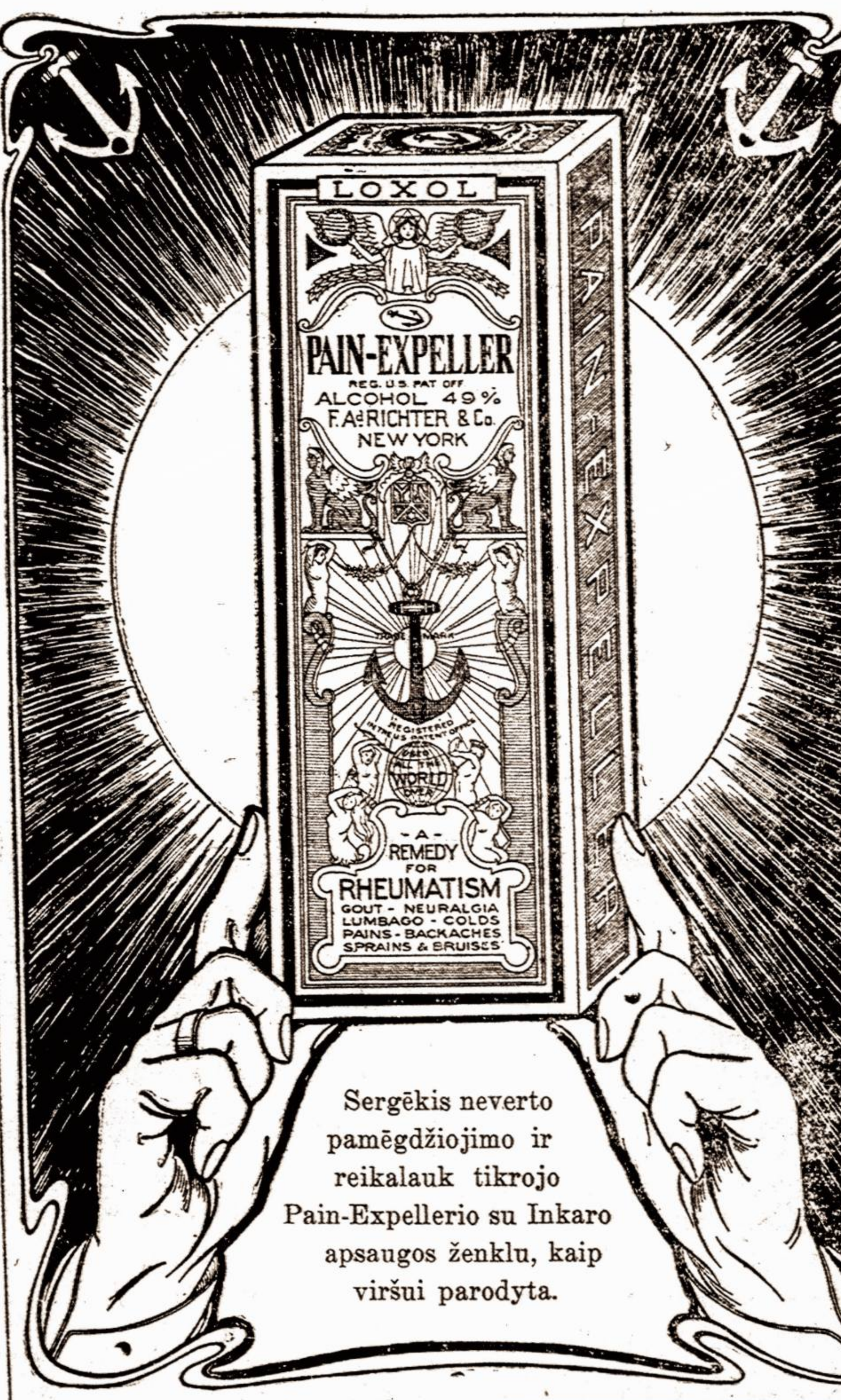

Sergēkis neverto pamėgdžiojimo ir reikalauk tikrojo Pain-Expellerio su Inkaro apsaugos ženklu, kaip viršui parodyta.

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI
AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA
ĮSTEIGTA 1886 M.
Moka pašalpą ligoje po $6.00 sevaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: $150.00, $300.00, $600.00 ir 1000.00.
Kiekvieno lietuvio privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.
Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — $72.469.33. Lietuvių apšvietos ir kulturos reikalams — $8.651.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) $52.517.97.
Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klausk informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą.
A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
307 W. 30-th St. - - - New York, N. Y.
P A Š A L P A — A P Š V I E T A
V I E N Y B Ē

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampa. Second St.
Ligonius priima:
18 ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3 ir vakare nuo 6—8
Telephone 1587 R. Elizabeth.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet. nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN. N. Y.

ISZGYDYTAS
isz 10 metines Rupturos

John E. Evans sunkiai dirbantys kalvis iš Wapwallopen, Pa. Fabrike parako, apsakinėja historiją, kuri užims visus akyvus.

Perėjo penki metai Apriliuje š. m., kada atsišaukiau pas Daktarą O'Malley į Wilkes-Barre, Pa., ba kentėjau ant dubeltavos Rupturos, padėjimas mano buvo pavojingas, o su didele nebegale galėjau baigt savo darbą. Gydytojai, kurie mane prieš tai gydė, jog tai yra didelė kvailystė mislyt, jog Ruptura duosis išgydyt be operacijos (aš esmiu priešingas tokių operacijų). Po persikaitymui apgarsinimo laikraštije Berwick, Pa., apie gydymą Rupturos per Daktarą O'Malley, nusidaviau į ofisą į Wilkes-Barre, Pa., ant rodos, kur man Dr. O'Malley pasakė jog išgydins mane iš kentėjimų, nenorėjau į tai įtikėt. Bet dabar nežinau kaip išreikšti savo dėkingumą užtai, jog esmiu dabar suvisai sveikas be jokios operacijos. Nuo keturių metų nenešioju jokių diržų, norint gana sunkiai dirbu, už ką pirmiausiai padėkavoju Dievui, o potam daktarui O'Malley už jo išgydymą. Jaučiuosi jog tai yra mano privalumu duot rodą kožnam, kuris kenčia ant Rupturos, idant nusiduot pas Dr. O'Malley. JOHN EVANS, Wapwallopen, Pa.

Dirželiai niekad neišgydis Rupturos. Kožnas vyras, moterė ar kudikis gali but išgydyti nuo Rupturos (kuilo) be skausmo ir peršikados per mano Kemiška-Elektro Methodą. Aš esmu vienatinis Specialistas ir galiu gvarantyt jog tave išgydysiu iš Rupturos. Mano spasabas gydymo Rupturos nžtikrina kožnam išgydymą, apie ką šimtai ypatų jau persitikrino, per ką turi pilną tvirtybę prie manęs. Atsiųsk 2c. markę, o gausi knygutę su abrozeliais, aprašant mano budą gydymo Rupturos. Roda dykai. Kas negali ant kart užmokėt, tai duodu ant išmokesčio. Prekė užganėdinanti. Prisiųsk pačtinę markę už 2 c., o aplaikysi daktariška knygutę su abrozeliais už dyką.

Dr. Alex O'Malley

158 Washington st. Wilkes-Barre, Pa.

Kur lietuviškai susikalbama ir susirašoma.

Telephonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telepnoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

Sveikata Auga!

KAIP IŠMINTINGAS UKININKAS PATAIKO Į TINKANČIĄ DIRVĄ PASĖT SĖKLĄ; kuri gražiai sudygsta, puikiai auga ir gausius vaisius atneša, **TEIP SUMANUS PROFESIONALIŠKAS DAKTARAS,** pažysta geral ligą, pritaiko atsakančiai liekarstas prie visokių nesveikumų, silpnybių, kurios pasėja vaisius sveikatos, panaikina ligą, užmezga išgydymą, sugrąžina pajiegas ir išaugina puikią sveikatą ir drutumą, kas suteikia žmogui laimę ir linksmybę. **PHILADELPHIOS M. KLINIKAS bei daktarai** tukstančius žmonių padarė sveikais ir laimingais išgydant nuo visokių ligų

SVEIKATA YRA TAI DIDŽIAUSIAS TURTAS ŽMOGAUS, BE SVEIKATOS NĖRA LAIMĖS NĖ LINKSMYBĖS ANT SVIETO.

Phil. M. Klinikas, turi net kelis PROFESIONALIŠKUS DAKTARUS, kurie greitam laike pataiko sergantiems pagelbėti todel, kad gydo išsyk, o nedaro experamentų ant sergančių. **Vyriausias Klinikos Daktaras,** per Amerikos valdžią, net **medaliu apdovanotas.** Tokiam jau tik galima tikėti.

Privatiškoj LABARATORIJOJ Ph. M. Kliniko, atsišaukusiems sutaiso kiekvienam liekarstas iš sviežių gvarantuotų medikamentų, seniausių ir naujausių išradimų, kurinos tik aukščiausias mokslas išrado pagelbai žmonių.

Iš daugybės išgydytų štai ką patįs žmonės rašo:

GARBINGAS PH. M. CLINIC! Pranešu, kad liekarstas subaigėm ir esame labai užganėdinti už tikrą pagelbą; greitą ir gerą išgydymą. Mano moteris teipat jau yra sveika už ką siunčia širdingiausią padėkavonę. Jusų pamačlyvą ir teisingą budą gero gydymo, skelbsim tarp savo pažystamų, kadangi tik jųs broliškai žmonėms tarnaujate. Pasiliekame dėkavodami su **moteria A. Antenickas.** Iron and Metal Co. So. Richmond, Va.

Mrs. K. Jurevičienė, Box 226, Glens Falls, N. Y., teipat šinitais kartų dėkavoja, už išgydymą nuo ligos galvos skaudėjimo, nervišku mo, dieglių kojose, nusilpnėjusios ir suirusios sveikatos — teipat moteriškų ligų. **Nemažiau dėkingi:** L. KLIMAS, 55 Ellsworth St. Worcester, Mass., Mr. M. KOLIAGA, Box 192, Bosweli, Pa. Mr. J. TYMCZUKAS, 306 Center St., Freeland, Pa. Teipat išgydyti nuo visokių paslaptingų ligų, kurių jokiu budu negalima sutalpinti.

ĮSITĖMYKIT, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada.

KAD ESI NESVEIKAS, BET NORI PASTOTI SVEIKU IR LAIMINGU, tad atsilankyk, o jeigu toli gyveni, tad aprašyk savo ligą bei nesveikumus lietuviškoje kalboje kas kenkia, o tikėk, kad apturė i tikrą pagelbą sveikatai kaip tukstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėkavoja, nes čionai išgydo ir tokias, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sviežias teip ir užsisenėjusias ligas nuo skaudėjimo: pečiuose, rankose, kojose, sanariuose, krutinėj, strėnose, galvos, šonų; išberimai spuogais nuo blogo ir nečysto kraujo, nuo saužagystės sėklos nubėgimo, nusilpnėjimo, vidurių nedirbimo, užkietėjimo, slogos, greito pailsimo, nerviškumo, baimės, silpno ir sumažėjusio kraujo, užsikrečiamų slaptų lytiškų ligų. Širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nuo peršalimo slogu, blogų sapnų, nemigos, neturėjimo apetito, be pelilo be pjaustymo be aparacijos, bet su liekarstoms, kurios tukstančius išgydė. **Teipat moteris nuo skausmingų mėnesinių** ir kitokių visokių ligų, kurios užpuola varginimui žmonių, VYRŲ ir MOTERIŲ. **Reikalaujant rodos ir pagelbos nuo daktaro, visada adresuok arba ateik po šiuo adresu:**

THE PHILADELPHIA M. CLINIC,
1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.

VALANDOS: nuo 10 iš ryto iki 4 po p. Šventadieniais nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtnyčiomis nuo 6 iki 8 vak. **Reikalaukit nuo Kliniko dovanai ir skaitykit knygą „Daktaras".**

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS,** kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ligų metų prityrimu išrado daugybę speciališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

Kraujo Valytojas	$1.00	Del išvarymo soliterio	$3.00
Gyvasties Balsamas	75c	Del lytiškų ligų	50c. ir $1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir $1.00	Nuo Reumatizmo	50c. ir $1.00
Vaistas nuo vidurių	50c. ir $1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c. ir 50c	Gydanti mostis	50c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c. ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Skilvinės proškos	$1.00	Antiseptiška mostis	25c
Pigulkos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proškos del dantų	25c
Nuo kojų nuospaudų	10c. ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gėlimo	10c	Kastorija del vaikų	10c. ir 25c
Nuo peršalimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Plaukų stiprintojas	25c. ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Linimentas arba Expelleris	25c	Gumbo Lašai	50c ir $1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Speciališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknįs ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

ŽIRA

10 CIGARETTES FOR 5¢

CZYSTUMA
GERUMAS
EKONOMIJA
Viskas suvienyta ŽYROJE

Laimi už nuopelną

Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuviška krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, gramafonų visokio išdarbio. Taipgi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klernetų, triutų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknygių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškų monų daiktų. Taipgi monų kaluga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietus ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikus, klernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

J. GIRDES 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Tautietes ir Tautiečiai!

Dr. Ignotas Stankus

Jau praslinko apie trejatą metų ir iki šio laiko galėjo persitikrinti, kad mieste **Philadelphijos** randasi tiktai vienas tikras lietuvys **daktaras Ignotas Stankus, 1210 So. Broad St., Philadelphia, Pa.** Jis gydo pasekmingai visokias ligas, šviežias ir užsisenėjusias — vyrų, moterų ir vaikų. Visi, katrie gydėsi pas daktarą Ignotą Stankų, likosi užganėdinti ir platina jo vardą tarpe savo pažįstamų ir giminių. Jeigu kas peiktų daktarą Stankų, tai žinok gerai, kad tas peikikas yra neišmintingas žmogus, arba koksai žydbernis-humbugieris, kuris tarnauja apgavingame New Yorko žydbernių gydykloje. Visi jau girdėjome, kad užvydėtojai, lietuvių — dykaduoniai-valkatos su New Yorko žydberniais įkvailino vieną bėdną, nemokytą žmogelį, ir net daktarą Ignotą Stankų neteisingai į teismą patraukė, kad, buk to žmogelio moteriškė numirusi nuo jo operacijos. Už tokį melagingą ir neteisingą skundą, daktaras Ig. Stankus greitai juos suvaldė, o laikraščius, kurie tą garsino, tiesiog patraukė į dydyjį teismą.

☞ Padėkavonės Daktarui Stankui. ☜

Už išgydymą nuo visokių ligų. Čion sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės talpinasi su pavelijimu pačių pacijentų. Kitos visos padėkavonės yra užlaikomos didžioj slaptybėj. Aš Marijona Pocienė, 4443 Gratz st., Philadelphia, Pa., labai sirgau, turėjau skaudėjimą nugaros, gėlimą galvos, didelę temperaturą, skausmą einantį iš viršaus kojų į apačią, negalėjimą valgyti, džiuvimą burnoje, jautimą šalčio su prakaitavimais ir abelną nusilpnėjimą. Šaukiaus prie daug daktarų, bet jie negalėjo mane išgydyti, o kuomet atsišaukiau prie daktaro Ignoto Stankaus ir jis mane išgydė už 2 kartų atvažiavimo į mano namus. Ištariu jam širdingą ačiu ir Dieve duok jam ilgesnį amžių, kad galėtų ir kitus sergančius gelbėti. Aš Juozapas Gudauskas, 418 Chesnut st., Newark, N. J., ištarin širdingą ačiu daktarui Ignotui Stankui už pritaikintą gyduolių nuo sunkaus kvėpavimo, užkietėjimo vidurių, skaudėjimą kaulų ir abelno nusilpnėjimo. Nuo pirmos dienos pajutau, kad nuo jųsų gyduolių teisingai sugrįžta mano sveikata ir daugiau gyduolių nebereikalauja. Vietoje padėkavonės aš nepatingėsin atverti savo burnos prieš savo draugus ir pažįstamus. Ona Masauskienė, 2 Hutchinson St., Jobstown, N. J. likos išgydyta nuo nervų ligos, negalėjimą miegoti ir jautimu lakstantį kraują su niežėjimais ant kuno. Aš likaus išgydytas nuo išbėrimo spuogais ant kuno. Aš Juozapas Vinkevičė, 40 Cross st., Boston, Mass., širdingai dėkavoju daktarui Stankui už išgydymą manęs nuo skaudėjimo galvos, sunkaus kvėpavimo, kosulio, ir sugrąžinimo jaunų dienų. Tamstos vardą garsinsiu visur Bostone tarp lietuvių. Jonas Seurusaitis, 3206 Stanford st., Pittsburgh, Pa., mane išgydė daktoras Stankus nuo išbėrimo spuogais ant veido. Aš Jurgis Lukoševičė, 128 E. Superior st., Chicago, Ill., buvau labai silpnas ir turėjau kosulį, net buvau pametęs viltį buti sveiku, bet kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stanką, jis už pirmo prisiuntimo gyduolių mane išgydė. Dėkavoju širdingai ir siunčiu $2.00 gastinčiaus.

Visuomet kreipkitės ypatiškai arba su laišku ant tikro adreso taip:

Dr. Ignatius Stankus

1210 S. Broad Street, - Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8 val. Nedėlioms nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA
AGENTURA

Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti viesame. Offiso valandos:

šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siunčiame pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Pardnodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas,

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistuojam laiškus.

Spausdiname visokias knygas, konstitucijas ir kitus visokius spaudos dalykus, greitai ir pigiai.

„VIENYBE LIETUVNINKU"

Seniausias Lietuvių Laikraštis Amerikoje. Ikurtas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $3.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spaudos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

J. J. Pauksztis & Co.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Ar matei kada-nors laikraštį

"DRAUGĄ"?

"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštininkų raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.

"DRAUGAS" atsieina metams $2, pusei m. $1
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50

Rašydami laiškus adresuokite

DRAUGAS PUB. CO.
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

GERIAUSIAS KONCERTINKAS ir Armonikas

gausi pas mane, taipgi visokius muzik. Instrumentus ir lietuviškas knygas. Rašyk man Katalogo reikalaudams, kurį pasiunčiu visiem dykai. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
812-814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"
Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik $2.00, pusei metų $1.00.

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS

pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Sergantieji Lietuviai!

AR JAU NETEKOTE KANTRYBĖS JUSŲ LIGOJE?

Diena po dienai, savaitė po savaitei, mėnesis po mėnesiui, metas po metui gydau sergančius lietuvius. Paži rėkite kiek sergančių jau išgydžiau, kiek sergantiems pagelbėjau jų ligametinėje įkirtioje ligoje. Kada jums gyvenimas įkirėjo nuo mėginimo visokių taip vadinamų liekarstvų, jaučiatės jog kas kartas jums esti aršiaus—tada vienatinė pagelba yra be užvilkimo kreiptis prie seno, garsaus specijalisto

DRO LEONARD LANDES

Jis jums be pinigų duos rodą ką turite daryti, idant gelbėti gyvastį ir išaiškįs jums ligą. Gydau jau per 20 metų kopasekmingiausiai visokias ligas, kaipo: Netekimą spėkos, užnuodijimą kraujo, tekėjimą kraujo, ligos skilvio, širdies plaučių, kepenų, žarnų, inkstų ir t. t. Del lytiškų ir inkstų ligų turiu didelius ir garsius aparatus Elektrikos ir X—Spindulių, per kurius matau jusų vidurinius organus. Nekiekvienas gydytojas turi tokius aparatus, nes jie yra brangus. Chemiškai ir mikroskopiškai ištiriu kraują ir šlapumą. Neatsišlokite ant vėlians, bet tuojaus ateikite pas garsų

DRA L. LANDES

140 EAST 22nd St., New York, N. Y.
tarpe 3-rd ir Lexington Ave's.

Valdiškos valandos: nuo 10 ryto iki 8 vakare; nedėldieniais nuo 10 ryte iki 4 po pietų.

Atsiųskite už 2c. markę, o gausite labai žingeidžią knygelę dovanai!

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.
IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ
Prenumerata kaštuoja:
Amerikoj: Ant viso meto $2.50; Ant pusės meto $1.25; Ant ketverčio meto 65c.
EUROPOJE: Rosijoje ir Lietuvoje $3.50; Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh.; Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS
Linksma Valanda
IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.
PRENUMERATA:
Amerikoje ant viso meto tik $1.
Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusuose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ gražų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South Al.
MAHANOY CITY, PA.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo.... 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo.... 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta).... 35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Konkursinis
Geografijos Vadovelis
Kaina 75c.
Apdaryta $1.oo.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.
I. J. Paukštis & Co.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milišausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseliioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
F. TEITELBAUM, savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave)
BROOKLYN, N. Y.
Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite.
Moterims kiekvieną utarninką.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

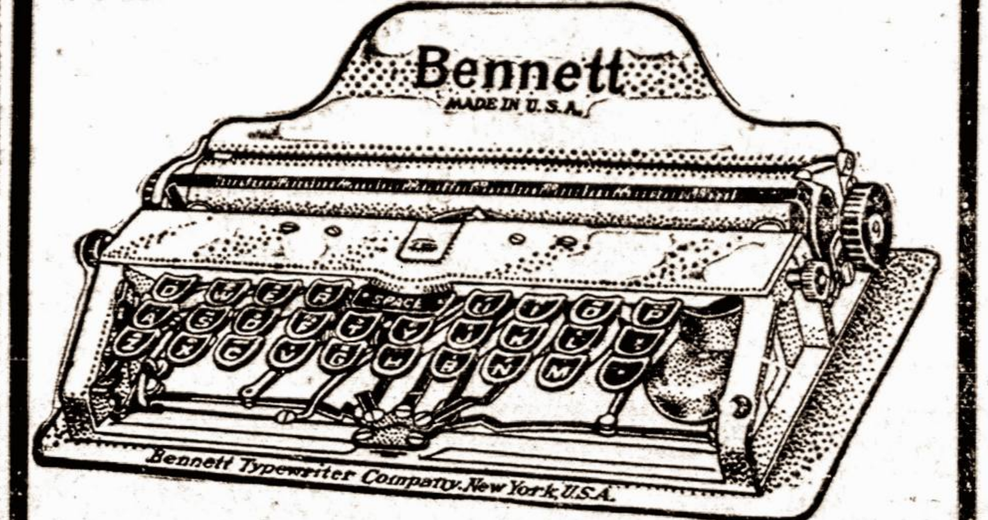

Diduma mašinos 2x5x10 colių, Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę švaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Paukształis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija.
Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi.
Russia — 16.000 tonų, **Kursk** — 13.500 tonų, **Czar** — 13.000 tonų.

Į **Rotterdamą** į 9 dienas nestojant niekur, į 11 dienų nesimainant niekur į **Liepojų.**
$31.00 3-čios klesos $33.00.
$45.00 2-ros klesos $50.00.
$65.00 1-mos klesos $75.00.

Išplaukia kas antra subata.
Sekanti išplaukimai iš New Yorko:
Czar — August 23
Kursk — Sept. 6
Russia — Sept. 20

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą Russian American Line—Pier 31-st Street, Brooklyn, N. Y.
Telephone — 2850—2851 Rector.
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

„ŠVYTURYS"
1913 metų.
Visas metraštis su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos labai naudingas. Prekė 75c., męs parduodam po 50c.
Gaunamas pas J. J. PAUKSTIS & CO.
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.
SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.
PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.
P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

A. OLSZEWSKIO BANKA
Chicago, Illinois
PRIIMA pinigus taupinimui nuo $1.00 ir augščiau ir moka 3 procentą už padėtus pinigus.
SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų ir štorų Chicagoje.
SIUNČIA pinigus į visas dalis svieto ir parduoda šifkortes ant visų linijų.
IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.
Turint kokius nors reikalus į Banką rašykit šiuom adresu:
A. OLSZEWSKI BANK
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Telephone 1295 Greenpoint.
P. BUTKUS
Lietuviškas Graborius
(Undertaker).
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseliioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.
Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.
Branch Office 48 Hudson Ave.

Tel. 279 Greenpoint.
Geriausia lietuviams užeiga pas
JONĄ KULBOKĄ
Skanus Alus,
Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.
74 Grand Street
Kampas Wythe Ave.
BROOKLYN, N. Y.

THE LACKAWANNA
Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai pardavinėja bagažą ir perveža pasažierius.
The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių kelias).
Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.
Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 100 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai torime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Prakalbų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimti Šiuomi bizniu, reikalaujanti pagelbos kreipkitės prie:
American Film Exchange
A. T. Raćiunas Mgr.
530 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3536 W. Bedford.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.
Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, nepriguimybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Kiubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra 25c. Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:
LITHUANIA CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą
KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.
Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Żmijecznikas yra tikrasis Tiktai Groblewskio
Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.
Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neješkok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas
ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,
Plymouth, Pa.
garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.
Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.
„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!
Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.
Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

Nepamirškit Tautiško Namo!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

PRIETELIAI LIETUVIAI.
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone 1162 W'msburgh

ADVOKATAS
KAZIS KRAUČUNAS.
Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos: turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate. Proctor, Solicitor ir Councelor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami krasos ženklelį atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:
KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law
403 Lyon Building. Seattle. Wash.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.
Office Phone — Peoples 37
" — Bell 47
Residence — Peoples 1100

PIRMAS LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas.
Vidutiniška čienia.
G. BENSON,
828 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.